

A9-0032/2023

16.2.2023

*****I**

PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš
atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio
vidaus rinkos (nauja redakcija)
(COM(2021)0804 – C9-0470/2021 – 2021/0424(COD))

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

Pranešėjas: Jerzy Buzek

(Išdėstymas nauja redakcija. Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnis)

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu* kairiajame stulpelyje. Pakeitimai žymimi *pusjuodžiu kursyvu* abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas *pusjuodžiu kursyvu* dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu*. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint *pusjuodžiu kursyvu*, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

Nežymimi tik grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos daro tarnybos, siekdamos parengti galutinį tekstą.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS	187
PRIEDAS SUBJEKTŲ AR ASMENŲ, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS, SĄRAŠAS	189
TEISĖS REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS	190
PRIEDAS. EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS TEISĖS TARNYBŲ KONSULTACINĖS DARBO GRUPĖS NUOMONĖ.....	192
ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO LAIŠKAS.....	194
ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA	198
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	199

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

**dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš
atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus
rinkos (nauja redakcija)
(COM(2021)0804 – C9-0470/2021 – 2021/0424(COD))**

(Įprasta teisėkūros procedūra: nauja redakcija)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0804),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 194 straipsnio 2 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0470/2021),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Čekijos Respublikos Atstovų Rūmų ir Čekijos Respublikos Senato pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 19 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 10 d. Regionų komiteto nuomonę²,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo³,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 2 d. Teisės reikalų komiteto laišką, pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 3 dalį pateiktą Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 ir 59 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą (A9-0032/2023),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, Komisijos pasiūlyme, be nurodytų pakeitimų, kitų esminių pakeitimų

¹ OL C 323, 2022 8 26, p. 101.

² OL C 498, 2022 12 30, p. 83.

³ OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

nėra ir kadangi, kalbant apie nepakeistų ankstesnių aktų nuostatų ir minėtų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės,

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją, atsižvelgęs į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas;
3. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
4. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

2021/0424 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

* Pakeitimai: naujas arba pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■ .

¹ OL [...], [...], p. [...].

² OL [...], [...], p. [...].

laikydamiESI įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 715/2009³ buvo keletą kartų iš esmės keičiamas. Kadangi bus daroma naujų pakeitimų, dėl aiškumo tas reglamentas turėtų būti išdėstytas nauja redakcija;
- (2) nuo 1999 m. pradėjus laipsniškai kurti gamtinių dujų vidaus rinką yra siekiama visiems Sąjungos vartotojams – ir piliečiams, ir verslo subjektams – suteikti tikrą pasirinkimo galimybę, sukurti naujų verslo galimybių ir didinti tarpvalstybinę prekybą siekiant didesnio našumo, konkurencingų kainų ir aukštesnio lygio paslaugų standartų bei siekiant prisidėti prie tiekimo saugumo ir tvarumo;
- (3) **2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119⁴ nustatytas tikslas *Sajungai iki 2030 m. sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir ne vėliau kaip 2050 m. tapti neutralaus poveikio klimatui tokiu būdu, kad būtų prisidedama prie Sąjungos konkurencingumo, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Šis reglamentas turėtų padėti siekti tų tikslų.* Tam, kad būtų sukurtos energetikos pertvarką skatinančios dekarbonizuotos dujų rinkos, integruotoje energetikos sistemoje naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai turėtų sudaryti daug didesnę dalį ir konkurencingose rinkose turėtų aktyviai dalyvauti vartotojai;**
- (3a) ***pripažįstant kintamumą, kurį lemia pernelyg didelė Sąjungos priklausomybė nuo gamtinių dujų importo, visų pirma nuo monopolistinio tiekėjo, ir jos platesnį geopolitinį, saugumo ir ekonominį poveikį, veiksminga politika ir reguliavimo sistema, skirta atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, ypač vandenilio, skverbčiai į vidaus rinką, turi būti užtikrinama, kad būtų veiksmingai sprendžiama nuolatinio ar naujo kintamumo ir priklausomybės nuo išorės tiekėjų rizikos problema. Tuo tikslu modernizuojant esamą ir kuriant naują importo infrastruktūrą, jungiančių valstybes nares ir vidaus rinką su trečiosiomis valstybėmis ir išorės tiekėjais, būtina tinkamai atsižvelgti į tiekimo saugumo***

³ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

⁴ **2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).**

poreikį, diversifikuojant maršrutus ir tiekėjus, be kita ko, vengiant bet kurios valstybės narės pernelyg didelės priklausomybės nuo vienos kurios nors eksportuojančios valstybės;

(3b) atsižvelgiant į neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos Federacijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir siekiant užkirsti kelią pavojui Sąjungos energetiniam saugumui, iš Rusijos Federacijos ar kitų Rusijos Federacijoje įsisteigusių fizinųjų ar juridinių asmenų ar įmonių kontroliuojamų įstaigų gaunamos gamtinės dujos, atsinaujinančiųjų išteklių dujos ir mažo anglies dioksido pėdsako dujos neturėtų būti valstybių narių ir Sąjungos importuojamos;

(4) šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas dekarbonizuotoms, efektyvioms ir integruotoms energetikos sistemoms, atitinkančioms 2020 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatus „Neutralaus poveikio klimatui ekonomikos stimuliavimas: ES energetikos sistemos integravimo strategija“ ir „Neutralaus poveikio klimatui Europos vandenilio strategija“ bei Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1749⁵. Šiose iniciatyvose raginama pereiti prie labiau žiedinės energetikos sistemos, kurios pagrindas – energijos vartojimo efektyvumas, taip pat raginama labiau tiesiogiai elektrifikuoti galutinio energijos suvartojimo sektorius, teikti pirmenybę paklausos sprendimams, kai jie yra ekonomiškai efektyvesni nei investicijos į energetikos infrastruktūrą, ir naudoti kurą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įskaitant vandenilį, galutinio vartojimo reikmėms, kai elektrifikavimas yra neįmanomas, neefektyvus arba kainuoja brangiau. Todėl šiuo reglamentu turėtų būti siekiama lengvinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų skverbtį į energetikos sistemą, atsisakant iškastinių dujų, kad tokių naujų dujų vaidmuo siekiant ES 2030 m. klimato srities tikslų ir poveikio klimatui neutralumo 2050 m. galėtų būti svarbus. Valstybės narės turėtų pašalinti bet kokias nederamas kliūtis šioje srityje. Šiuo reglamentu taip pat siekiama sukurti reguliavimo sistemą, kuri visiems rinkos dalyviams leistų ir juos skatintų planuojant savo veiklą atsižvelgti į iškastinių dujų vaidmenį pereinamuoju laikotarpiu, kad būtų išvengta susaistymo poveikio ir užtikrinta, kad iškastinių dujų

⁵ *2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos rekomendacija ES 2021/1749 „Principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ praktinis taikymas. Principo įgyvendinimo priimančios sprendimus energetikos ir kituose sektoriuose gairės ir pavyzdžiai“ (OL L 350, 2021 10 4, p. 9).*

būtų atsisakoma laipsniškai ir laiku, visų pirma visuose atitinkamuose pramonės sektoriuose ir *individualioms šildymo reikmėms, sykiu mažinant augantį energijos nepriteklių*;

- (5) ES vandenilio strategijoje pripažįstama, kad ES valstybių narių vandenilio gavybos iš atsinaujinančių išteklių potencialas skiriasi, todėl konkurencijai, įperkamumui ir tiekimo saugumui labai naudinga atvira ir konkurencinga ES rinka, kurioje vyksta nevaržoma tarpvalstybinė prekyba. Be to, joje pabrėžiama, kad kuriant likvidžią rinką, kurioje vandeniliu prekiaujama remiantis produkto kiekiu, būtų sudarytos sąlygos patekti į ją naujiems gamintojams ir tai būtų naudinga gilesnei integracijai su kitais energijos nešikliais. Ji duotų perspektyvius kainos signalus investavimo ir veiklos sprendimams priimti. Todėl šiame reglamente nustatytos taisyklės turėtų paskatinti vandenilio rinkų, prekybos vandeniliu remiantis produkto kiekiu ir likvidžios prekybos biržų formavimąsi, o valstybės narės turėtų pašalinti bet kokias nepagrįstas kliūtis šioje srityje. Elektros energijos ir dujų rinkoms parengtos galiojančios taisyklės, sudarančios sąlygas efektyviai komercinei veiklai, galėtų būti apsvarstytos vandenilio rinkai, pripažįstant būdingus skirtumus;
- (6) pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvą, pasiūlytą COM(2021) xxx] leidžiama jungtinė perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriaus veikla. Todėl šiame reglamente išdėstytose taisyklėse nereikalaujama keisti nacionalinių perdavimo ir skirstymo sistemų, atitinkančių reikiamas tos direktyvos nuostatas, struktūras;
- (7) būtina nurodyti kriterijus, kuriais remiantis būtų nustatomi teisės naudotis tinklu tarifai, siekiant užtikrinti, kad jie visapusiškai atitiktų nediskriminavimo principą ir gerai veikiančios vidaus rinkos reikmes ir kad juose būtų visapusiškai atsižvelgta į sistemos vientisumo būtinybę bei atspindėtos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą grąžą iš investicijų, ir sudarytos sąlygos integruoti į tinklą *dujas iš* atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas. Šiame reglamente nustatytas taisyklės dėl tinklo prieigos tarifų papildo taisyklės dėl tinklo prieigos tarifų, nustatytos visų pirma remiantis šiuo reglamentu priimtuose tinklo kodeksuose ir gairėse [TEN-E reglamente, pasiūlytame COM(2020) 824 final], [Metano reglamente, pasiūlytame COM(2021) xxx],

Direktyvoje (ES) 2018/2001 ir [Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje, pasiūlytoje COM(2021) 558 final,];

- (8) paprastai veiksmingiausia finansuoti infrastruktūrą pajamomis, gautomis iš tos infrastruktūros naudotojų, ir vengti kryžminio subsidijavimo. Be to, toks kryžminis subsidijavimas reguliuojamoje veikloje naudojamo turto atveju būtų nesuderinamas su bendroju sąnaudas atspindinčių tarifų principu. Išskirtiniais atvejais toks kryžminis subsidijavimas galėtų vis dėlto būti naudingas visuomenei, visų pirma ankstesniuose tinklo plėtros etapuose, kai sutartinis pajėgumas yra mažas, palyginti su techniniu pajėgumu, ir yra didelis neaiškumas, kada ateityje atsiras pajėgumo paklausa. Todėl kryžminis subsidijavimas galėtų padėti užtikrinti pagrįstus ir nuspėjamus tarifus pirmiesiems tinklo naudotojams ir sumažinti tinklų operatorių investicijų riziką – *tai* galėtų prisidėti prie investicijų aplinkos, padedančios siekti Sąjungos dekarbonizavimo tikslų. ***Siekiant išvengti nepagrįsto ir pernelyg didelio kryžminio subsidijavimo pirmųjų ir būsimųjų vandenilio tinklų naudotojų sektoriuje, vandenilio tinklų operatoriai turėtų turėti galimybę paskirstyti tinklo plėtros išlaidas per laiko tarpą – reikėtų valstybėms narėms leisti numatyti tokią galimybę, kad būsimieji naudotojai padengtų dalį pradinių išlaidų, nustatant išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį mechanizmą. To mechanizmo metodiką ir ypatybes turėtų patvirtinti reguliavimo institucija. Kartu su mechanizmu turėtų būti suteikta valstybės garantija vandenilio tinklo operatorių finansinei rizikai padengti. Imantis kraštutinės priemonės, kai nėra ekonomiškai efektyvesnių galimybių, reguliavimo institucija, remdamasi poveikio vertinimu, turėtų galėti leisti perkelti lėšas, susijusias su atskiromis reguliuojamomis paslaugomis dujų ir vandenilio tinkluose.*** Kryžminės subsidijos neturėtų būti finansuojamos kitų valstybių narių tinklo naudotojų, *todėl* lėšas kryžminėms subsidijoms finansuoti tikslinga rinkti tik iš išleidimo galutiniams vartotojams taškų toje pačioje valstybėje narėje. Be to, kadangi kryžminės subsidijos yra išskirtinės, turėtų būti užtikrinta, kad jos būtų proporcingos, skaidrios, ribotos trukmės ir atliekamos vykdant reguliavimo priežiūrą, ***apie jas pranešus Komisijai ir gavus ACER rekomendaciją;***
- (9) rinka grindžiamų priemonių, pavyzdžiui, aukcionų, taikymas tarifams nustatyti turi būti suderinamas su naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, ir Komisijos reglamento (ES) 2017/459 nuostatomis;

- (10) bendram minimaliam praktinės teisės naudotis tinklu standartui Sąjungoje nustatyti ir siekiant užtikrinti, kad trečiųjų šalių tinklo prieigos paslaugos būtų pakankamai suderintos, bei sudaryti sąlygas pasinaudoti gerai veikiančios gamtinių dujų vidaus rinkos teikiama nauda, būtinas bendras minimalus trečiosios šalies teisės naudotis tinklu paslaugų rinkinys;
- (11) susitarimai dėl trečiųjų šalių prieigos turėtų būti grindžiami šiame reglamente nustatytais principais. XXIV Madrido forume jau 2013 m. spalio mėn. palankiai įvertintas įleidimo ir išleidimo sistemų, kuriomis sudaromos sąlygos nemokamai paskirstyti dujas remiantis garantuojamuoju pajėgumu, organizavimas. Todėl reikėtų nustatyti įleidimo ir išleidimo sistemos apibrėžtį ir užtikrinti skirstymo sistemos lygmens įtraukimą į balansavimo zoną, nes tai padėtų užtikrinti vienodas sąlygas **dujoms iš** atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms, prijungtoms perdavimo arba skirstymo lygmenyse. Skirstymo sistemos operatorių tarifų nustatymas ir pajėgumų paskirstymo tarp perdavimo ir skirstymo sistemų organizavimas turėtų būti paliktas reguliavimo institucijoms remiantis [naujos redakcijos Dujų direktyvoje, pasiūlytoje COM(2021) xxx] įtvirtintais principais;
- (12) prieiga prie įleidimo ir išleidimo sistemos paprastai turėtų būti grindžiama garantuojamuoju pajėgumu. Turėtų būti reikalaujama, kad tinklo operatoriai bendradarbiautų taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė garantuojamojo pajėgumo pasiūla, o tai savo ruožtu sudarytų sąlygas tinklo naudotojams laisvai paskirstyti remiantis garantuojamuoju pajėgumu įleidžiamas arba išleidžiamas dujas bet kuriame įleidimo arba išleidimo taške toje pačioje įleidimo ir išleidimo sistemoje;
- (13) sąlyginis pajėgumas turėtų būti siūlomas tik tada, kai tinklo operatoriai negali pasiūlyti garantuojamojo pajėgumo. Tinklo operatoriai turėtų skaidriai ir aiškiai apibrėžti sąlyginio pajėgumo sąlygas remdamiesi veiklos apribojimais. Reguliavimo institucija turėtų užtikrinti, kad sąlyginio pajėgumo produktų skaičius **ir rūšys** būtų **riboti**, siekiant išvengti rinkos susiskaidymo ir užtikrinti, kad būtų laikomasi veiksmingos trečiųjų šalių prieigos teikimo principo;
- (14) turėtų būti pasiektas pakankamas tarpvalstybinių dujų jungčių pajėgumo lygis ir skatinama integruoti rinkas siekiant sukurti gamtinių dujų vidaus rinką;

- (14a) *2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikate „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ („REPowerEU“) raginama imtis skubių veiksmų siekiant mažinti kylančių energijos kainų poveikį, įvairinti Sąjungos dujų tiekimą ir paspartinti perėjimą prie švarios energijos. Kad atsinaujinančiųjų išteklių dujos, pvz., biometanas ir biodujos, galėtų atlikti svarbų vaidmenį siekiant tų tikslų, itin svarbu ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti, kad Sąjungoje kasmet būtų pagaminama 35 mlrd. kubinių metrų (mlrd. m³) biometano. Tai užtikrinus turėtų būti sudarytos sąlygos pakeisti 20 % iš Rusijos importuojamų gamtinių dujų tvaria, pigesne ir vietoje gaminama alternatyva, taip pat sukurti atsparesnę ir tvaresnę Sąjungos energetikos sistemą. 2030 m. biometano tikslas grindžiamas pradinėmis biodujų ir biometano gamybos potencialo projekcijomis⁶ ir nustatytas atsižvelgiant į didelius pokyčius energetikos srityje, pavyzdžiui, dideles dabartines gamtinių dujų kainas, ir įvairias papildomas priemones, pateiktas 2022 m. gegužės 15 d. Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Implementing the RepowerEU action plan: investment needs, hydrogen accelerator and achieving the bio-methane targets“, kuriame nagrinėjama tvaraus biometano gamybos ir jo naudojimo plėtra. Norint užtikrinti 35 mlrd. m³ gamybą reikia ne tik skatinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų integraciją į rinką, bet ir laiku sukurti reikiamą infrastruktūrą. Konkrečiai tai reiškia, kad reikia parengti strateginį požiūrį, grindžiamą regioniniais žemėlapiais, kuriuose būtų nustatytos vietovės, turinčios didžiausią tvarių biodujų ir biometano gamybos iš biomasės potencialą, kad būtų įveiktos esamos techninės kliūtys, siekiant skatinti gaminti ir naudoti tvarų biometaną Sąjungoje ir visapusiškai integruoti biometaną į dabartinę dujų sistemą;*
- (15) reikia skatinti glaudesnę perdavimo ir, kai tinkama, skirstymo sistemos operatorių bendradarbiavimą ir jų veiklos koordinavimą, siekiant parengti tinklo kodeksus, kad būtų galima teikti ir valdyti veiksmingą ir skaidrią prieigą prie tarpvalstybinių

⁶ *Tyrimas „Assistance to assessing options improving market conditions for bio-methane and gas market rules“, atliktas siekiant papildyti poveikio vertinimą, skirtą vandenilio ir dujų dekarbonizavimo teisės aktų rinkiniui.*
https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d24343db-5ee8-11ec-9c6c-01aa75ed71a1/language-en?pk_campaign=ENER%20Newsletter%20December%202021

perdavimo tinklų, ir užtikrinti suderintą bei veiksmingą perspektyvinį Sąjungos gamtinių dujų sistemos planavimą ir patikimą techninę tos sistemos plėtrą, taip pat parengti jungties pajėgumą, deramai atsižvelgiant į aplinką. Tinklo kodeksai turėtų atitikti bendrąsias gaires, kurios būtų neprivalomos (bendrosios gairės) ir kurias parengtų Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), įsteigta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/942⁷. ACER turėtų turėti tam tikrą vaidmenį atliekant faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą tinklo kodeksų projektų peržiūrą, taip pat ir jų atitikties bendrosioms gairėms požiūriu, ir ji turėtų turėti galimybę rekomenduoti Komisijai juos priimti. ACER turėtų įvertinti siūlomus tinklo kodeksų pakeitimus, ir jai turėtų būti suteikta teisė rekomenduoti Komisijai juos priimti. Perdavimo sistemos operatoriai savo tinklus turėtų eksploatuoti laikydamiesi tų tinklo kodeksų;

- (16) siekiant užtikrinti tinkamiausią dujų perdavimo tinklo valdymą Sąjungoje, turėtų būti numatyta **jungtinė ES organizacija** – dujų perdavimo sistemos operatorių **ir vandenilio tinklo operatorių** tinklas (**ENTSO&H**). **ENTSO&H** savo užduotis turėtų vykdyti laikydamasis Sąjungos konkurencijos taisyklių, kurios taikomos **ENTSO&H** sprendimams. **ENTSO&H** užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o veiklą jis turėtų vykdyti taip, kad būtų užtikrinamas veiksmingumas, skaidrumas ir **ENTSO&H** atstovaujamas pobūdis. **ENTSO&H** parengtais tinklo kodeksais neketinama pakeisti būtinų nacionalinių tinklo kodeksų su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusiose srityse. Atsižvelgiant į tai, kad veiksmingesnę pažangą galima užtikrinti taikant vienodas taisykles regiono lygmeniu, perdavimo sistemos operatoriai bendroje bendradarbiavimo struktūroje turėtų sukurti regionines struktūras tuo pačiu užtikrindami, kad regiono lygmeniu pasiekti rezultatai atitiktų tinklo kodeksus ir neprivalomus dešimties metų **dujų ir vandenilio** tinklo plėtros planus Sąjungos lygmeniu. Siekiant bendradarbiauti tokiose regioninėse struktūrose būtina, kad tinklo veikla būtų iš tikrųjų atskirta nuo gavybos ir tiekimo veiklos. Jeigu tokio atskyrimo nėra, perdavimo sistemos operatoriams bendradarbiaujant regionų lygmeniu kyla konkurenciją iškraipiančių veiksmų pavojus. Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą regionų lygmeniu ir stebėti tinklo veiksmingumą šiuo

⁷ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra.

lygmeniu. Bendradarbiavimas regionų lygmeniu turėtų būti suderintas su konkurencingos ir veiksmingos dujų vidaus rinkos kūrimo pažanga;

- (17) siekdamas užtikrinti didesnę dujų perdavimo tinklo plėtros Sąjungoje skaidrumą, **ENTSOG&H** turėtų parengti, paskelbti ir nuolat atnaujinti neprivalomą visos Sąjungos dešimties metų **dujų ir vandenilio** tinklo plėtros planą remiantis bendru scenarijumi ir susietu modeliu (visos Sąjungos tinklo plėtros planas). **Visos Sąjungos tinklo plėtros planas turėtų būti rengiamas vykdant skaidrų procesą, apimantį prasmingas viešas konsultacijas, ir grindžiamas objektyviais ir moksliniais kriterijais. Tuo tikslu ENTSOG&H, rengdamas planą, turėtų įtraukti nepriklausomas mokslo įstaigas (pavyzdžiui, Europos mokslo patariamąją tarybą klimato kaitos klausimais, įsteigtą pagal Reglamentą (ES) 2021/1119). Prekybos ar tiekimo saugumo požiūriais tinkami dujų perdavimo tinklai ir būtinos regioninės jungtys, turėtų būti įtraukti į tą tinklo plėtros planą. Tinklo plėtros planu turėtų būti skatinamas principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymas ir energetikos sistemos integravimas, be to, turėtų būti prisidedama prie apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslų pasiekimo;**
- (18) kad būtų galima padidinti konkurenciją sukuriant likvidžias didmenines dujų rinkas, būtina užtikrinti, kad dujas būtų galima parduoti neatsižvelgiant į jų buvimo vietą sistemoje. Vienintelis būdas šiam tikslui pasiekti – suteikti tinklo naudotojams teisę laisvai rezervuoti dujų įleidimo ir išleidimo pajėgumą, taip užtikrinant dujų transportavimą per zonas, o ne sutartyse numatytais maršrutais. Siekiant užtikrinti, kad įleidimo ir išleidimo taškuose būtų galima savarankiškai užsisakyti pajėgumą, vienam įleidimo taškui nustatyti tarifai neturėtų būti siejami su vienam išleidimo taškui nustatytu tarifu ir atvirkščiai, kai jie šiuose taškuose siūlomi atskirai, ir taikant tarifą įleidimo ir išleidimo mokestis neturėtų būti susietas su viena kaina;
- (19) nors Komisijos reglamente (ES) Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas, nustatytos techninės taisyklės balansavimo režimui sukurti, jame paliekama įvairių kiekvieno balansavimo režimo, taikomo konkrečioje įleidimo ir išleidimo sistemoje, koncepcijos pasirinkimo galimybių. Dėl pasirinktų sprendimų derinio susiformavo konkretus balansavimo režimas, taikomas

konkrečiose įleidimo ir išleidimo sistemose, kurios šiuo metu daugiausia atspindi valstybių narių teritorijas;

- (20) tinklo naudotojai atsako už įleidžiamų ir išleidžiamų dujų kiekio subalansavimą ir yra sukuriamos prekybos platformos, kad tinklo naudotojams būtų lengviau prekiauti dujomis. Siekiant *dujas iš* atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas geriau integruoti įleidimo ir išleidimo sistemoje, balansavimo zona, *kiek tai įmanoma*, turėtų apimti ir skirstymo sistemos lygmenį. Virtualusis prekybos taškas turėtų būti naudojamas dujų mainams tarp tinklo naudotojų balansavimo sąskaitų;
- (21) nuorodos į suderintas transportavimo sutartis, susijusias su nediskriminacine teise naudotis perdavimo sistemos operatorių tinklu, nereiškia, kad konkretaus sistemos operatoriaus valstybėje narėje transportavimo sutarčių sąlygos turi būti tokios pačios, kaip kito tos valstybės narės ar kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriaus, nebent nustatomi būtiniausi reikalavimai, kuriuos turi tenkinti visos transportavimo sutartys;
- (22) reikia užtikrinti vienodas galimybes gauti informaciją apie fizinę sistemos būklę ir jos veiksmingumą, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrąją paklausos ir pasiūlos padėtį bei nustatyti didmeninės kainos pokyčių priežastis. Tam reikia išsamesnės informacijos apie pasiūlą ir paklausą, tinklo pajėgumą, dujų srautus bei techninę tinklo priežiūrą, balansavimą ir turimą bei naudojamą laikymo pajėgumą. Dėl tos informacijos svarbos rinkos veikimui būtina sumažinti esamus informacijos skelbimo apribojimus dėl konfidencialumo;
- (23) vis dėlto komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumo reikalavimai yra ypač svarbūs tuo atveju, jei duomenys bendrovei yra komercinio strateginio pobūdžio, jei yra tik vienas vienintelis saugyklos naudotojas, arba jei duomenys susiję su sistemos ar posistemės, kuri nesujungta su kita perdavimo ar skirstymo sistema, o tik su vienu galutiniu pramonės vartotoju, išleidimo taškais, jei paskelbus tokius duomenis būtų atskleidžiama su to vartotojo gamybos procesu susijusi konfidenciali informacija;
- (24) siekiant padidinti pasitikėjimą rinka, jos dalyviams neturi kilti abejonių, kad už nederamų veiksmų atlikimą galima susilaukti veiksmingų, proporcingų ir atgrasomųjų sankcijų. Kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta

kompetencija veiksmingai iširti įtariamus piktnaudžiavimo rinka atvejus. Tuo tikslu kompetentingos institucijos turi turėti galimybę naudotis duomenimis, susijusiais su tiekimo įmonių priimtais veiklos sprendimais. Dujų rinkoje apie visus tuos sprendimus sistemos operatoriams pranešama pajėgumo rezervavimo, paskyrimų ir realių dujų srautų duomenų forma. Sistemos operatoriai turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį galėtų lengvai gauti šią informaciją. Be to, kompetentingos institucijos turėtų reguliariai stebėti, ar perdavimo sistemos operatoriai laikosi taisyklių;

- (25) kai kuriose valstybėse narėse galimybės naudotis gamtinių dujų saugyklomis, suskystintų gamtinių dujų (SGD) įrenginiais *ir vandenilio įrenginiais* yra nepakankamos *arba jų nėra*, todėl reikia tobulinti galiojančių taisyklių įgyvendinimą, *kiek tai susiję su skaidrumu ir 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikato dėl plano „REPowerEU“ tikslais, visų pirma su tikslu sparčiai sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos energijos išteklių*. Tobulinant taisykles turėtų būti atsižvelgiama į *dujų iš* atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, *ypač vandenilio ir biometano*, potencialą ir naudojimą tuose įrenginiuose vidaus rinkoje *bei į paklausos sprendimus*. Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės atliekamos stebėsenos rezultatai rodo, kad savanoriškai taikomos laikymo sistemos operatoriams skirtos gerosios patirties, kaip suteikti trečiosioms šalims teisę naudotis saugyklomis, gairės, dėl kurių Madrido forume susitarė visi suinteresuotieji subjektai, yra taikomos nepakankamai, todėl jos turi būti privalomos;
- (26) nediskriminacinės ir skaidrios gamtinių dujų balansavimo sistemos, kurias eksploatuoja perdavimo sistemos operatoriai, yra svarbūs mechanizmai, ypač naujiems rinkos dalyviams, kurie gali susidurti su didesniais sunkumais balansuodami bendrą pardavimų portfelį, nei bendrovės, kurios jau yra įsitvirtinusios atitinkamoje rinkoje. Todėl būtina nustatyti taisykles, užtikrinančias, kad perdavimo sistemos operatoriai tokius mechanizmus eksploatuotų nediskriminacines, skaidrias ir veiksmingas teisės naudotis tinklu sąlygas atitinkančiu būdu;
- (27) reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente ir pagal jį priimtuose tinklo kodeksuose ir gairėse nustatytų taisyklių;

- (28) prie šio reglamento pridėtos gairėse apibrėžiamos išsamesnės taisyklės. Prireikus tos taisyklės laikui bėgant turėtų būti tobulinamos atsižvelgiant į nacionalinių dujų sistemų skirtumus ir jų plėtojimą;
- (29) siūlydama iš dalies keisti prie šio reglamento pridėtas gaires, Komisija turėtų užtikrinti, kad Madrido forume būtų iš anksto konsultuojamasi su visomis atitinkamomis gairėmis suinteresuotomis šalimis, kurioms atstovauja profesinės organizacijos, ir su valstybėmis narėmis;
- (30) iš valstybių narių ir kompetentingų nacionalinių institucijų reikėtų reikalauti teikti Komisijai atitinkamą informaciją *jai paprašius. Prašyme pateikti informaciją turėtų būti nurodytos priežastys, kodėl informacija yra būtina šiam reglamentui įgyvendinti*. Komisija tokią informaciją turėtų naudoti konfidencialiai;
- (31) šis reglamentas ir pagal jį priimtos gairės ir tinklo kodeksai nedaro poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymui;
- (32) valstybės narės ir Energijos bendrijos susitariančiosios šalys turėtų glaudžiai bendradarbiauti visais klausimais, susijusiais su integruotos prekybos dujomis regiono kūrimu, ir neturėtų imtis jokių priemonių, kurios keltų grėsmę tolesnei gamtinių dujų rinkų integracijai arba tiekimo saugumui valstybėse narėse ir susitariančiose šalyse;
- (33) perdavimo sistemos operatoriams galėtų būti leista gamtinių dujų saugyklas naudoti tik savo funkcijoms vykdyti ir tiekimo saugumo tikslais. Šios strateginės atsargos galėtų būti pildomos vykdant bendrą pirkimą naudojantis prekybos platforma, kaip nurodyta Komisijos reglamento (ES) Nr. 312/2014 10 straipsnyje, nedarant poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklėms. Išleisti gamtines dujas perdavimo sistemos operatoriams turėtų būti galima tik tam, kad jie galėtų vykdyti savo funkcijas, arba esant paskelbtai ekstremaliai padėčiai, kaip nurodyta to reglamento 11 straipsnio 1 dalyje, kad nebūtų trukdoma įprastam rinkos veikimui;
- (34) jei vykdoma regioninių rinkų integracija, atitinkami perdavimo sistemos operatoriai ir reguliavimo institucijos turėtų spręsti tarpvalstybinį poveikį turinčius klausimus, pavyzdžiui, dėl tarifų struktūros, balansavimo režimo, pajėgumų likusiuose tarpvalstybiniuose taškuose, investicijų planų ir perdavimo sistemos operatorių bei reguliavimo institucijų užduočių vykdymo;

- (35) vykdamt energetikos pertvarką ir toliau integruojant dujų rinką reikės daugiau skaidrumo dėl perdavimo sistemos operatoriaus leidžiamųjų arba tikslinių pajamų. Šia informacija bus grindžiami kai kurie su gamtinių dujų tinklais susiję sprendimai. Pavyzdžiui, gamtinių dujų tinklo perdavimo sistemos infrastruktūrą priskiriant vandenilio tinklui arba įgyvendinant perdavimo sistemos operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmą, reikalingas didesnis skaidrumas nei yra dabar. Be to, norint įvertinti tarifų pokyčius ilguoju laikotarpiu, reikalingas aiškumas tiek dėl gamtinių dujų paklausos, tiek dėl sąnaudų prognozių. Pastarąjį turėtų užtikrinti leidžiamųjų pajamų skaidrumas. Reguliavimo institucijos visų pirma turėtų pateikti informaciją apie perdavimo sistemos operatorių pajamoms apskaičiuoti taikomą metodiką, jų reguliuojamosios turto bazės vertę ir jos nuvertėjimą per tam tikrą laiką, veiklos išlaidų vertę, perdavimo sistemos operatoriams taikomas kapitalo sąnaudas ir taikomas paskatas bei priemokas;
- (36) perdavimo sistemos operatorių išlaidos daugiausia yra pastoviosios išlaidos. Jų verslo modelis ir dabartinės nacionalinės reguliavimo sistemos grindžiamos prielaida, kad jų tinklai bus naudojami ilgą laiką, o tai reiškia, kad jų nusidėvėjimo laikotarpis bus ilgas (30–60 metų). Vykstant energetikos pertvarkai reguliavimo institucijos turėtų sugebėti numatyti dujų paklausos mažėjimą, kad galėtų laiku pakeisti reguliavimo priemones ir išvengti situacijos, kai perdavimo sistemos operatorių sąnaudų susigrąžinimas pritaikius tarifus kelia grėsmę vartotojų įperkamumui dėl didėjančio pastoviųjų sąnaudų ir dujų paklausos santykio. Prireikus, pavyzdžiui, būtų galima pakeisti perdavimo infrastruktūros nusidėvėjimo profilį arba atlygį už ją;
- (37) turėtų būti padidintas perdavimo sistemos operatorių leidžiamųjų arba tikslinių pajamų skaidrumas, kad tinklo naudotojai galėtų atlikti lyginamąją analizę ir vertinimą. Didesnis skaidrumas taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmų kūrimui ■ siekiant regioninės integracijos■ ;
-
- (40) siekiant padidinti gamtinių dujų skirstymo tinklų veikimo našumą Sąjungoje ir užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su perdavimo sistemos operatoriais ir *ENTSOG&H*, turėtų būti įsteigtas Europos skirstymo sistemos operatorių subjektas

(toliau – ES SSO subjektas), kuris taip pat apimtų gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius. ES SSO subjekto užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o jo veiklos metodas turėtų užtikrinti efektyvumą, skaidrumą ir Sąjungos skirstymo sistemos operatorių atstovavimą. Kai tinkama, ES SSO subjektas turėtų glaudžiai bendradarbiauti su **ENTSOG&H** dėl tinklo kodeksų parengimo ir įgyvendinimo ir turėtų teikti rekomendacijas dėl, *inter alia*, paskirstytosios dujų gamybos, taip pat kitų su skirstymo tinklų valdymu susijusių sričių rekomendacijas;

- (41) skirstymo sistemos operatoriams tenka svarbus vaidmuo integruojant į sistemą **dujas iš** atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas, nes, pavyzdžiui, maždaug pusė biometano gamybos pajėgumo yra prijungta prie skirstomojo tinklo. Siekiant palengvinti **tokių** dujų naudojimą didmeninėje rinkoje, prie skirstomojo tinklo prijungtiems gamybos įrenginiams visose valstybėse narėse turėtų būti suteikta prieiga prie virtualiojo prekybos taško. Be to, pagal šio reglamento nuostatas skirstymo sistemos operatoriai ir perdavimo sistemos operatoriai turėtų bendradarbiauti, kad sudarytų sąlygas srautams priešinga kryptimi iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą arba užtikrintų skirstymo sistemos integraciją alternatyviomis lygiaverčio poveikio priemonėmis, siekdami palengvinti **dujų iš** atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų integraciją į rinką;
- (42) į Europos gamtinių dujų sistemą integruojant vis daugiau **dujų iš** atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, keisis Europoje transportuojamų ir vartojamų gamtinių dujų kokybė. Siekiant užtikrinti netrukdomą tarpvalstybinį gamtinių dujų srautą, išlaikyti rinkų sąveiką ir sudaryti sąlygas rinkos integracijai, būtina didinti dujų kokybės ir jų valdymo sąnaudų skaidrumą, numatyti suderintą požiūrį į reguliavimo institucijų ir sistemos operatorių vaidmenį ir atsakomybę bei stiprinti tarpvalstybinį koordinavimą. Užtikrinant suderintą požiūrį į dujų kokybę tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose, turėtų būti užtikrinamas valstybių narių lankstumas taikant dujų kokybės standartus jų gamtinių dujų vidaus sistemose;
- (43) vandenilio įmaišymas į gamtinių dujų sistemą **turėtų būti kraštutinis sprendimas, kadangi jis** ne toks veiksmingas, palyginti su gryno vandenilio **naudojimu**, ir mažina vandenilio vertę. Tai taip pat turi įtakos dujų infrastruktūros veikimui, galutinio naudojimo sritims ir tarpvalstybinei sistemų sąveikai. **Todėl valstybės narės turėtų teikti pirmenybę gryno atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako**

vandenilio gamybai ir naudojimui sektoriuose, kuriuos sudėtinga dekarbonizuoti, pavyzdžiui, pramonės ir transporto prietaikų sektoriuose. Tačiau reikėtų dėti visas pastangas, kad būtų išvengta vandenilio naudojimo tose srityse, kuriose esama efektyvesnio energijos vartojimo alternatyvų, pvz., pastatų šildymui, karšto vandens gamybai sanitarijos reikmėms ir žemos temperatūros šilumos gamybai pramoniniams procesams. Šiuo reglamentu turėtų būti skatinamas veiksmingiausias vandenilio naudojimas, tačiau valstybėms narėms turėtų būti palikta galimybė nuspręsti, ar taikyti maišymo nuostatas. Todėl suderintos tarpvalstybinių apribojimų dėl vandenilio maišymo lygių skirtumų koordinavimo taisyklės sumažins rinkos segmentacijos riziką; ■

- (44) siekiant sudaryti palankias sąlygas veiksmingam gamtinių dujų transportavimui per gamtinių dujų sistemas Sąjungoje ir taip siekti didesnės vidaus rinkos integracijos, labai svarbu, kad perdavimo sistemos operatoriai tarpvalstybiniu lygmeniu koordinuotų veiksmus ir spręstų ginčus dėl dujų kokybės, įskaitant biometano ir vandenilio mišinių kokybę. Griežtesni skaidrumo reikalavimai dėl dujų kokybės parametrų, įskaitant bendrąją šilumingumo vertę, Wobbe indeksą ir deguonies kiekį, vandenilio mišinių ir jų raidos laikui bėgant kartu su stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimais turėtų padėti kurti gerai veikiančią atvirą ir veiksmingą gamtinių dujų vidaus rinką;
- (45) siekiant iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas ir papildyti šį reglamentą neesminėmis tam tikrų konkrečių sričių, kurios yra labai svarbios rinkos integracijai, nuostatomis, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais⁸. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose. **Komisija**

⁸ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

taip pat turėtų užtikrinti, kad visuomenė turėtų galimybę susipažinti su visais dokumentais ir kita informacija, pateiktais Komisijai priimant deleguotąjį aktą;

- (46) Komisijos reglamente (ES) 2015/703⁹ nustatytos taisyklės dėl gamtinių dujų sistemos sąveikos ir duomenų mainų, visų pirma susijusios su jungties susitarimais, įskaitant srauto kontrolės taisykles, dujų kiekio ir kokybės matavimo principus, suderinimo proceso ir dujų kiekio paskirstymo taisykles, pranešimo procedūras išskirtinių įvykių atveju, bendrų vienetų, dujų kokybės, įskaitant taisykles dėl tarpvalstybinės prekybos apribojimų dėl dujų kokybės skirtumų ir dėl skirtingos odoravimo praktikos valdymo, trumpalaikės ir ilgalaikės dujų kokybės stebėsenos ir informacijos teikimo, duomenų mainų ir dujų kokybės ataskaitų teikimo, skaidrumo, komunikacijos, informacijos teikimo ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimo;
- (47) siekiant užtikrinti optimalų Sąjungos vandenilio tinklo valdymą ir sudaryti sąlygas prekiauti vandeniliu bei jį tiekti kitų valstybių narių vartotojams Sąjungoje, ENTSO-G turėtų būti pervadintas į **jungtinę ES dujų perdavimo sistemos operatorių ir vandenilio tinklo operatorių organizaciją (ENTSO&H) ir į ją nariais turėtų būti įtraukti vandenilio tinklo operatoriai, o jos užduotys turėtų būti išplėtos įtraukiant su vandeniliu susijusią veiklą. Tos užduotys** ■ turėtų būti vykdomos laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių, jos turėtų būti aiškiai apibrėžtos **ir vykdomos taip, kad būtų atstovaujama ir dujų, ir vandenilio sektoriams. ENTSO&H veiklą turėtų vykdyti taip, kad būtų užtikrinamas veiksmingumas ir skaidrumas** ■ . **ENTSO&H** parengti tinklo kodeksai neturėtų pakeisti būtinų nacionalinių tinklo kodeksų su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusiose srityse;

■

- (49) siekiant užtikrinti **skaidrią ir veiksmingą** vandenilio tinklo plėtrą Sąjungoje, **ENTSO&H** turėtų parengti, skelbti ir reguliariai atnaujinti **bendrą** neprivalomą visos Sąjungos dešimties metų **dujų ir** vandenilio tinklo plėtos planą, **tinkamai atsižvelgiant į dviejų skirtingų – dujų ir** besivystančių vandenilio rinkų poreikius. Prekybos požiūriu tinkami vandenilio transporto tinklai ir būtinos jungtys turėtų būti įtraukti į tą tinklo plėtos planą. **ENTSO&H** turėtų **ir toliau** dalyvauti rengiant visos energetikos sistemos sąnaudų ir naudos analizę, įskaitant susietą energijos

⁹ 2015 m. balandžio 30 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas (OL L 113, 2015 5 1, p. 13).

rinkos ir tinklo modelį, apimančią elektros energijos, dujų ir vandenilio transportavimo infrastruktūrą, taip pat saugyklas, SGD ir elektrolizerius, dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijus ir infrastruktūros spragų nustatymo ataskaitą, kaip nustatyta *Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/869*¹⁰ 11, 12 ir 13 straipsniuose, kad būtų parengti bendro intereso projektų sąrašai. Šiuo tikslu *ENTSO&H* turėtų glaudžiai bendradarbiauti su ENTSO-E, kad palengvintų sistemos integraciją;

- (50) visi rinkos dalyviai yra suinteresuoti veikla, kurią, kaip tikimasi, vykdys *ENTSO&H*. Todėl labai svarbus yra veiksmingas konsultavimosi procesas. Apskritai *ENTSO&H* turėtų rinkti, kaupiti ir į savo darbą įtraukti infrastruktūros planavimo, plėtros ir eksploatavimo patirtį bendradarbiaudama su kitais atitinkamais rinkos dalyviais ir jų asociacijomis;
- (51) atsižvelgiant į tai, kad veiksmingesnę pažangą galima užtikrinti taikant veikimo regionų lygmeniu metodą, vandenilio tinklo operatoriai bendroje bendradarbiavimo struktūroje turėtų sukurti regionines struktūras sykiu užtikrindami, kad regionų lygmeniu pasiekti rezultatai atitiktų tinklo kodeksus ir neprivalomus visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus. Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą ir stebėti tinklo efektyvumą regionų lygmeniu;
- (52) skaidrumo reikalavimai yra būtini siekiant užtikrinti, kad rinkos dalyviai pasitikėtų besiformuojančiomis vandenilio rinkomis Sąjungoje. Reikia užtikrinti vienodas galimybes gauti informaciją apie fizinę vandenilio sistemos būklę ir jos veikimą, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrąją paklausos ir pasiūlos padėtį bei nustatyti rinkos kainos pokyčių priežastis. Informacija visada turėtų būti atskleidžiama suprantamu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu;
- (53) *ENTSO&H* sukurs centrinę internetinę platformą, kurioje bus skelbiami visi rinkos dalyviams svarbūs duomenys, kad jie galėtų veiksmingai naudotis tinklu;
- (53a) *siekdami skatinti bendrą energetikos sistemos integraciją, sektorių susiejimą ir energijos sektorių efektyvumo bei sinergijos didinimą, ENTSO&H ir ENTSO-E*

¹⁰ *2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 152, 2022 6 3, p. 45).*

glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje. Visų pirma tai apima bendradarbiavimą dėl energetikos sistemos masto sąnaudų ir naudos analizės kūrimo, pajėgumų reikalavimų energetikos sistemose ir tarpusavyje susietos energetikos rinkos ir tinklo modelio, įskaitant elektros energijos, dujų ir vandenilio transportavimo infrastruktūrą, taip pat saugyklas, Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslus, SGD ir vandenilio terminalus bei elektrolizerius, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnyje, Reglamento (ES) 2022/869 12 straipsnyje nurodytus dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijus ir Reglamento (ES) 2022/869 13 straipsnyje nurodytą infrastruktūros spragų nustatymą;

(53b) „REPowerEU“ plane nustatytų jūros vėjo energetikos plėtros tikslų įgyvendinimas yra itin svarbus siekiant, kad būtų paspartinta dekarbonizacija ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių rinkos plėtra. Todėl, kai techniškai įmanoma, ENTSO&H ir ENTSO-E turėtų suderinti savo darbą pagal Europos vandenilio prioritetinių koridorių planą (atitinkantį Reglamento (ES) 2022/869 I priedą ir sustiprintą planą „REPowerEU“) ir Reglamento (ES) 2022/869 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus aukšto lygio strateginius integruoto jūrinio tinklo plėtros planus, siekiant užtikrinti, kad vandenilio įleidimo taškų vieta ir dydis abiejose sistemose būtų tinkami;

(54) vandenilio tinklų prieigos sąlygos ankstyvuojų rinkos plėtros etapu turėtų tinklo naudotojams užtikrinti veiksmingą veikimą, nediskriminavimą ir skaidrumą, kartu išlaikant pakankamas lankstumo galimybes operatoriams. Nustačius didžiausią pajėgumų sutarčių trukmę, turėtų sumažėti sutartinės perkrovos ir pajėgumų kaupavimo rizika;

(55) siekiant užtikrinti nediskriminacinę tinklo prieigą ir skaidrumą tinklo naudotojams, turėtų būti nustatytos bendrosios sąlygos, kuriomis trečiosioms šalims suteikiama teisė naudotis vandenilio saugyklomis ir vandenilio terminalais;

(56) vandenilio tinklo operatoriai turėtų bendradarbiauti, kad sukurtų tinklo kodeksus, skirtus skaidriai ir nediskriminacinei tarpvalstybinių tinklų prieigai ir jų valdymui, ir užtikrinti koordinuotą tinklo plėtrą Sąjungoje, įskaitant sujungimo pajėgumo kūrimą. Tinklo kodeksai turėtų atitikti ACER parengtas neprivalomas bendrąsias gaires. ACER turėtų turėti tam tikrą vaidmenį atliekant faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą tinklo kodeksų projektų peržiūrą, taip pat ir jų atitikties bendrosioms gairėms

požiūriu, ir ji turėtų turėti galimybę rekomenduoti Komisijai juos priimti. ACER turėtų įvertinti siūlomus tinklo kodeksų pakeitimus, ir jai turėtų būti suteikta teisė rekomenduoti Komisijai juos priimti. Vandenilio tinklo operatoriai savo tinklus turėtų eksploatuoti laikydamiesi tų tinklo kodeksų;

- (57) *ENTSOG&H* parengtais tinklo kodeksais neketinama pakeisti būtinų nacionalinių tinklo kodeksų su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusiose srityse;
- (58) Europoje transportuojamo ir vartojamo vandenilio kokybė gali skirtis priklausomai nuo jo gamybos technologijos ir transportavimo ypatumų. Todėl Sąjungos lygmeniu suderintas požiūris į vandenilio kokybės valdymą tarpvalstybinėse jungtyse turėtų paskatinti tarpvalstybinį vandenilio srautą ir rinkos integraciją;
- (59) jei reguliavimo institucija mano, kad tai būtina, vandenilio tinklo operatoriai galėtų būti atsakingi už vandenilio kokybės valdymą savo tinkluose pagal taikomus vandenilio kokybės standartus, užtikrinant patikimą ir stabilią vandenilio kokybę galutiniams vartotojams;
- (60) siekiant sudaryti palankias sąlygas vandenilio transportavimui per vandenilio tinklus Sąjungoje ir taip siekti didesnės vidaus rinkos integracijos, labai svarbu glaudus tarpvalstybinis vandenilio sistemos operatorių veiksmų koordinavimas ir ginčų sprendimas. Griežtesni skaidrumo reikalavimai dėl vandenilio kokybės parametrų ir jų raidos laikui bėgant, kartu su stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimais turėtų padėti kurti gerai veikiančią atvirą ir veiksmingą vandenilio vidaus rinką;
- (61) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, pagal SESV 291 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011¹¹;
- (62) siekiant užtikrinti veiksmingą Europos vandenilio tinklų veikimą, vandenilio tinklo operatoriai turėtų būti atsakingi už vandenilio transportavimo tinklo eksploatavimą, priežiūrą ir plėtrą, glaudžiai bendradarbiaudami su kitais vandenilio tinklo operatoriais, taip pat su kitų sistemų operatoriais, su kuriais jų tinklai yra sujungti, be kita ko, siekiant palengvinti energetikos sistemos integraciją;

¹¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (63) vidaus rinkos veikimui yra naudinga, kad standartai būtų suderinti Sąjungos lygmeniu. Paskelbus nuorodas į tokį standartą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jo laikymasis laikytinas pagrindine pagal šį reglamentą priimtose įgyvendinimo priemonėse nustatytų reikalavimų laikymosi sąlyga, nors turėtų būti leidžiami ir kiti tokios atitikties parodymo būdai. Pagal Reglamento (ES) 1025/2012 10 straipsnį Europos Komisija gali prašyti Europos standartizacijos organizacijų parengti technines specifikacijas, Europos standartus ir darniuosius Europos standartus. Vienas iš pagrindinių darniųjų standartų vaidmenų turėtų būti padėti veiklos vykdytojams taikyti įgyvendinimo priemones, priimtas pagal šį reglamentą ir naujos redakcijos Dujų direktyvą, pasiūlytą COM(2021)xxx;
- (64) siekiant visapusiškai atsižvelgti į galutinių vandenilio naudotojų kokybės reikalavimus, techninėse specifikacijose ir standartuose, skirtuose vandenilio kokybei vandenilio tinkle, turės būti atsižvelgta į jau galiojančius standartus, kuriuose nustatyti tokie galutinių naudotojų reikalavimai (pavyzdžiui, standartas EN 17124);
- (65) vandenilio sistemos operatoriai turėtų sukurti pakankamą tarpvalstybinio vandenilio transportavimo pajėgumą, kad patenkintų visus ekonomiškai pagrįstus ir techniškai įgyvendinamus tokio pajėgumo poreikius ir taip sudarytų sąlygas rinkos integracijai;
- (66) ACER turėtų skelbti perkrovos būklės stebėsenos ataskaitą;
- (67) atsižvelgiant į vandenilio kaip energijos nešiklio potencialą ir galimybę, kad valstybės narės pradės prekiauti vandeniliu su trečiosiomis valstybėmis, būtina paaiškinti, kad tarpvyriausybiniai susitarimai energetikos srityje dėl energijos, susiję su dujomis, apie kuriuos pagal Sprendimą (ES) 2017/684 privaloma pranešti, apima tarpvyriausybinius susitarimus dėl vandenilio, įskaitant vandenilio junginius, pavyzdžiui, amoniaką ir skystuosius organinius vandenilio nešiklius;
- (67a) *siekiant sukurti visapusišką ir išsamų visų Sąjungai pristatomų SGD duomenų rinkinį, dabartinių įgaliojimų, kurie suteikti ACER Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1227/2011¹² ir Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1348/2014¹³ (kartu toliau – REMIT), nepakanka. Tačiau Sąjungai yra***

¹² ***2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1).***

¹³ ***2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014 dėl duomenų teikimo, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos***

būtiną tokią visapusišką ir išsamų duomenų rinkinį paros kainos įverčiui nustatyti, kad ji galėtų vadovaudamasi solidarumo principu valdyti tarptautiniu mastu importuojamų SGD viešųjų pirkimų politiką, visų pirma vykstančios krizės sąlygomis. Be to, atitinkami SGD sutarčių duomenys ir informacija yra reikalingi užtikrinant kainų pokyčių stebėseną ir vykdant duomenų kokybės kontrolę ir kokybės užtikrinimą. Nors dėl neišprovokuotos ir nepateisinamos Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą sukeltos krizės padėties reikėjo imtis skubių veiksmų, įskaitant papildomų įgaliojimų ir užduočių suteikimą ACER pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/2576¹⁴, turėtų būti įtrauktas nuolatinis kasdienis SGD kainos vertinimas ir SGD lyginamojo indekso nustatymas;

- (68) reaguodama į 2021 m. rudenį visoje Sąjungoje fiksuotą didelį energijos kainų augimą ir neigiamą to poveikį, Komisija 2021 m. spalio 13 d. komunikate „Augančių energijos kainų problemos sprendimas: veiksmų ir paramos priemonių rinkinys“ pabrėžė veiksmingos ir gerai veikiančios energijos vidaus rinkos ir efektyvaus dujų saugyklų naudojimo Europoje visoje bendroje rinkoje svarbą. **Tame** komunikate taip pat pabrėžta, kad geresnis tiekimo saugumo koordinavimas tarpvalstybiniu mastu yra labai svarbus siekiant užtikrinti atsparumą būsimiems sukrėtimams. 2021 m. spalio 20–21 d. Europos Vadovų Taryba priėmė išvadas, kuriose Komisija raginama skubiai apvarstyti priemones, kuriomis didinamas Sąjungos energetikos sistemos ir energijos vidaus rinkos atsparumas, įskaitant priemones, kuriomis didinamas tiekimo saugumas. **Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, 2022 m. kovo 8 d. Komisija pristatė planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro ir paspartinti perėjimą prie švarios energijos.** Siekiant prisidėti prie nuoseklaus ir savalaikio reagavimo į šią krizę ir galimas naujas krizes Sąjungos lygmeniu, šiame reglamente ir Reglamente (ES) 2017/1938 turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, skirtos bendradarbiavimui ir atsparumui stiprinti, visų pirma susijusios su geriau koordinuojamomis laikymo ir

reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo 8 straipsnio 2 ir 6 dalys (OL L 363, 2014 12 18, p. 121).

¹⁴ *2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2576 dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus (OL L 335, 2022 12 29, p. 1).*

solidarumo taisyklėmis, **kurios papildytų privalomo minimalaus dujų kiekio saugyklose reikalavimą**;

- (69) laikymo pajėgumų veikimo analizė regioniniuose bendruose rizikos vertinimuose turėtų būti grindžiama objektyviu tiekimo saugumo poreikių vertinimu, deramai atsižvelgiant į tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir šiame reglamente nustatytus solidarumo įsipareigojimus. Taip pat reikėtų atsižvelgti į **visą energijos vartojimo efektyvumo politikos ir energijos taupymo potencialą, taip pat** tai, kaip svarbu pereinant prie švarios energetikos išvengti neišnaudojamo turto ir mažinti Sąjungos priklausomybę nuo išorės iškastinio kuro tiekėjų. Analizė turėtų apimti rizikos, susijusios su trečiųjų valstybių subjektų **tiesiogine arba netiesiogine** laikymo infrastruktūros **nuosavybe arba** kontrole, vertinimą. Atliekant analizę turėtų būti atsižvelgta į galimybę naudotis kitose valstybėse narėse esančiomis saugyklomis, o perdavimo sistemos operatoriams – rengti bendrus **dujų** viešuosius pirkimus, jei laikomasi šio reglamento sąlygų. Regioniniai bendri rizikos vertinimai ir nacionaliniai rizikos vertinimai turėtų būti suderinti tarpusavyje, kad būtų galima nustatyti nacionalinių prevencinių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų priemonės, atitinkančias šį reglamentą, užtikrinant, kad bet kokios priemonės, kurių imamasi, nepakenktų kitų valstybių narių tiekimo saugumui ir nepagrįstai netrukdytų veiksmingam dujų rinkos veikimui. Pavyzdžiui, jos neturėtų blokuoti ar riboti tarpvalstybinių transporto pajėgumų naudojimo;
- (70) valstybių narių bendradarbiavimas su Energijos bendrijos sutarties¹⁵ susitariančiosiomis šalimis, kurios turi didelius laikymo pajėgumus, galėtų paremti veiksmus tais atvejais, kai laikymas Sąjungoje yra neįmanomas arba ekonomiškai neefektyvus. Tai gali būti ir galimybė apsvarstyti šių už Sąjungos ribų esančių laikymo pajėgumų naudojimą atliekant atitinkamą bendrą rizikos vertinimą. Valstybės narės gali prašyti atitinkamų regioninių rizikos grupių pakviesti ekspertus iš trečiosios valstybės į *ad hoc* regioninių rizikos grupių posėdžius, nesukurdamos reguliaraus ir visapusiško dalyvavimo precedento;
- (71) kelių skirtingų valstybių narių perdavimo sistemos operatorių **arba kitų valstybių narių paskirtų įmonių** vykdomi bendri **dujų** viešieji pirkimai turėtų būti parengti taip, kad juos būtų galima panaudoti Sąjungos ■ ar regioninės ekstremaliosios

¹⁵ OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

situacijos atveju, kaip Komisijos koordinuojamų veiksmų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 3 dalį. Perdavimo sistemos operatoriai *arba kitos valstybių narių paskirtos įmonės*, kurie dalyvauja bendruose *dujų* viešuosiuose pirkimuose, *turėtų užtikrinti*, kad bet kokia bendro pirkimo sutartis atitiktų *Sajungos* konkurencijos taisykles, visų pirma SESV 101 straipsnio reikalavimus. Pranešimas, *pateiktas* siekiant įvertinti atitiktį *numatytam savanoriškam bendro dujų viešojo pirkimo mechanizmui pagal šį reglamentą*, nedaro poveikio pranešimui apie valstybių suteiktą pagalbą, kai taikoma, pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį;

- (71a) *prekybos vietos, siūlančios su energija susijusių biržos prekių išvestines finansines priemones, dažnai į prekybą priima įvairias energetikos įmones iš visų valstybių narių. Tokios energetikos įmonės, užtikrindamos svarbiausių dujų ir elektros tiekimą visoje Sąjungoje, smarkiai priklauso nuo tokiose prekybos vietose parduodamų išvestinių finansinių priemonių. Todėl su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekybos vietose vykstantys pernelyg dideli kainų pasikeitimai daro poveikį visos Sąjungos energetikos įmonių veiklai ir galiausiai taip pat neigiamai paveikia galutinius vartotojus. Taigi, vadovaujantis valstybių narių solidarumo principu, reikėtų pradėti koordinuoti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą, siekiant užtikrinti galimybę operatoriams, kurie yra svarbiausi energijos tiekimo saugumui visose valstybėse narėse užtikrinti, pasinaudoti apsaugos nuo didelių kainų pasikeitimų, kurie kenkia tolesniam jų veiklos vykdymui ir taip pat neigiamai veikia galutinius vartotojus, priemonėmis;*
- (71b) *einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu turėtų būti užtikrinta, kad būtų užkirstas kelias pernelyg dideliems kainų pasikeitimams per prekybos dienas. Mechanizmas turėtų būti grindžiamas reguliariais intervalais stebima rinkos kaina. Kadangi su energija susijusių išvestinių finansinių priemonių rinkoms būdinga didelė priemonių įvairovė, o su tokiomis priemonėmis siejamos prekybos vietos yra specifinės, einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmai turėtų būti pritaikyti prie tų priemonių ir rinkų ypatumų. Todėl kainų ribas prekybos vietos turėtų nustatyti atsižvelgdamos į kiekvienos atitinkamos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tokios išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainų nepastovumo profilį;*

- (72) vyksta svarbi Europos energetikos sektoriaus pertvarka, pereinant prie **labai efektyvios dekarbonizuotos ekonomikos, grindžiamos atsinaujinančiais energijos ištekliais**, kartu užtikrinant energijos tiekimo saugumą ir konkurencingumą. Priėmus tarpvalstybinio elektros energijos srauto tinklo kodeksą jau padaryta pažanga elektros energijos subsektoriaus kibernetinio saugumo srityje, tačiau norint užtikrinti Europos energetikos sistemos saugumą, reikalingos dujų subsektoriui taikomos privalomos taisyklės;
- (73) kaip parodė 2017 m. ir 2021 m. visos Sąjungos modeliavimas, regioninis bendradarbiavimas ir solidarumo priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti Sąjungos atsparumą, jei labai pablogėtų tiekimo padėtis. Solidarumo priemonėmis turėtų visais atvejais būti užtikrintas solidariai saugomų vartotojų, pavyzdžiui, namų ūkių, aprūpinimas tarpvalstybiniu mastu. Valstybės narės turėtų priimti priemones, būtinas nuostatomis dėl solidarumo mechanizmo įgyvendinti, be kita ko, atitinkamoms valstybėms narėms susitariant dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų. Valstybės narės turėtų apibūdinti tų susitarimų nuostatas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Valstybėms narėms, kurios nesudarė reikiamo dvišalio susitarimo, turėtų būti taikomas šiame reglamente numatytas standartinis šablonas tokiam veiksmingam solidarumui užtikrinti;
- (74) todėl dėl tokių priemonių gali atsirasti valstybės narės pareiga sumokėti kompensaciją subjektams, kuriems jos priemonės daro poveikį. Siekiant užtikrinti, kad solidarumo prašančios valstybės narės solidarumo teikiančiai valstybei narei mokama kompensacija būtų teisinga ir pagrįsta, nacionalinė energetikos reguliavimo institucija arba nacionalinė konkurencijos institucija, kaip nepriklausoma institucija, turėtų turėti įgaliojimus atlikti prašomos ir sumokėtos kompensacijos sumos auditą ir prireikus prašyti ją ištaisyti;
- (74a) ***Komisijai ir valstybėms narėms svarbu susidaryti aiškų numatomų ir sudarytų dujų tiekimo sutarčių visoje Sąjungoje vaizdą, kad jos galėtų įvertinti, ar pasiekti tiekimo saugumo ir energetinio solidarumo tikslai. Todėl įmonės arba valstybių narių institucijos turėtų informuoti Komisiją ir valstybes nares, kuriose tos įmonės yra įsisteigusios, apie didelius planuojamus 5 TWh per metus viršijančius dujų pirkimus. Šis reikalavimas visų pirma turėtų būti taikomas pagrindinei informacijai apie naujas ar pratęsimas sutartis. Komisijai turėtų būti leidžiama***

gamtinių dujų įmonėms arba atitinkamų valstybių narių institucijoms teikti rekomendacijas, visų pirma tais atvejais, kai papildomas koordinavimas galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kai dujų pirkimo konkurso paskelbimas arba planuojami dujų pirkimai gali padaryti neigiamą poveikį energijos tiekimo saugumui, vidaus rinkai arba energetiniam solidarumui. Rekomendacijos pateikimas neturėtų sutrukdyti gamtinių dujų įmonėms ar atitinkamų valstybių narių institucijoms tęsti derybas;

(74b) jei Komisija turi pagrįstų priežasčių manyti, kad susidarė ypatingos aplinkybės, kuriomis neįmanoma visapusiškai užtikrinti tiekimo saugumo Sąjungoje, konkrečiame regione arba valstybėje narėje, jei nebus sprendžiama trūkstamų jungčių problema, visų pirma atsižvelgiant į Sąjungos tikslą panaikinti priklausomybę nuo vieno tiekėjo, ji raginama įgalioti ENTSO-G atlikti skaidrią ir išsamią nustatytos rizikos tiekimo saugumui ir galimų jos šalinimo sprendimų analizę. Remdamasi ENTSO-G analize, Komisija, atsižvelgdama į poreikį skatinti Sąjungos energetinį saugumą ir solidarumą, spartų priklausomybės nuo vieno tiekėjo panaikinimą ir susijusių kliūčių įveikimą energijos vidaus rinkoje, gali nustatyti, kokių jungčių trūksta, kad būtų pašalinta arba sumažinta nustatyta rizika tiekimo saugumui. Komisija taip pat gali nustatyti tokių investicinių projektų plėtros rėmimo priemones, be kita ko, taikydama paspartintą leidimų išdavimo procedūrą ir teikdama finansinę paramą. Svarbu, kad visi tokie investiciniai projektai būtų perspektyvūs ir suderinami su Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslais, nustatytais Reglamente (ES) 2021/1119, ir dėl jų neatsirastų neišnaudojamo turto;

(75) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti teisingas teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais, laikymo ir SGD įrenginiais sąlygas reglamentuojančias taisykles, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu:

- a) nustatomos nediskriminacinės taisyklės, reglamentuojančios teisės naudotis gamtinių dujų ir vandenilio sistemomis sąlygas, atsižvelgiant į nacionalinių ir regioninių rinkų savitumą ir siekiant užtikrinti tinkamą **dujų** vidaus rinkos veikimą *ir prisidėti prie ilgalaikio elektros sistemos lankstumo*; ■
- aa) *skatinama imtis prevencinių priemonių, kuriomis būtų mažinamas iškastinių dujų poreikis, įgyvendinant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir taip sutaupant energijos, didinant tiesioginį elektrifikavimą kaip visapusiškai integruotos energetikos sistemos dalį ir didinant atsinaujinančiųjų energijos šaltinių naudojimą, taip pat prisidedama prie apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir Sąjungos klimato ir energetikos tikslų pasiekimo, ir*
- b) lengvinamas gerai veikiančios ir skaidrios didmeninės rinkos sukūrimas užtikrinant aukštą **dujų** tiekimo saugumo lygį ir numatomos prieigos prie tinklo taisyklių derinimo priemonės, kad būtų įmanoma vykdyti tarpvalstybinius **dujų** mainus.

Pirmoje pastraipoje nurodyti tikslai apima: tarifų arba jų skaičiavimo metodikų, galimybės naudotis tinklu, bet ne saugyklomis, suderintų principų nustatymą, trečiųjų šalių gamtinių dujų tinklo prieigos paslaugų nustatymą ir pajėgumo paskirstymo bei perkrovos valdymo suderintus principus, skaidrumo reikalavimų, balansavimo taisyklių bei disbalanso mokesčių nustatymą ir prekybos pajėgumu palengvinimą.

Šis reglamentas, išskyrus 31 straipsnio 5 dalį, taikomas tik toms gamtinių dujų ir vandenilio saugykloms, kurioms taikoma naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, 29 straipsnio 3 arba 4 dalis.

Valstybės narės pagal naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, gali įsteigti subjektą arba įstaigą, kuri vykdytų vieną ar kelias funkcijas, kurios paprastai

priskiriamos perdavimo sistemos operatoriui arba vandenilio tinklo operatoriui, ir kuriai būtų taikomi šio reglamento reikalavimai. Tam subjektui arba įstaigai taikoma sertifikavimo tvarka pagal šio reglamento 13 straipsnį ir paskyrimo tvarka pagal naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, 65 straipsnį.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (1) reguliuojamo turto bazė – visa tinklo operatoriaus tinklo infrastruktūra, naudojama reguliuojamoms tinklo paslaugoms teikti, į kurią atsižvelgiama apskaičiuojant pajamas už su tinklu susijusias paslaugas;
 - (2) perdavimas – *perdavimas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 16 punkte*;
 - (3) transportavimo sutartis – perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus ir tinklo naudotojo sudaryta sutartis siekiant teikti *dujų* transportavimo paslaugas;
 - (4) pajėgumas – didžiausias srautas, išreikštas įprastais kubiniais metrais per laiko vienetą arba energijos vienetu per laiko vienetą, kuriuo tinklo naudotojas turi teisę naudotis pagal transportavimo sutarties nuostatas;
 - (5) nepanaudotas pajėgumas – garantuojamasis pajėgumas, kurį tinklo naudotojas įgijo pagal transportavimo sutartį, tačiau dėl kurio tas naudotojas nepateikė paraiškos iki sutartyje nustatyto termino;
 - (6) perkrovos valdymas – perdavimo sistemos operatoriaus pajėgumo visumos valdymas siekiant optimaliai ir maksimaliai išnaudoti techninį pajėgumą ir laiku nustatyti būsimos perkrovos ir perpildymo vietas;
 - (7) antrinė rinka – ne pirminėje rinkoje parduodamo pajėgumo rinka;
 - (8) dujų kiekio paraiška – tinklo naudotojo išankstinis pranešimas perdavimo sistemos operatoriui apie faktinį srautą, kurį tinklo naudotojas nori įleisti į sistemą arba išleisti iš jos;

I

- (10) sistemos vientisumas – tokia padėtis, kai gamtinių dujų arba vandenilio slėgis ir kokybė viršija mažiausias ribas ir neviršija didžiausių ribų, kad techniniu požiūriu būtų garantuotas gamtinių dujų arba vandenilio transportavimas;
- (11) balansavimo laikotarpis – laikotarpis, kuriuo kiekvienas tinklo naudotojas privalo subalansuoti energijos vienetais išreikštą išleidžiamą *dujų* kiekį, tokį patį *dujų* kiekį įleidžiamas pagal tinklo kodeksą;
- (12) tinklo naudotojas – *perdavimo* sistemos operatoriaus *arba vandenilio tinklo operatoriaus* klientas ar potencialus klientas bei patys *perdavimo sistemos operatoriai arba vandenilio* tinklo operatoriai tiek, kiek jiems tai būtina jų gamtinių dujų ir vandenilio transportavimo funkcijoms vykdyti;
- (13) pertraukiamosios paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos paslaugos, grindžiamos pertraukiamuoju pajėgumu;
- (14) pertraukiamasis pajėgumas – dujų perdavimo pajėgumas, kurio teikimą gali nutraukti perdavimo sistemos operatorius arba vandenilio tinklo operatorius transportavimo sutartyje numatytomis sąlygomis;
- (15) ilgalaikės paslaugos – vienus metus ar ilgiau perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos teikti paslaugos;
- (16) trumpalaikės paslaugos – trumpiau nei vienus metus perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos teikti paslaugos;
- (17) garantuojamasis pajėgumas – dujų perdavimo pajėgumas, kurio nepertraukiamumą perdavimo sistemos operatorius arba vandenilio tinklo operatorius garantuoja sutartimi;
- (18) garantuojamosios paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos paslaugos, grindžiamos garantuojamuoju pajėgumu;
- (19) techninis pajėgumas – didžiausias garantuojamasis pajėgumas, kuris gali būti siūlomas tinklo naudotojams atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir perdavimo sistemos arba vandenilio tinklo eksploatacijos reikalavimus;

- (20) sutartinis pajėgumas – transportavimo sutartimi tinklo naudotojui paskirtas pajėgumas;
- (21) turimas pajėgumas – techninio pajėgumo dalis, kuri nėra paskirta ir tuo metu vis dar priklauso sistemai;
- (22) sutartinė perkrova – padėtis, kai garantuojamojo pajėgumo paklausos lygis viršija techninį pajėgumą;
- (23) pirminė rinka – perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus tiesiogiai parduodamo pajėgumo rinka;

- (25) SGD įrenginio pajėgumas – suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo pajėgumas gamtinėms dujoms skystinti arba SGD importuoti, priimti, papildomoms paslaugoms teikti, laikinai laikyti ir vėl joms dujinti;
- (26) talpa – saugyklos tūris, kurį saugyklos naudotojas gali naudoti dujoms laikyti;
- (27) išleidimo pajėgumas – saugyklos naudotojui nustatyta dujų išleidimo iš saugyklos norma;
- (28) įleidimo pajėgumas – saugyklos naudotojui nustatyta dujų įleidimo į saugyklą norma;
- (29) laikymo pajėgumas – talpos, įleidimo pajėgumo ir išleidimo pajėgumo derinys;
- (30) įleidimo ir išleidimo sistema – *prieigos prie gamtinių dujų* perdavimo *arba* skirstymo sistemų *modelis, pagal kurį tinklo naudotojai gali nepriklausomai užsakyti teises naudotis pajėgumais įleidimo ir išleidimo taškuose*;
- (31) balansavimo zona – įleidimo ir išleidimo sistema, kurioje taikomas konkretus balansavimo režimas;
- (32) virtualus prekybos taškas – nefizinis komercinis taškas įleidimo ir išleidimo sistemoje, kuriame vykdomi pardavėjo ir pirkėjo *dųjų* mainai, kuriems nereikia užsakyti perdavimo ar skirstymo pajėgumo;
- (33) įleidimo taškas – taškas, kuriame tinklo naudotojams taikomos užsakymo procedūros, suteikiantis prieigą prie įleidimo ir išleidimo sistemos *ir leidžiantis dujų srautams pateikti į įleidimo ir išleidimo sistemą*;

- (34) išleidimo taškas – taškas, kuriame tinklo naudotojams taikomos užsakymo procedūros, suteikiantis **prieigą prie įleidimo ir išleidimo sistemos ir** galimybę išleisti dujas iš įleidimo ir išleidimo sistemos;
- (35) sąlyginis pajėgumas – garantuojamasis pajėgumas, susijęs su skaidriomis ir iš anksto apibrėžtomis prieigos iš virtualiojo prekybos taško ir prie jo suteikimo arba riboto paskirstomumo sąlygomis;
- (36) paskirstomumas – bet kokio įleidimo pajėgumo ir bet kokio išleidimo pajėgumo diskrecinis derinys;
- (37) leidžiamosios pajamos – suma, gauta sudėjus perdavimo paslaugų pajamas ir ne perdavimo paslaugų pajamas, kurias per tam tikrą reguliuojamojo laikotarpio atkarpą perdavimo sistemos operatorius gavo už suteiktas paslaugas ir kurias jis turi teisę gauti pagal viršutinės ne kainos ribos režimą, ir nustatoma pagal naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021)xxx, 72 straipsnio 7 dalies a punktą;
- (38) nauja infrastruktūra – iki ... **[šio reglamento įsigaliojimo dieną]** neužbaigta infrastruktūra;
- (38a) gamtinės dujos – gamtinės dujos, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 1 punkte;**
- (38b) dujos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių – dujos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 2 punkte;**
- (38c) dujos – dujos, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 3 punkte;**
- (38d) gamtinių dujų sistema – gamtinių dujų sistema, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 4 punkte;**
- (38e) vandenilio sistema – vandenilio sistema, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 5 punkte;**
- (38f) vandenilio saugykla – vandenilio saugykla, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 6 punkte;**

- (38g) vandenilio saugyklos operatorius – vandenilio saugyklos operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 6a punkte;*
- (38h) vandenilio terminalas – vandenilio terminalas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 8 punkte;*
- (38i) vandenilio terminalo operatorius – vandenilio terminalo operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 8a punkte;*
- (38j) vandenilio kokybė – vandenilio kokybė, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 9 punkte;*
- (38k) mažo anglies dioksido pėdsako dujos – mažo anglies dioksido pėdsako dujos, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 11 punkte;*
- (38l) perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 17 punkte;*
- (38m) skirstymas – skirstymas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 18 punkte;*
- (38n) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 19 punkte;*
- (38o) vandenilio tinklas – vandenilio tinklas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 20 punkte;*
- (38p) vandenilio transportavimas – vandenilio transportavimas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 21 punkte;*
- (38q) vandenilio tinklo operatorius – vandenilio tinklo operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 22 punkte;*
- (38r) tiekimas – tiekimas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 23 punkte;*

- (38s) saugykla – saugykla, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 25 punkte;*
- (38t) laikymo sistemos operatorius – laikymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 26 punkte;*
- (38u) SGD įrenginys – SGD įrenginys, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 27 punkte;*
- (38v) SGD sistemos operatorius – SGD sistemos operatorius, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 28 punkte;*
- (38w) sistema – sistema, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 29 punkte;*
- (38x) papildomos paslaugos – papildomos paslaugos, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 30 punkte;*
- (38y) jungtis – jungtis, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 33 punkte;*
- (38z) vandenilio jungtis – vandenilio jungtis, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 34 punkte;*
- (38aa) sistemos naudotojas – sistemos naudotojas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 40 punkte;*
- (38ab) vartotojas – vartotojas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 41 punkte;*
- (38ac) galutinis vartotojas – galutinis vartotojas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 44 punkte;*
- (38ad) saugumas – saugumas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 48 punkte;*
- (38ae) kontrolė – kontrolė, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 51 punkte;*
- (38af) sujungimo taškas – sujungimo taškas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 58 punkte;*

(38ag) virtualusis sujungimo taškas – virtualusis sujungimo taškas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 59 punkte;

(38ah) rinkos dalyvis – rinkos dalyvis, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 60 punkte;

(38ai) sąveikumas – sąveikumas, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 66 punkte;

(38aj) energijos nepriteklis – energijos nepriteklis, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, COD 2021/0425] 2 straipsnio 69 punkte;

(38ak) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 18 punkte;

(38al) paskirties keitimas – paskirties keitimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2022/869 2 straipsnio 18 punkte.

2.

I
1 dalies 4–23 punktuose apibrėžti terminai, susiję su perdavimu, pagal analogiją taikomi saugykloms ir SGD įrenginiams.

II SKYRIUS

GAMTINIŲ DUJŲ IR VANDENILIO SISTEMOMS TAIKOMOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

1 skirsnis

RINKŲ ORGANIZAVIMO IR INFRASTRUKTŪROS PRIEIGOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

3 straipsnis

Bendrieji principai

Valstybės narės, reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai, skirstymo sistemos operatoriai, saugyklų operatoriai, SGD sistemos operatoriai, vandenilio sistemos operatoriai ir

deleguotieji operatoriai, tokie kaip rinkos srities operatoriai arba užsakymo platformos operatoriai, užtikrina, kad **dujų** rinkos veiktų pagal šiuos principus:

- a) **dujų** kainos būtų formuojamos remiantis paklausa ir pasiūla;
- b) perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai vienas su kitu bendradarbiautų, kad suteiktų tinklo naudotojams teisę nepriklausomai užsakyti įleidimo ir išleidimo pajėgumus. Dujos transportuojamos per įleidimo ir išleidimo sistemą, o ne sutartiniais maršrutais;
- c) įleidimo ir išleidimo taškuose būtų taikomi tokie tarifai, kad būtų prisidedama prie rinkos integracijos, tiekimo saugumo didinimo ir dujų tinklų sujungimo skatinimo;
- d) toje pačioje įleidimo ir išleidimo sistemoje veikiančios įmonės keistųsi dujomis virtualiajame prekybos taške;
- e) tinklo naudotojai būtų atsakingi už savo balansavimo portfelių subalansavimą, kad kuo labiau būtų sumažinta būtinybė perdavimo sistemos operatoriams imtis balansavimo veiksmų;
- f) balansavimo veiksmai būtų atliekami remiantis standartizuotais produktais ir vykdomi prekybos platformoje;
- g) rinkos taisyklėmis būtų vengiama veiksmų, kurie užkerta kelią **dujų** paklausa ir pasiūla grindžiamam kainos susiformavimui;
- ga) rinkos taisyklėmis būtų užtikrinama, kad gamtinių dujų ir vandenilio rinkoje būtų laikomasi į vartotoją orientuoto ir efektyvaus energijos vartojimo požiūrio;**
- h) rinkos taisyklėmis būtų skatinamas likvidžios prekybos **dujomis** atsiradimas ir veikimas, kainos formavimasis ir skaidrumas;
- i) rinkos taisyklėmis būtų sudaromos sąlygos dekarbonizuoti gamtinių dujų ir vandenilio sistemas, be kita ko, sudarant galimybę į **dujų** rinką integruoti dujas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir teikiant paskatas **taupyti energiją ir ją efektyviai vartoti, skatinant energetikos sistemų integravimą, prisidedant prie apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir sudarant palankias sąlygas pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus;**
- j) rinkos taisyklėmis būtų užtikrinamos tinkamos paskatos investuoti **ir paskatos intervencinėms priemonėms, kurioms nereikalingos investicijos į infrastruktūrą,**

kai tai yra veiksmingiau, visų pirma skatinamos ilgalaikės investicijos į dekarbonizuotą ir tvarią dujų sistemą, energijos laikymą, energijos vartojimo efektyvumą ir paklausos pokyčius, kad būtų tenkinami rinkos poreikiai ir sudaromos palankesnės sąlygos sąžiningai konkurencijai ir energijos tiekimo saugumui, *sykiu vengiant paskatų investuoti į tokius projektus, dėl kurių atsiranda neišnaudojamas turtas*;

- ja) rinkos taisyklėmis pirmenybė būtų teikiama pramoninių vartotojų vandenilio naudojimui sektoriuose, kuriuos sudėtinga dekarbonizuoti, įskaitant sunkiojo transporto sektorių, turinčiuose didžiausią išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo potencialą, kai nėra efektyvesnio energijos vartojimo ir ekonomiškai efektyvesnių alternatyvų*;
- k) būtų pašalintos kliūtys tarpvalstybiniams srautams tarp įleidimo ir išleidimo sistemų, jei tokių yra;
- l) rinkos taisyklėmis būtų skatinamas regioninis bendradarbiavimas ir integracija.

3a straipsnis

Dujų tiekimo įvairinimo pareiga

Siekdamos užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir esminius Sąjungos saugumo interesus pagal plano „REPowerEU“ tikslus, valstybės narės įvairina savo dujų tiekimą ir užtikrina, kad vamzdynais ir SGD terminalais nebūtų vykdomas gamtinių dujų, taip pat dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų importas iš Rusijos Federacijos.

3b straipsnis

Dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų plėtros didinimas anglių pramonės ir didelio anglies dioksido taršos intensyvumo regionuose

1. *Komisija remia dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, visų pirma vandenilio ir biometano, skverbimą į Sąjungos energetikos sistemą, visų pirma anglių pramonės ir didelio anglies dioksido taršos intensyvumo regionuose pagal Reglamentą (ES) 2021/1056, ir teikia paskatas šiai skverbčiai, taikydama galimybių atveriančią sistemą. Tą sistemą sudaro:*
 - a) investicijos, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas teisingai tų regionų pertvarkai, siekiant padidinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos*

išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų dalį, visų pirma pramoniniuose procesuose, centralizuotam šilumos tiekimui ir energijos laikymo srityje tam, kad būtų padidintas energetikos sistemos lankstumas;

- b) veiksmingos paramos priemonės, kuriomis siekiama paspartinti laipsnišką kietojo iškastinio kuro atsisakymą pramonės ir centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuose investuojant į jų modernizavimą, inovacijas ir plėtrą, taip pat dekarbonizuoti esamus vandenilio iš iškastinio kuro gamybos objektus;*
- c) kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programos ir projektai, kuriais siekiama sukurti ir sustiprinti naudoti vandenilį pasirengusių darbo jėgą;*
- d) paspartintas vandenilio slėnių ir bendriems Europos interesams svarbių projektų, visų pirma inovacijų projektų, kuriais sudaromos sąlygos pereiti nuo iškastinio kuro prie vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių ir biometano, įgyvendinimas.*

3c straipsnis

Biometano integravimas į dujų sistemą

Siekdamos remti tvarią biometano gamybą, kad būtų užtikrintas dujų tiekimo saugumas Sąjungoje ir sumažinta priklausomybė nuo iškastinių gamtinių dujų importo, valstybės narės ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. kolektyviai užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių lygmenimis būtų pagaminama ir į gamtinių dujų sistemą įleidžiama bent 35 mlrd. m³ tvaraus biometano, atitinkančio Direktyvą (ES) 2018/2001.

4 straipsnis

Reguliuojamo turto bazių atskyrimas

1. Jei perdavimo sistemos arba tinklo operatorius teikia reguliuojamas dujų, vandenilio **arba** elektros energijos perdavimo paslaugas, jis laikosi [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 69 straipsnyje ir Direktyvos (ES) 2019/944 56 straipsnyje nustatyto reikalavimo dėl apskaitos atskyrimo ir turi **atskiras** reguliuojamoje dujų, elektros energijos ar vandenilio veikloje naudojamo turto bazes. Atskira reguliuojamo turto bazė užtikrina, kad:
 - a) paslaugų pajamos, gautos teikiant konkrečias reguliuojamas paslaugas, **gali** būti naudojamos tik kapitalo ir veiklos išlaidoms, susijusioms su turtu, įtrauktu

į reguliuojamo turto bazę, naudotą teikiant reguliuojamas paslaugas, susigrąžinti;

b) kai turtas priskiriamas kitai reguliuojamo turto bazei, būtų nustatoma jo vertė. Nustatytą perduoto turto vertę audituoja ir tvirtina kompetentinga reguliavimo institucija. Nustatyta vertė bus tokia, kad nebūtų kryžminio subsidijavimo.

2. Valstybė narė ***neleidžia finansinių pervedimų*** tarp atskirų reguliuojamų paslaugų, ***kaip jos suprantamos 1 dalyje.***

2a. ***Siekiant išvengti nepagrįsto ir pernelyg didelio kryžminio subsidijavimo tarp pirmųjų ir būsimųjų vandenilio tinklų naudotojų, valstybės narės gali leisti vandenilio tinklų operatoriams paskirstyti tinklo plėtros išlaidas per laiko tarpą, užtikrinant, kad būsimieji naudotojai padengtų dalį pradinių išlaidų. Tokių išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį mechanizmą ir juo grindžiamą metodiką tvirtina kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija, nurodyta naujos redakcijos Dujų direktyvos 70 straipsnyje. Kai valstybės narės taiko tokį mechanizmą, jos taiko valstybės garantijų vandenilio tinklo operatorių finansinei rizikai padengti.***

2b. ***Nukrypstant nuo šio straipsnio 2 dalies, naujos redakcijos Dujų direktyvos 70 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija kraštutiniu atveju, kai nėra ekonomiškai efektyvesnių galimybių, gali leisti finansinius pervedimus tarp reguliuojamų paslaugų, kurios yra atskiros, kaip tai suprantama 1 dalyje. Reguliavimo institucija tokį sprendimą priima tik remdamasi poveikio vertinimu, kuriame parodomas tų finansinių pervedimų poveikis dujų tinklų naudotojų ir vandenilio tinklų naudotojų kryžminiam subsidijavimui ir patvirtinamas tų finansinių pervedimų ekonominis efektyvumas, tai, kad išsaugomos vienodos sąlygos visose valstybėse narėse ir kad dėl to atitinkami dujų tinklo tarifai nepagrįstai neiškraipys tarpvalstybinės prekybos.***

2c. ***Valstybė narė, remdamasi 2b dalyje nurodytu poveikio vertinimu, gali leisti finansinius pervedimus tarp reguliuojamų paslaugų, kurios yra atskiros, kaip tai suprantama 1 dalyje, su sąlyga, kad:***

a) ***visos finansiniam pervedimui reikalingos pajamos surenkamos kaip priskirtasis mokestis;***

- b) *priskirtasis mokestis renkamas tik iš išleidimo galutiniams vartotojams toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra finansinio pervedimo gavėjas, taškų;*
- c) *priskirtąjį mokestį ir finansinį pervedimą arba jų apskaičiavimo metodiką iki jų įsigaliojimo tvirtina naujos redakcijos Dujų direktyvos 70 straipsnyje nurodyta priežiūros institucija ir juos pradedama įgyvendinti tik konkrečiai nustatytų dujų tiekimo metų pradžioje;*
- d) *patvirtintas priskirtasis mokestis ir finansinis pervedimas bei metodika, jei ji patvirtinama, yra paskelbti iki jų įgyvendinimo pradžios;*
- e) *ACER pateikė rekomendaciją pagal 4 dalį ir Komisijai buvo pranešta apie priskirtuosius mokesčius.*

3. Reguliavimo institucija gali patvirtinti **2b dalyje** nurodytą finansinį pervedimą ir priskirtąjį mokestį tik tuo atveju, jei:

- a) reguliuojamo turto bazės naudotojams, kurie gauna naudos iš finansinio pervedimo, taikomi tinklo prieigos tarifai;
- b) finansinių pervedimų ir paslaugų pajamų, surinktų taikant tinklo prieigos tarifus, suma negali būti didesnė už leidžiamąsias pajamas;
- c) finansinis pervedimas patvirtinamas ribotam laikotarpiui, kuris niekada negali būti ilgesnis nei trečdalis atitinkamos infrastruktūros nusidėvėjimo laikotarpio.

3a. Galimybių studijų, susijusių su tinklų paskirties keitimu dėl vandenilio, išlaidos nelaikomos finansiniais pervedimais tarp reguliuojamo turto.

4. Ne vėliau kaip ... [*vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo* dienos] ACER pateikia rekomendacijas perdavimo *sistemos operatoriams arba vandenilio* tinklo operatoriams ir reguliavimo institucijoms *dėl kriterijų, pagal kuriuos leidžiamas ir nustatomas tinklo plėtros išlaidų paskirstymas vandenilio tinklo naudotojams per tam tikrą laikotarpį. Prireikus ACER* pateikia metodikas dėl:

- a) turto, kuris perduodamas kitai **reguliuojamo** turto bazei, vertės ir bet kokio dėl to galinčio atsirasti pelno ir nuostolių paskirties nustatymo;
- b) finansinio pervedimo ir priskirtojo mokesčio dydžio ir ilgiausios trukmės apskaičiavimo;

- c) kriterijų, pagal kuriuos įnašai į priskirtąjį mokestį paskirstomi galutiniams vartotojams, susietiems su reguliuojamo turto baze.

ACER atnaujina *pirmoje pastraipoje nurodytas* rekomendacijas bent kartą per dvejus metus.

5 straipsnis

Su perdavimo sistemos operatoriais susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos

1. Perdavimo sistemos operatoriai:

- a) užtikrina, kad visiems tinklo naudotojams pajėgumai ir paslaugos būtų siūlomi jų nediskriminuojant;
- b) teikia tiek garantuojamąjį, tiek pertraukiamąjį pajėgumą. Pertraukiamojo pajėgumo kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
- c) tinklo naudotojams siūlo tiek ilgalaikius, tiek trumpalaikius pajėgumus.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a punktą, tais atvejais, kai perdavimo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis tai daro tokiomis pat sutarties sąlygomis, sudarydamas suderintas transportavimo sutartis arba bendrą tinklo kodeksą, patvirtintą kompetentingos institucijos naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, 72 arba 73 straipsnyje nustatyta tvarka.

1a. Pagal 15 straipsnį už prieigą prie perdavimo sistemų sujungimo taškuose tarp valstybių narių netaikomi jokie tarifai, išskyrus atvejus, kai atitinkamos reguliavimo institucijos bendrai susitaria dėl tokios prieigos tarifų režimo. Jei atitinkamų reguliavimo institucijų susitarimo nėra, ACER pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį priima sprendimą dėl tarifų režimo, įskaitant galimybę išvengti tarifų taikymo. Priimdamos sprendimą dėl to tarifų režimo, atitinkamos reguliavimo institucijos arba ACER užtikrina tinkamą investicijų grąžą ir su konkrečiu sujungimo tašku susijusių dujų perdavimo tinklo operatorių veiklos išlaidų padengimą.

- 2. Transportavimo sutartyse, pasirašytose nurodant nestandartines pradžios datas arba trumpesnę nei standartinės metinės transportavimo sutarties trukmę, nenumatomi savavališkai didesni ar mažesni tarifai, kurie neatspindi paslaugos rinkos vertės pagal 15 straipsnio 1 dalyje nustatytus principus.

3. Jeigu dvi gretimas dujų įleidimo ir išleidimo sistemas jungia du arba daugiau sujungimo taškų, atitinkami perdavimo sistemos operatoriai visuose sujungimo taškuose turimą pajėgumą siūlo kaip vieno virtualiojo sujungimo taško pajėgumą. Visi sutartiniai pajėgumai sujungimo taškuose, nepriklausomai nuo sutarties sudarymo datos, perkeliama į virtualųjį sujungimo tašką.

Virtualusis sujungimo taškas sukuriama tik jeigu įvykdytos šios sąlygos:

- a) bendras virtualiojo sujungimo taško techninis pajėgumas yra ne mažesnis už visų į virtualųjį sujungimo tašką įtrauktų sujungimo taškų techninių pajėgumų sumą;
 - b) naudojant virtualiojo sujungimo tašką yra lengviau ekonomiškai ir efektyviai naudoti sistemą, be kitų dalykų, įskaitant ir naudojimą pagal šio reglamento 9 ir 10 straipsniuose nustatytas taisykles.
4. Atitinkamais atvejais trečiųjų šalių prieigos paslaugos gali būti suteikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditinio patikimumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir yra nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.
 5. Perdavimo sistemos operatoriai, jei tai būtina jų funkcijų, įskaitant susijusias su tarpvalstybiniu perdavimu, vykdymui, turi teisę naudotis kitų perdavimo sistemos operatorių tinklu.

6 straipsnis

Su vandenilio tinklų operatoriais susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos

1. Vandenilio tinklo operatoriai paslaugas siūlo visiems tinklo naudotojams jų nediskriminuodami. Jei ta pati paslauga siūloma skirtingiems vartotojams, ji turi būti siūloma lygiavertėmis sutarties sąlygomis. Vandenilio tinklo operatoriai sutarties sąlygas ir naudojimosi tinklu tarifus ir, jei taikoma, balansavimo mokesčius skelbia savo svetainėje.
2. Rinkos dalyviams sudaromos galimybės naudotis didžiausiu vandenilio tinklo pajėgumu, atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veiksmingą tinklo eksploatavimą.
3. Pajėgumo sutarčių ilgiausia trukmė – 20 metų, jei infrastruktūra užbaigta iki [įsigaliojimo data], ir 15 metų, jei infrastruktūra užbaigta po šios datos. Reguliavimo institucijos turi teisę nustatyti trumpesnę ilgiausią laikotarpį, jei to reikia rinkos

veikimui užtikrinti, konkurencijai apsaugoti ir būsimai tarpvalstybinei integracijai užtikrinti. **Priimdamos sprendimą nustatyti trumpesnį ilgiausią laikotarpį, reguliavimo institucijos atsižvelgia į, be kita ko, naudotojų išipareigojimą užtikrinti tinklo finansavimą, neigiamą poveikį planavimo ir refinansavimo galimybėms.**

4. Vandenilio tinklų operatoriai įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinę ir skaidrią perkrovos valdymo tvarką, kuri taip pat palengvina tarpvalstybinius vandenilio mainus nediskriminuojant.
5. Vandenilio tinklų operatoriai reguliariai vertina naujų investicijų paklausą rinkoje, atsižvelgdami į tiekimo saugumą ir galutinio vandenilio naudojimo efektyvumą.
- 5a. **Jei pajėgumų yra mažiau nei galėtų naudoti potencialūs naudotojai, vandenilio tinklo operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir potencialiais naudotojais, suteikia pirmenybinę prieigą tiems naudotojams, kurie gali įrodyti, kad turi didžiausią šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo potencialą vienai suvartojamo vandenilio tonai, ir kurie neturi daugiau energetikos požiūriu ir ekonomiškai efektyvių galimybių. Ši dalis netaikoma prieigai prie vandenilio tinklo, kuri jau suteikta.**
6. Nuo 2031 m. sausio 1 d. vandenilio tinklai organizuojami kaip įleidimo ir išleidimo sistemos.
7. Nuo 2031 m. sausio 1 d. 15 straipsnis taip pat taikomas naudojimosi vandenilio tinklais tarifams. 16 ir 17 straipsniai netaikomi. **Nuo 2031 m. sausio 1 d.** pagal 15 straipsnį už prieigą prie vandenilio tinklų sujungimo taškuose tarp valstybių narių netaikomi jokie tarifai, **išskyrus atvejus, kai atitinkamos reguliavimo institucijos bendrai susitaria dėl tokios prieigos tarifų režimo. Jei atitinkamų reguliavimo institucijų susitarimo nėra, ACER pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį priima sprendimą dėl tarifų režimo, įskaitant galimybę išvengti tarifų taikymo. Priimdamos sprendimą dėl to tarifų režimo, atitinkamos reguliavimo institucijos arba ACER užtikrina tinkamą investicijų grąžą ir su konkrečiu sujungimo tašku susijusių vandenilio perdavimo tinklo operatorių veiklos išlaidų padengimą.** Jei valstybė narė nusprendžia iki 2031 m. sausio 1 d. taikyti reguliuojamą trečiųjų šalių prieigą prie vandenilio tinklų pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvos] 31 straipsnį, **šio reglamento 15 straipsnio 1 dalis** taikoma prieigos prie vandenilio tinklų toje valstybėje narėje tarifui.

8. Nuo 2031 m. sausio 1 d. vandenilio tinklų operatoriai, teikdami savo paslaugas, laikosi 5, 9 ir 12 straipsniuose perdavimo sistemos operatoriams nustatytų reikalavimų ir skelbia kiekvieno tinklo taško tarifus *ENTSOG&H* valdomoje interneto platformoje. Kol bus priimtas ir įsigalios vandenilio tinklų pajėgumų paskirstymo tinklo kodeksas pagal 54 straipsnio 2 dalies d punktą, toks skelbimas gali būti vykdomas pateikiant nuorodas į vandenilio tinklų operatorių interneto svetainėse paskelbtus tarifus.

7 straipsnis

Su gamtinių dujų saugyklomis, vandenilio terminalais ir SGD įrenginiais bei vandenilio saugyklomis susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos

1. SGD įrenginių ir vandenilio terminalų operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai bei gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai:
 - a) nediskriminuodami siūlo paslaugas, atitinkančias paklausą rinkoje, visiems tinklo naudotojams; visų pirma, jei SGD įrenginio ar vandenilio terminalo operatorius, vandenilio saugyklos arba gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis taiko lygiavertes sutarčių sąlygas;
 - b) siūlo paslaugas, kurios yra suderinamos su jungtinių gamtinių dujų ir vandenilio transportavimo sistemų naudojimu, ir sudaro palankesnes teisės naudotis tinklu suteikimo sąlygas bendradarbiaudami su perdavimo sistemos operatoriumi arba vandenilio tinklo operatoriumi ir
 - c) per laikotarpį, atitinkantį pagrįstus SGD įrenginių ar saugyklų, vandenilio terminalų arba vandenilio saugyklų naudotojų komercinius poreikius, viešai paskelbia svarbią informaciją, pirmiausia informaciją apie prieinamas paslaugas ir naudojimąsi jomis; reguliavimo institucija atlieka tokio paskelbimo stebėseną.
2. Kiekvienas laikymo sistemos operatorius:
 - a) teikia tiek garantuojamąsias, tiek pertraukiamąsias trečiųjų šalių tinklo prieigos paslaugas. Pertraukiamojo pajėgumo kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
 - b) saugyklų naudotojams siūlo tiek ilgalaikes, tiek trumpalaikes paslaugas;

- c) saugyklų naudotojams siūlo tiek susietas, tiek atskirtas naudojimosi dujų laikymo talpa, įleidimo pajėgumu ir išleidimo pajėgumu paslaugas.
3. Kiekvienas SGD sistemos operatorius, atsižvelgdamas į SGD įrenginio naudotojų išreikštus poreikius, SGD įrenginio naudotojams siūlo tiek susietas, tiek atskirtas paslaugas.
4. Sutartyse dėl SGD ir gamtinių dujų įrenginių ir saugyklų negali būti savavališkai numatyti didesni tarifai tais atvejais, kai jos pasirašomos:
- a) ne įprastais gamtinių dujų metais nurodant nestandartines pradžios datas; arba
- b) nurodant trumpesnę trukmę nei standartinė kasmet sudaromos sutarties dėl SGD įrenginių ir saugyklų trukmė.
- Sutartyse dėl vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų, kurių trukmė trumpesnė nei standartinė kasmet sudaroma sutartis dėl SGD ir saugyklų, negali būti savavališkai numatyti didesni tarifai.
5. Atitinkamais atvejais trečiųjų šalių prieigos paslaugos gali būti suteikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditinio patikimumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir yra nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.
6. Sutartyse numatyti apribojimai, susiję su reikalaujamais būtiniausiai SGD įrenginio arba vandenilio terminalo ir gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos pajėgumais, turi būti pagrįsti techninio pobūdžio apribojimais ir turi sudaryti sąlygas mažesnių laikymo pajėgumų naudotojams gauti teisę naudotis laikymo paslaugomis.

8 straipsnis

SGD ir laikymo sistemų operatorių atliekamas dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų rinkos vertinimas

SGD ir laikymo sistemų operatoriai, ***bendradarbiaudami su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir*** ne rečiau kaip kas dvejus metus, įvertina naujų investicijų, kuriomis sudaromos sąlygos įrenginiuose naudoti dujas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas, paklausą rinkoje, ***įskaitant paskirties keitimą vandenilio išvestinių produktų ir vandenilio terminalų naudojimui***. Planuodami naujas investicijas SGD ir laikymo sistemų operatoriai įvertina paklausą rinkoje ir atsižvelgia į tiekimo saugumą ***bei skystojo vandenilio poreikį rinkoje ir naujas susijusias investicijas***. SGD ir laikymo

sistemų operatoriai viešai skelbia visus planus, susijusius su naujomis investicijomis, kuriomis sudaromos sąlygos **teikti pirmenybę** jų įrenginiuose naudoti dujas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas.

9 straipsnis

Perdavimo sistemos operatoriams skirto pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams leidžiama naudotis didžiausiu pajėgumu visuose atitinkamuose 30 straipsnio 3 dalyje nurodytuose taškuose atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veiksmingą tinklo eksploatavimą.
2. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumo paskirstymo mechanizmus, kurie:
 - a) duoda reikiamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam techninio pajėgumo naudojimui, sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą ir palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus, ***atsižvelgiant į investicijas į eksploatavimo nutraukimą, lėšų sutaupymą dėl paskirties keitimo vandenilio naudojimui ir investicijas į alternatyvius paklausos sprendimus, nereikalaujančius naujų investicijų į infrastruktūrą;***
 - b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinų sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių; ir
 - c) yra suderinami su valstybių narių teisės naudotis tinklu suteikimo sistemomis.
3. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinę ir skaidrią perkrovos valdymo tvarką, kuri palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus nediskriminaciniais pagrindais ir kuri grindžiama šiais principais:
 - a) sutartinės perkrovos atveju perdavimo sistemos operatorius nepanaudotą pajėgumą bent prieš dieną siūlo pirminėje rinkoje ir jis yra pertraukiamasis ir
 - b) tinklo naudotojai, norintys perparduoti arba pernuomoti nepanaudotą sutartinį pajėgumą antrinėje rinkoje, turi teisę tai daryti.

Kalbant apie pirmos pastraipos a punktą, valstybė narė gali reikalauti, kad tinklo naudotojai pateiktų pranešimą ar informaciją perdavimo sistemos operatoriumi.

4. Perdavimo sistemos operatoriai reguliariai vertina naujų investicijų rinkos paklausą, atsižvelgdami į bendrą scenarijų, parengtą [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 51 straipsniu grindžiamam integruoto tinklo plėtros planui, ir tiekimo saugumą.

10 straipsnis

Su gamtinių dujų saugyklomis, vandenilio terminalais, vandenilio saugyklomis ir SGD įrenginiais susiję pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams sudaromos galimybės naudotis didžiausiais gamtinių dujų ir SGD arba vandenilio saugyklos bei vandenilio terminalų pajėgumu, atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veikimą.
2. SGD ir vandenilio saugyklų bei vandenilio terminalų ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumo paskirstymo mechanizmus, kurie:
 - a) duoda reikiamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam techninio pajėgumo naudojimui ir sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą;
 - b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinių sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių;
 - c) yra suderinami su jungtinėmis teisės naudotis tinklu suteikimo sistemomis.
3. Sutartyse dėl SGD terminalų, vandenilio terminalų bei vandenilio ir gamtinių dujų saugyklų numatomos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią nenaudojamo pajėgumo kaupavimui, atsižvelgiant į toliau nurodytus principus, taikomus sutartinės perkrovos atvejais:
 - a) sistemos operatorius nepanaudotą SGD įrenginio, vandenilio terminalo ir saugyklos pajėgumą nedelsiant siūlo pirminėje rinkoje; saugyklų atveju pertraukiamasis pajėgumas siūlomas bent prieš dieną;
 - b) SGD įrenginio, vandenilio terminalo ir saugyklos naudotojai, norintys perparduoti sutartinį pajėgumą antrinėje rinkoje, turi teisę tai daryti; SGD įrenginių, vandenilio terminalų ir laikymo sistemų operatoriai atskirai arba regioniniu lygmeniu SGD įrenginių, vandenilio terminalų ir saugyklų

naudotojams suteikia skaidrią ir nediskriminacinę užsakymo platformą, kad jie galėtų antrinėje rinkoje perparduoti savo sutartinį pajėgumą, ne vėliau kaip per 18 mėnesių po [šio reglamento įsigaliojimo dienos].

11 straipsnis

Prekyba teisėmis naudotis pajėgumu

Kiekvienas perdavimo sistemos, laikymo sistemos, SGD ir vandenilio sistemos operatorius imasi pagrįstų veiksmų, kad būtų sudarytos sąlygos laisvai prekybai teisėmis naudotis pajėgumu ir būtų palengvinta tokia prekyba skaidriu ir nediskriminaciniu būdu. Kiekvienas toks operatorius parengia pirminėje rinkoje taikomas suderintas sutartis ir procedūras dėl transportavimo, SGD įrenginių, vandenilio terminalų bei gamtinių dujų ir vandenilio saugyklų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos antrinei prekybai pajėgumu, ir pripažįsta pirminių teisių naudotis pajėgumu perdavimą, kai apie jį praneša sistemos naudotojai.

Apie suderintas sutartis ir procedūras pranešama reguliavimo institucijoms.

12 straipsnis

Balansavimo taisyklės ir disbalanso mokesčiai

1. Balansavimo taisyklės sudaromos sąžiningai, nediskriminuojant ir skaidriai bei remiantis objektyviais kriterijais. Balansavimo taisyklės atspindi tikras sistemos reikmes, jomis atsižvelgiama į perdavimo sistemos operatoriaus turimus išteklius. Balansavimo taisyklės grindžiamos rinkos principais.
2. Kad tinklo naudotojai galėtų laiku imtis taisomųjų veiksmų, perdavimo sistemos operatorius laiku pasitelkdamas internetą pateikia pakankamą ir patikimą informaciją apie tinklo naudotojų padėtį balansavimo atžvilgiu.

Suteiktos informacijos lygis atitinka perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį ir atsiskaitymo laikotarpį, už kurį skaičiuojami disbalanso mokesčiai.

Informacija pagal šią dalį teikiama nemokamai.

3. Mokesčiuose už disbalansą kiek įmanoma labiau atspindimos išlaidos, numatant atitinkamas skatinimo priemones tinklo naudotojams, kad jie subalansuotų įleidžiamų ir išleidžiamų dujų kiekius. Šiais mokesčiais vengiama tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir jie netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką.

Disbalanso mokesčių apskaičiavimo metodiką ir galutines vertes viešai skelbia atitinkamai kompetentingos institucijos arba perdavimo sistemos operatorius.

4. Valstybės narės užtikrina, kad, siekiant palengvinti virtualiajame prekybos taške vykdomą prekybą dujomis, perdavimo sistemos operatoriai stengtųsi suderinti balansavimo režimą ir balansavimo mokesčių struktūrą bei dydžius.

13 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių ir vandenilio tinklų operatorių sertifikavimas

1. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus sertifikavimo, Komisija nedelsdama jį išnagrinėja, kaip nustatyta [naujos Dujų direktyvos redakcijos, parengtos pagal pasiūlymą COM(2021) xxx,] 65 straipsnio 6 dalyje. Per du mėnesius nuo tokio pranešimo gavimo dienos Komisija atitinkamai reguliavimo institucijai pateikia nuomonę dėl jo suderinamumo su naujos redakcijos Dujų direktyvos 65 straipsnio 2 dalies arba 66 straipsnio ir 54 straipsnio nuostatomis perdavimo sistemos operatorių atveju, o vandenilio tinklo operatorių atveju – su tos direktyvos 65 straipsnio nuostatomis.

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą nuomonę Komisija gali prašyti ACER pateikti nuomonę dėl reguliavimo institucijos sprendimo. Tokiu atveju pirmoje pastraipoje nurodytas dviejų mėnesių laikotarpis pratęsiamas dar dviem mėnesiais.

Jei per pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus laikotarpius Komisija nepateikia nuomonės, laikoma, kad ji neprieštaruoja reguliavimo institucijos sprendimui.

2. Per du mėnesius nuo Komisijos nuomonės gavimo, kuo labiau į ją atsižvelgdama, reguliavimo institucija priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus sertifikavimo. Reguliavimo institucijos sprendimas ir Komisijos nuomonė skelbiami kartu.
3. Bet kuriuo procedūros metu reguliavimo institucijos arba Komisija gali prašyti, kad perdavimo sistemos operatorius, vandenilio tinklo operatorius ir (arba) įmonė, atliekanti kurią nors iš gavybos ar tiekimo funkcijų, pateiktų visą informaciją, svarbią šiame straipsnyje nustatytoms jų užduotims atlikti.
4. Reguliavimo institucijos ir Komisija išsaugo neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

5. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos gairės, kuriomis nustatoma išsami tvarka, kurios reikia laikytis taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalis.
6. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo, kaip nustatyta naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx, 54 straipsnio 10 dalyje, Komisija priima sprendimą dėl sertifikavimo. Reguliavimo institucija vykdo Komisijos sprendimą.

14 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas

1. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja su kitais perdavimo sistemos ir infrastruktūros operatoriais koordinuodami atitinkamų jų tinklų priežiūrą tam, kad būtų kiek įmanoma mažiau trikdomas perdavimo paslaugų teikimas tinklo naudotojams ir perdavimo sistemos operatoriams kitose teritorijose.
2. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais infrastruktūros operatoriais, siekdami kuo labiau padidinti įleidimo ir išleidimo sistemos techninį pajėgumą ir kuo labiau sumažinti dujinio kuro naudojimą.

2 skirsnis

PRIEIGA PRIE TINKLO

15 straipsnis

Naudojimosi tinklais tarifai

1. Perdavimo sistemos operatorių taikomi ir pagal naujos Dujų direktyvos redakcijos 72 straipsnio 7 dalį reguliavimo institucijų patvirtinti tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos bei pagal tos direktyvos 27 straipsnio 1 dalį paskelbti tarifai yra skaidrūs, juose atsižvelgiama į sistemos vientisumo būtinybę ir jos gerinimą bei atspindimos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą investicijų grąžą. Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos taikomi nediskriminuojant.

Tarifus taip pat galima nustatyti rinka grindžiamomis priemonėmis, pvz. aukcionuose, jei tokios priemonės ir dėl jų atsirandančios pajamos yra patvirtintos reguliavimo institucijos.

Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos palengvina veiksmingą prekybą dujomis ir konkurenciją, tuo pat metu išvengiant tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir numatant paskatas investicijoms bei išlaikant arba sukuriant perdavimo tinklų sąveiką. ***Jais siekiama išvengti paskatų vandenilio įmaišymo į gamtinių dujų sistemą praktikai, siekiant padidinti transportuojamų ar saugomų gamtinių dujų kiekį arba prailginti gamtinių dujų infrastruktūros naudojimo trukmę.***

Tarifai tinklo naudotojams nustatomi nediskriminaciniai ir atskirai kiekvienam dujų įleidimo į perdavimo sistemą arba išleidimo iš perdavimo sistemos taškui. Sąnaudų paskirstymo mechanizmus ir tarifų nustatymo metodiką, susijusius su įleidimo ir išleidimo taškais, tvirtina reguliavimo institucijos. Valstybės narės užtikrina, kad tinklo mokesčiai nebus skaičiuojami atsižvelgiant į sutartyse numatytus maršrutus.

2. Naudojimosi tinklu tarifai neriboja rinkos likvidumo ir neiškraipo tarpvalstybinės prekybos naudojant skirtingas perdavimo sistemas. Jei tarifų struktūros skirtumai kliudytų prekybai naudojant perdavimo sistemas ir nepaisant naujos redakcijos Dujų direktyvos 72 straipsnio 7 dalies, perdavimo sistemos operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, aktyviai siekia tarifų struktūros ir apmokestinimo principų konvergencijos.

- 2a. ***Reguliavimo institucija gali taikyti ne didesnę kaip 100 % nuolaidą įleidimo į požemines saugyklas ir SGD įrenginius taškuose ir išleidimo į tas saugyklas taškuose pajėgumu grindžiamiems perdavimo ir skirstymo tarifams, nebent ir tiek, kiek ta saugykla ar įrenginys, kurie yra prijungti prie vieno arba daugiau perdavimo ar skirstymo tinklų, naudojami siekiant konkuruoti su sujungimo tašku. Komisija iš naujo išnagrinėja tą tarifų nuolaidą ne vėliau kaip ... [praėjus penkeriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo]. Komisija įvertina, ar šiame straipsnyje nustatytas nuolaidos lygis tebėra tinkamas tiekimo saugumo didinimo***

tikslais ir atsižvelgiant į laikymo įpareigojimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1938¹⁶ 6a straipsnį.

16 straipsnis Tarifų nuolaidos dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms

Reguliavimo institucijos įvertina, ar reikia pasiūlyti paramą sumažinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos įrenginių prijungimo prie tinklo išlaidas ir mokesčius.

17 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių pajamos

1. Praėjus [vieniems metams po perkėlimo į nacionalinę teisę], atitinkama reguliavimo institucija užtikrina metodikų, parametrų ir verčių, naudojamų perdavimo sistemos operatorių leidžiamosioms ar tikslinėms pajamoms nustatyti, skaidrumą. Reguliavimo institucija skelbia I priede nurodytą informaciją arba reikalauja, kad ją skelbtų atitinkamas perdavimo sistemos operatorius. Ši informacija pateikiama vartotojui patogia forma ir, kiek įmanoma, viena ar daugiau visuotinai suprantamų kalbų.
2. Perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudos vertinamos lyginant Sąjungos perdavimo sistemos operatorių veiksmingumą, kurį tinkamai apibrėžia ACER. [Praėjus trejiems metams po perkėlimo į nacionalinę teisę], o po to – kas ketverius metus, ACER paskelbia tyrimą, kuriame palyginamas Sąjungos perdavimo sistemos operatorių sąnaudų veiksmingumas. Atitinkamos reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriai pateikia ACER visus šiam palyginimui reikalingus duomenis. Periodiškai nustatydamos leidžiamąsias arba tikslines perdavimo sistemos operatorių pajamas atitinkamos reguliavimo institucijos atsižvelgia į tokio palyginimo rezultatus ir nacionalines aplinkybes.
3. Atitinkamos reguliavimo institucijos įvertina ilgalaikę perdavimo tarifų raidą, remdamosi numatomais jų leidžiamų ar tikslinių pajamų ir dujų paklausos pokyčiais iki 2050 m. Atlikdama šį vertinimą reguliavimo institucija įtraukia atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose

¹⁶2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

aprašytos strategijos informaciją ir scenarijus, kuriais grindžiamas integruotas tinklo plėtros planas, parengtas pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021)xxx] 51 straipsnį.

17a straipsnis

Palankesnių sąlygų biometano jungtims sudarymas ir galimybių analizė

- 1. *Iki ... [vieni metai po Atsinaujinančiųjų išteklių energijos III direktyvos [COD 2021/0218]] 5 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto perkėlimo į nacionalinę teisę termino valstybės narės parengia regioninius žemėlapius, kuriuose nurodomos vietovės, kuriose dėl turimų žaliavų, pavyzdžiui, atliekų ar liekanų, arba dėl veikiančių biodujų ar biometano gamyklų yra didžiausias tvarių biodujų ir biometano gamybos iš biomasės kuro potencialas. Toks biomasės kuras turi atitikti tvarumo kriterijus pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnį. Prieš sudarydamos tuos regioninius žemėlapius, valstybės narės konsultuojasi su kompetentingomis reguliavimo institucijomis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, perdavimo sistemos operatoriais ir skirstymo sistemos operatoriais bei kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Regioniniai žemėlapiai gali būti atnaujinami siekiant atsižvelgti į naujus tvarių biodujų ir biometano gamybos žaliavų šaltinius.***
- 2. *Skirstymo sistemos operatoriai ir perdavimo sistemos operatoriai sudaro prijungimo galimybių žemėlapius, paremtus esamu ir numatomu pajėgumu, kad būtų lengviau patenkinti prijungimo prašymus, atsižvelgdami į tvarių biodujų ir biometano gamybos iš biomasės kuro didinimo potencialą, nurodytą 1 dalyje.***
- 3. *Iki ... [dveji metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į 1 dalyje nurodytus regioninius žemėlapius, parengia nacionalines tvarių biodujų ir biometano gamybos ir jų naudojimo strategijas, kad galėtų įvertinti tvarių biodujų ir biometano gamybos potencialą, įvertinti visas kliūtis biometano gamybai ar įleidimui į tinklą ir nustatyti trajektoriją, kaip iki 2030 m. ir 2050 m. pasiekti atitinkamą nustatytą nacionalinį potencialą. Valstybių narių nacionalinės strategijos glaudžiai susiejamos su jų integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais pagal Reglamentą (ES) 2018/1999. Valstybės narės kas dvejus metus teikiamose ataskaitose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 praneša apie pažangą, padarytą siekiant 35 mlrd. m³ Sąjungos tikslo.***

4. *Iki 2024 m., o vėliau reguliariai reguliavimo institucijos, bendradarbiaudamos su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, parengia biometano gamybos, transportavimo ir naudojimo pažangos ataskaitą.*
5. *Nacionalinė standartizacijos institucija, remdamasi Europos standartizacijos komiteto (CEN) priimtais Europos standartais, priima atitinkamus dujų kokybės standartus, pagal kuriuos biometaną leidžiama įleisti į esamus dujų tinklus, kartu užtikrinant sistemos vientisumą.*

3 skirsnis

PERDAVIMO, LAIKYMO, SGD IR VANDENILIO TERMINALŲ SISTEMOS EKSPLOATAVIMAS

18 straipsnis Dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų garantuojamasis pajėgumas perdavimo sistemoje

1. Perdavimo sistemos operatoriai užtikrina garantuojamąjį pajėgumą, kad prie jų tinklo būtų galima prijungti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginius. Šiuo tikslu perdavimo sistemos operatoriai, bendradarbiaudami su skirstymo sistemos operatoriais parengia procedūras ir priemones, įskaitant investicijas, kad būtų užtikrinti srauto priešinga kryptimi pajėgumas iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą, *ir, kai tinkama, tinklo stiprinimo planus, kad būtų užtikrintas tinklo stiprinimas.*
2. 1 dalimi nedaromas poveikis perdavimo sistemos operatorių galimybei kurti alternatyvas investicijoms į srauto priešinga kryptimi pajėgumą, pavyzdžiui, pažangiųjų tinklų sprendimus arba prijungimą prie kitų tinklo operatorių. Siekiant užtikrinti *infrastruktūros saugumą ir* ekonominį veiksmingumą, garantuojamoji prieiga gali būti apribota tik siūlomam pajėgumui, kuriam taikomi veiklos apribojimai. Reguliavimo institucija *yra atsakinga už perdavimo sistemos operatorių sąlyginių pajėgumų sąlygų peržiūrą ir patvirtinimą* bei užtikrina, kad visi garantuojamojo pajėgumo arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis ir nesukurtų nepagrįstų kliūčių patekti į rinką. Jeigu gamybos įrenginys padengia išlaidas, susijusias su garantuojamojo pajėgumo užtikrinimu, apribojimai netaikomi.

2a. Siekdamos greitai įgyvendinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos prijungimo prie tinklo sistema, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) perdavimo sistemos operatorius laikytųsi pagrįstų terminų prašymams dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įleidimo įvertinti, pasiūlymui pateikti ir prijungimui įgyvendinti, stebint nacionalinei reguliavimo institucijai pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx,] 37 straipsnį ir 72 straipsnio 1 dalies t punktą;**
- b) leidimų suteikimo procedūroms, susijusioms su prijungimo prie tinklo įgyvendinimu, netrukdytų administracinių gebėjimų trūkumas ir tai nesudarytų kliūčių nacionaliniam atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslui pasiekti.**

19 straipsnis

Tarpvalstybinis dujų kokybės koordinavimas gamtinių dujų sistemoje

1. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja, kad būtų išvengta tarpvalstybinio srauto apribojimų, atsirandančių dėl dujų kokybės skirtumų sujungimo taškuose tarp valstybių narių. **Bendradarbiaudami perdavimo sistemos operatoriai atsižvelgia į galutinių dujų vartotojų įrenginių charakteristikas.**
 - 1a. Perdavimo sistemos operatoriai gamtinių dujų sistemos sujungimo taškuose tarp Sąjungos valstybių narių priima tik dujų srautus, kuriuose vandenilio kiekis siekia iki 3 proc. tūrio, su sąlyga, kad užbaigiama šiame straipsnyje aprašyta procedūra.**
 - 1b. Valstybės narės užtikrina, kad skirtingos techninės specifikacijos, įskaitant dujų kokybės parametrus, pvz., deguonies kiekį ir vandenilio įmaišymą į gamtinių dujų sistemą, nebūtų naudojamos siekiant apriboti tarpvalstybinius dujų srautus.**
2. Jei atitinkami perdavimo sistemos operatoriai, vykdydami įprastinę veiklą, negali išvengti tarpvalstybinio srauto apribojimų dėl dujų kokybės skirtumų, jie nedelsdami informuoja atitinkamas reguliavimo institucijas. Turi būti pateikti visų veiksmų, kurių perdavimo sistemos operatoriai jau ėmėsi, aprašymas ir pagrįstos priežastys.
3. Atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius kartu sutaria, ar pripažinti apribojimą.

4. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos pripažįsta apribojimą, jos reikalauja, kad atitinkami perdavimo sistemos operatoriai per 12 mėnesių nuo pripažinimo atliktų šiuos veiksmus tokia eilės tvarka:
- a) siekdami pašalinti nustatytą apribojimą, bendradarbiautų ir, nekeisdami dujų kokybės specifikacijų, parengtų techniškai įgyvendinamas galimybes, kurios gali apimti įsipareigojimus dėl srautų ir dujų apdorojimą, ***atsižvelgiant į prie perdavimo sistemos operatoriaus tinklo tiesiogiai prijungtų galutinių vartotojų, skirstymo sistemos operatoriaus arba kito suinteresuotojo subjekto, kuriems ta procedūra gali turėti įtakos, pateiktą informaciją;***
 - b) siekdami nustatyti ekonomiškai veiksmingus sprendimus, kartu atliktų techniškai įgyvendinamų galimybių sąnaudų ir naudos analizę, kurioje sąnaudos ir nauda išskaidomos pagal paveiktas šalis;
 - c) įvertintų kiekvienos įmanomos galimybės įgyvendinimo trukmę;
 - d) surengtų viešas konsultacijas, ***visų pirma su prie perdavimo tinklo prijungtais paveiktais galutiniais vartotojais,*** dėl nustatytų įgyvendinamų sprendimų ir atsižvelgtų į jų rezultatus;
 - e) pateiktų savo atitinkamoms reguliavimo institucijoms tvirtinti ir kitoms kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės kompetentingoms nacionalinėms institucijoms susipažinti bendrą pasiūlymą, pagrįstą sąnaudų ir naudos analize ir viešų konsultacijų rezultatais, dėl sprendimo, kuriuo būtų panaikintas nustatytas apribojimas, įskaitant jo įgyvendinimo terminus.
5. Jeigu atitinkami perdavimo sistemų operatoriai nesusitaria dėl sprendimo, kiekvienas perdavimo sistemos operatorius apie tai nedelsdamas praneša savo nacionalinei reguliavimo institucijai.
6. Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje, atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius priima bendrą suderintą sprendimą ***panaikinti ar toliau taikyti nustatytą apribojimą,*** atsižvelgdamos į atitinkamų perdavimo sistemos operatorių parengtą sąnaudų ir naudos analizę ir viešųjų konsultacijų rezultatus. ***Visi sprendimai toliau taikyti pripažintą apribojimą peržiūrimi kas ketverius metus.***

7. Į bendrą suderintą atitinkamų reguliavimo institucijų sprendimą įtraukiamas sprendimas dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas perdavimo sistemos operatorius patirtų įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo ir jų įtraukimo į tarifus, atsižvelgiant į ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos sąnaudas ir naudą, susijusių su sprendimu atitinkamose valstybėse narėse.
8. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl išsamesnės tokių 7 dalyje nurodytų sprendimų dėl sąnaudų paskirstymo informacijos.
9. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali susitarti, kaip nurodyta 3 dalyje, ACER priima sprendimą dėl apribojimo, laikydamasi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje nustatytos tvarkos. Jei ACER pripažįsta apribojimą, ji paprašo atitinkamų perdavimo sistemos operatorių per 12 mėnesių paeiliui atlikti 4 dalies a–e punktuose nurodytus veiksmus.
10. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali priimti bendrų koordinuotų sprendimų, kaip nurodyta 6 ir 7 dalyse, ACER, laikydamasi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje nustatytos tvarkos, nusprendžia dėl sprendimo **█** panaikinti *arba toliau taikyti* nustatytą apribojimą, ir dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas perdavimo sistemos operatorius patirtų įgyvendindamas nustatytą sprendimą, paskirstymo. *Visi sprendimai toliau taikyti pripažintą apribojimą peržiūrimi kas ketverius metus.*
11. Išsamesnė informacija, reikalinga *šiam straipsniui* įgyvendinti, įskaitant išsamią informaciją apie sąnaudų ir naudos analizę *ir bendrą privalomą gamtinių dujų kokybės specifikaciją tarpvalstybinėms gamtinių dujų jungtims*, nustatoma tinklo kodekse, parengtame remiantis **█** 53 straipsniu.

█

21 straipsnis *Jungtinė ES* dujų perdavimo sistemos operatorių *ir vandenilio tinklo operatorių organizacija*

Visi *dujų* perdavimo sistemos operatoriai *ir vandenilio perdavimo tinklo operatoriai* Sąjungos lygmeniu bendradarbiauja per *jungtinę ES* dujų perdavimo sistemos operatorių *ir vandenilio tinklo operatorių organizaciją (ENTSO-G&H)*, kad būtų skatinamas gamtinių dujų *ir vandenilio* vidaus rinkos sukūrimas ir veikla, bei tarpvalstybinė prekyba ir užtikrintas

optimalus gamtinių dujų perdavimo tinklo *ir vandenilio tinklo* valdymas, koordinuota veikla ir tinkama techninė raida.

22 straipsnis

ENTSO-G&H organizavimas

1. *Iki 2024 m. rugsėjo 1 d. ENTSO-G&H paskelbia ir Komisijai ir ACER pateikia ENTSO-G&H įstatų projektą, narių ir kandidatų, laukiančių vandenilio tinklo operatoriaus sertifikato suteikimo, sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą, įskaitant konsultavimosi su kitais suinteresuotaisiais subjektais tvarką tų dokumentų pakeitimo atveju arba Komisijai ar ACER pateikus pagrįstą prašymą.*
 - 1a. *Prieš pateikdama dokumentus Komisijai ir ACER pagal šio straipsnio 1 dalį, ENTSO-G&H surengia viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal 26 straipsnį. Konsultacijos turi būti veiksmingos, išsamios ir vykdomos laiku, atvirai, įtraukiai ir skaidriai. Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas konsultacijose yra savanoriškas ir kviečiami visi atitinkami suinteresuotieji subjektai. ENTSO-G&H deramai atsižvelgia į tų konsultacijų rezultatus.*
2. Per keturis mėnesius nuo gavimo dienos ACER, oficialiai pasikonsultavusi su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis, ypač sistemos naudotojais, įskaitant vartotojus, pateikia Komisijai nuomonę apie įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą.
3. Komisija, atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytą ACER nuomonę, per tris mėnesius nuo ACER nuomonės gavimo dienos pateikia nuomonę apie įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą.
4. Per tris mėnesius nuo Komisijos nuomonės gavimo dienos *ENTSO-G&H* priima ir paskelbia peržiūrėtus *ENTSO-G&H* įstatus bei darbo tvarkos taisykles.
 - 4a. *1 dalyje nurodytuose įstatuose užtikrinama, kad:*
 - a) *ENTSO-G&H darbe gali dalyvauti tik registruoti vandenilio tinklo operatoriai ir perdavimo sistemos operatoriai arba kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai ENTSO-G&H reguliavimo užduotims atlikti;*
 - b) *strateginius sprendimus, susijusius su ENTSO-G&H veikla, ir ENTSO-G&H valdybos politikos gaires priima ENTSO-G&H valdyba;*

- c) *generalinės asamblėjos sprendimais sudaromos sąlygos pasiekti ENTSO-G&H tikslą;*
- d) *ENTSO-G&H valdybos narius ne ilgesnei kaip ketverių metų kadencijai išrenka generalinė asamblėja;*
- e) *valdyba iš savo narių paskiria ENTSO-G&H pirmininką ir tris pirmininko pavaduotojus;*
- f) *perdavimo sistemos operatorių ir vandenilio tinklo operatorių bendradarbiavimui pagal 21 straipsnį vadovauja ENTSO-G&H valdyba;*
- g) *generalinė asamblėja, remdamasi ENTSO-G&H valdybos pasiūlymu, paskiria generalinį direktorių ketverių metų kadencijai; jo kadencija gali būti pratęsta vieną kartą;*
- h) *ENTSO-G&H skelbia savo generalinės asamblėjos ir valdybos posėdžių protokolus ir reguliariai informuoja visuomenę apie savo sprendimų priėmimą ir veiklą.*

4b. 1 dalyje nurodytais įstatais užtikrinamas teisingas ir proporcingas požiūris į jo narius ir atspindima įvairi jos narių geografinė, demografinė, ekonominė ir sektorinė struktūra. Visų pirma juose numatoma, kad valdybą sudaro:

- a) *pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas, atitinkamai paskirti iš vandenilio tinklo operatorių ir perdavimo sistemos operatorių grupių arba atvirkščiai trejų metų rotacijos laikotarpiui, perdavimo sistemos operatoriams ir vandenilio tinklo operatoriams keičiantis pareigomis; ir*
- b) *vienodas skaičius valdybos narių, paskirtų ir iš perdavimo sistemos operatorių atstovų, ir iš vandenilio tinklo operatorių atstovų, užtikrinant tinkamą vandenilio tinklo operatorių ir perdavimo sistemos operatorių pusiausvyrą. ENTSO-G&H įstatuose nustatomas vienodas kiekvienos kategorijos valdybos narių skaičius. Vienodas valdybos narių skaičius pasiekiamas tada, kai yra pakankamas skaičius sertifikuotų vandenilio tinklo operatorių iš skirtingų valstybių narių.*

4c. ENTSO-G&H įstatuose nustatomos aiškios organizacinės taisyklės, be kita ko, susijusios su biudžetu, skirtu perdavimo sistemos operatorių veiklai ir vandenilio tinklo operatorių veiklai, kartu užtikrinant veiksmingumą ir bendras paslaugas,

kurias ENTSO-G&H teikia dujų perdavimo sistemos operatoriams ir vandenilio tinklo operatoriams.

- 4d. *Įstatuose taip pat nustatomos aiškios organizacinės taisyklės dėl darbo grupių steigimo ir jų veiklos srities bei veiklos apibrėžimo, užtikrinant sąžiningą ir subalansuotą požiūrį į organizacijos narius. Specialios darbo grupės sukuriamos siekiant konkrečiai dėmesį skirti vandenilio infrastruktūros, patenkinančios kokybės, pasiūlos ir paklausos perspektyvas bei infrastruktūros poreikius, plėtojimui.*

23 straipsnis

ENTSO-G&H užduotys

1. *ENTSO-G&H* parengia tinklo kodeksus **53 ir 54 straipsniuose** nustatytoje srityse, Komisijai paprašius pagal 53 straipsnio 9 dalį **arba 54 straipsnio 9 dalį**.
2. *ENTSO-G&H*, siekdama 21 straipsnyje nustatytų tikslų, gali parengti tinklo kodeksus **53 ir 54 straipsniuose** nustatytoje srityse, jei tie tinklo kodeksai nesusiję su sritimis, kurios nurodytos **jai** skirtame Komisijos prašyme. Tie tinklo kodeksai pateikiami ACER, kad ji pateiktų nuomonę. *ENTSO-G&H* tinkamai atsižvelgia į tą nuomonę.
3. *ENTSO-G&H* priima **ir paskelbia**:
 - a) bendras tinklo eksploatavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti tinklo eksploatacijos koordinavimą įprastomis ir avarinėmis sąlygomis, įskaitant bendro pobūdžio incidentų klasifikavimo skalę, ir mokslinių tyrimų planus;
 - b) kas dvejus metus rengiamą neprivalomą visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planą (visos Sąjungos tinklo plėtros planas), **skirtą dujų ir vandenilio tinklams**, įskaitant **Europos vandenilio prioritetinių koridorių planą, atitinkantį Reglamento (ES) 2022/869 I priedą ir sustiprinamą planu „REPowerEU“ planu, įskaitant Europos tiekimo adekvatumo prognozę; visos Sąjungos dujų ir vandenilio tinklo plėtros planas parengiamas bendradarbiaujant su reguliavimo institucijomis ir, kai tai techniškai įmanoma, suderinamas su visos Sąjungos elektros energijos tinklo plėtros planu;**

- c) Sąjungos perdavimo sistemos operatorių techninio bendradarbiavimo su trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriais **ir trečiųjų šalių vandenilio tinklo operatoriais** koordinavimo rekomendacijas;
 - ca) **rekomendacijas, susijusias su dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių ir vandenilio tinklo operatorių techninio bendradarbiavimo koordinavimu Sąjungoje;**
 - d) metinę veiklos programą;
 - e) metinę ataskaitą;
 - f) metines tiekimo prognozes vasaros ir žiemos mėnesiais;
 - fa) **metinę vandenilio tiekimo prognozę, apimančią valstybes nares, kuriose vandenilis naudojamas elektros energijai gaminti arba tiekti;**
 - g) iki 2024 m. gegužės 15 d. – dujų kokybės **ir dekarbonizacijos** stebėsenos ataskaitą **ir iki 2024 m. gegužės 15 d., o vėliau – kas dvejus metus – dujų ir vandenilio kokybės ir dekarbonizacijos stebėsenos ataskaitą**, kuriose nurodomi dujų kokybės parametrų pokyčiai, į gamtinių dujų sistemą **įleidžiamų dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, taip pat** į gamtinių dujų sistemą įmaišyto vandenilio lygio ir tūrio pokyčiai, numatomos dujų kokybės parametrų ir į gamtinių dujų sistemą įmaišyto vandenilio tūrio pokyčių prognozės, vandenilio įmaišymo poveikį tarpvalstybiniams srautams, taip pat informaciją apie atvejus, susijusius su dujų kokybės specifikacijų arba įmaišymo lygių specifikacijų skirtumais, ir apie tai, kaip tokie atvejai buvo išspręsti, **siekiant patenkinti įvairių galutinio naudojimo paskirčių kokybės reikalavimus;**
 - h) dujų **ir vandenilio** kokybės **ir dekarbonizacijos** stebėsenos **ataskaitą, kurioje**, remiantis Sąjungos skirstymo sistemos operatorių subjekto (ES SSO subjekto) pateikta informacija, taip pat aprašoma g punkte išvardytų sričių plėtra, jei tai svarbu skirstymo tinklui.
4. 3 dalies b punkte nurodyta Europos tiekimo adekvatumo prognozė apima duomenis apie bendrą dujų **ir vandenilio** sistemų pajėgumo atitiktį dabartiniams ir prognozuojamiems dujų **ir vandenilio** poreikiams kitus penkerius metus ir laikotarpiu nuo penkerių iki 10 metų nuo tos prognozės pateikimo datos. Europos

tiekimu adekvatumo prognozė grindžiama nacionalinėmis tiekimo prognozėmis, kurias parengia kiekvienas *dujų* perdavimo sistemos operatorius *ir vandenilio tinklo operatorius*.

Visos Sąjungos tinklo plėtros plane, nurodytame 3 dalies b punkte, aprašomas integruoto tinklo, įskaitant vandenilio tinklą, modeliavimas, scenarijų rengimas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė, *poveikio klimatui vertinimas* ir sistemos atsparumo įvertinimas. *Planu skatinamas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir energetikos sistemos integracija, prisidedama prie apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslų įgyvendinimo.*

5. Į 3 dalies d punkte nurodytą metinę veiklos programą įtraukiamas tinklo kodeksų, kuriuos reikia parengti, sąrašas bei aprašymas, tinklo eksploatavimo koordinavimo planas, mokslinių tyrimų ir plėtros veikla, kurią reikia įgyvendinti tais metais, ir preliminarus tvarkaraštis. *Metinėje programoje aiškiai nurodoma, kuri veikla yra susijusi su vandeniliu, kuri – su dujomis ir kuri – su jais abiem.*
7. Tinklo kodeksai rengiami dėl tarpvalstybinių tinklų klausimų ir rinkos integracijos klausimų ir neturi įtakos valstybių narių teisei priimti nacionalinius tinklo kodeksus, kurie neturi poveikio tarpvalstybinei prekybai.
8. *ENTSO-G&H* stebi ir analizuoja tinklo kodeksų ir pagal 53 straipsnio 13 dalį, *54 straipsnį* arba 56 straipsnį Komisijos priimtų gairių įgyvendinimą bei jų poveikį taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai, suderinimui. *ENTSO-G&H* teikia išvadas ACER, o analizės rezultatus įtraukia į šio straipsnio 3 dalies e punkte nurodytą metinę ataskaitą.
9. *ENTSO-G&H* pateikia visą informaciją, kurios ACER reikia savo užduotims pagal *24 straipsnį* įvykdyti. *Kad ENTSO-G&H galėtų laikytis to reikalavimo, perdavimo sistemos operatoriai ir vandenilio tinklo operatoriai ENTSO-G&H turi pateikti visą prašomą informaciją.*
10. ACER peržiūri nacionalinius dešimties metų tinklo plėtros planus, siekdama įvertinti jų atitiktį visos Sąjungos tinklo plėtros planui. Jeigu ACER nustato, kad nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas neatitinka visos Sąjungos tinklo plėtros plano, ji

atitinkamai rekomenduoja iš dalies pakeisti nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą arba visos Sąjungos tinklo plėtros planą. Jei toks nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas parengtas vadovaujantis [naujos Dujų direktyvos redakcijos, parengtos pagal pasiūlymą COM(2021) xxx,] 51 straipsniu, ACER kompetentingai reguliavimo institucijai rekomenduoja iš dalies pakeisti nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą, kaip numatyta tos direktyvos 51 straipsnio 5 dalyje, ir apie tai informuoti Komisiją. ***ENTSO-G&H iš dalies pakeičia visos Sąjungos tinklo plėtros planą, atsižvelgdama į ACER rekomendacijas. Siekdama užtikrinti ankstyvą ir veiksmingą dalyvavimą, ENTSO-G&H tinkamu laiku paskelbia savo visos Sąjungos tinklo plėtros plano projektą prieš pateikdama jį reguliavimo institucijai, kad suinteresuotieji subjektai galėtų pateikti pastabas.***

11. Komisijos prašymu ***ENTSO-G&H*** pateikia nuomonę Komisijai dėl 56 straipsnyje nustatytų gairių priėmimo.

11a. ENTSO-G&H skatina dujų ir vandenilio tinklų kibernetinį saugumą ir duomenų apsaugą, bendradarbiaudama su atitinkamomis institucijomis ir reguliuojamais subjektais.

24 straipsnis

ACER vykdoma stebėseną

1. ACER stebi, kaip vykdomos 23 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos ***ENTSO-G&H*** užduotys, ir atsiskaito Komisijai.

ACER stebi, kaip ***ENTSO-G&H*** vykdo pagal 23 straipsnio 2 dalį parengtus tinklo kodeksus bei laikantis 53 straipsnio 1–12 dalių ***arba 54 straipsnio 1–12 dalių*** parengtus tinklo kodeksus, kurių Komisija nepriėmė pagal 53 straipsnio 13 dalį ***arba 54 straipsnio 13 dalį***. Jeigu ***ENTSO-G&H*** nesilaiko kurio nors iš tokių tinklo kodeksų, ACER prašo ***ENTSO-G&H*** pateikti tinkamai pagrįstą paaiškinimą, kodėl ***ji*** jų nesilaikė. ACER pateikia Komisijai šį paaiškinimą ir savo nuomonę.

ACER stebi ir analizuoja, kaip įgyvendinami tinklo kodeksai ir pagal 52, 53, ***54***, 55 ir 56 straipsnius Komisijos priimtos gairės ir kokį poveikį jie turi taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos ***bei energetikos sistemos*** integracijai bei užtikrinti nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją, ***įgyvendinti Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslus ir principą „svarbiausia***

– *energijos vartojimo efektyvumas*“ ir užtikrinti veiksmingą rinkos veikimą, suderinimui, bei atsiskaito Komisijai.

2. **ENTSO-G&H** pateikia visos Sąjungos tinklo plėtros plano projektą, metinės veiklos programos projektą, įskaitant informaciją apie konsultacijų procesą ir kitus 23 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, ACER, kad ji pateiktų nuomonę. ***Gavusi tuos dokumentus, ACER visos Sąjungos tinklo plėtros plano projektą ir metinės veiklos programos projektą pateikia Europos mokslo patariamajai tarybai klimato kaitos klausimais. Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais paskelbia nepriklausomą analizę ir nuomonę dėl jų suderinamumo su Sąjungos klimato ir energetikos tikslais.***

Per du mėnesius nuo gavimo dienos ACER ***paskelbia ENTSO-G&H*** ir Komisijai ***savo*** tinkamai pagrįstą nuomonę ir rekomendacijas, jei ji mano, kad metinės veiklos programos projektas ar visos Sąjungos tinklo plėtros plano projektas, kuriuos pateikė ***ENTSO-G&H***, neužtikrina nediskriminacinių sąlygų, veiksmingos konkurencijos ir veiksmingo rinkos veikimo ar pakankamo trečiųjų šalių naudojimui atvirų tarpvalstybinių jungiamųjų linijų lygio. ***Programoje ir plane tinkamai atsižvelgiama į ACER nuomonę ir rekomendacijas.***

25 straipsnis

Reguliavimo institucijos

Vykdydamos savo pareigas pagal šį reglamentą, reguliavimo institucijos užtikrina šio reglamento, tinklo kodeksų ir pagal 52–56 straipsnius priimtų gairių laikymąsi.

Prireikus jos bendradarbiauja tarpusavyje, su Komisija ir su ACER laikydamosi naujos redakcijos Dujų direktyvos V skyriaus nuostatų.

26 straipsnis

Konsultacijos

1. ***Rengdama*** 23 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytus tinklo kodeksus, visos Sąjungos tinklo plėtros plano projektą ir metinę veiklos programą, vadovaudamasis 22 straipsnio 1 dalyje nurodytomis darbo tvarkos taisyklėmis, ***ENTSO-G&H*** ankstyvame etape išsamiai, atvirai ir skaidriai ***viešai*** konsultuojasi su visais atitinkamais rinkos dalyviais, visų pirma su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis. Be kita ko, konsultuojamasi su reguliavimo

institucijomis ir kitomis nacionalinėmis, **regioninėmis ir vietos** institucijomis, tiekimo ir gavybos įmonėmis, tinklo naudotojais, įskaitant vartotojus, skirstymo sistemos operatoriais, įskaitant atitinkamas sektoriaus asociacijas, technines įstaigas, **pilietinę visuomenę** ir suinteresuotųjų subjektų forumus. **ENTSO-G&H skelbia tų dokumentų projektus, kad suinteresuotieji subjektai galėtų pateikti pastabų, ir suteikia pakankamai laiko suinteresuotiesiems subjektams veiksmingai dalyvauti. ENTSO-G&H siekia** sužinoti visų atitinkamų sprendimų priėmimo procese dalyvaujančių atitinkamų šalių nuomonę ir pasiūlymus.

2. Visi su 1 dalyje nurodytomis konsultacijomis susiję dokumentai ir susitikimų protokolai skelbiami viešai.
3. Prieš **priimdama** metinę veiklos programą ir tinklo kodeksus, nurodytus 23 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, **ENTSO-G&H** nurodo, koku būdu buvo atsižvelgta į konsultacijų metu gautas pastabas. Tais atvejais, kai į pastabas nebuvo atsižvelgta, **ji** nurodo neatsižvelgimo priežastis.

27 straipsnis

Sąnaudos

Šio reglamento 21, **22, 23**, 52, 53 **ir 54** straipsniuose ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 347/2013¹⁷ 11 straipsnyje nurodytos veiklos, kurią vykdo **ENTSO-G&H**, sąnaudas padengia **dujų** perdavimo sistemos operatoriai **ir vandenilio tinklo operatoriai** ir į jas atsižvelgiama apskaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas tik tuo atveju, jei jos pagrįstos ir tinkamos.

28 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių **ir vandenilio tinklo operatorių** bendradarbiavimas regioniniu lygiu

1. Siekdami padėti įgyvendinti 23 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas užduotis, perdavimo sistemos operatoriai **ir vandenilio tinklo operatoriai** regiono mastu bendradarbiauja dalyvaudami **ENTSO-G&H** veikloje.
2. Perdavimo sistemos operatoriai **ir vandenilio tinklo operatoriai** skatina veiklos priemonės tinkamiausiam tinklo valdymui užtikrinti ir skatina energijos mainų

¹⁷ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

vystymą, koordinuotą tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus ir atkreipiant dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus ir balansavimo mechanizmų integravimą.

3. Siekiant įgyvendinti 1 ir 2 dalyse nustatytus tikslus Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl kiekvienos regioninio bendradarbiavimo struktūros geografinio veiklos regiono nustatymo atsižvelgiant į esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras. Kiekvienai valstybei narei leidžiama skatinti bendradarbiavimą daugiau nei viename geografiniame veiklos regione.

Tuo tikslu Komisija konsultuojasi su ACER ir ENTSO-G.

29 straipsnis

Visos Sąjungos dujų ir vandenilio tinklo plėtros planas

ENTSO-G&H kas dvejus metus priima ir paskelbia 23 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytą visos Sąjungos tinklo plėtros planą. Visos Sąjungos tinklo plėtros plane aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, pateikiamas veiksmų prognozuojamais atvejais aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė, *poveikio klimatui vertinimas* ir sistemos atsparumo įvertinimas.

Visos Sąjungos tinklo plėtros planas visų pirma:

- a) grindžiamas nacionaliniais investavimo planais ir Reglamento (ES) 347/2013 IV skyriumi;
- b) tarpvalstybinių jungčių atžvilgiu taip pat grindžiamas įvairių tinklo naudotojų pagrįstais poreikiais ir apima [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx,] 56 ir 52 straipsniuose nurodytų investuotojų ilgalaikius įsipareigojimus; ir
- c) parodo investicijų, visų pirma į tarpvalstybinius pajėgumus, trūkumus, *jei įmanoma, atsižvelgiant į Europos vandenilio prioritetinių koridorių planą, atitinkantį Reglamento (ES) 2022/869 I priedą ir papildytą planu „REPowerEU“, taip pat investicijas, susijusias su infrastruktūros eksploatavimo nutraukimu arba gamtinių dujų infrastruktūros paskirties keitimu vandeniliui transportuoti, ir investicijas į alternatyvius paklausos sprendimus, nereikalaujančius naujų investicijų į*

infrastruktūrą, remiantis sąnaudų ir naudos analize, atitinkančia Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnyje nurodytas metodikas;

- ca) skatina tolesnę energetikos sistemos integravimą, skatina ir padeda įgyvendinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir padeda siekti Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslų;*
- cb) atsižvelgia į poreikį pirmenybę teikti vandenilio naudojimui sektoriuose, kuriuos sudėtinga dekarbonizuoti.*

Atsižvelgiant į antros pastraipos c punktą, prie visos Sąjungos tinklo plėtros plano gali būti pridėdama kliūčių, kurios trukdo didinti tarpvalstybinius tinklų pajėgumus ir kurios atsiranda dėl skirtingų patvirtinimo procedūrų arba praktikos, *įskaitant paklausos alternatyvas, dėl kurių naujos investicijos į infrastruktūrą nėra reikalingos*, apžvalga.

Rengdama visos sąjungos tinklo plėtros planą, ENTSO-G&H bendradarbiauja su ENTSO-E, visų pirma dėl energetikos sistemos masto sąnaudų ir naudos analizės kūrimo, pajėgumo poreikių energetikos sistemoje ir tarpusavyje susietos energetikos rinkos ir tinklo modelio, įskaitant elektros energijos, dujų ir vandenilio transportavimo infrastruktūrą, taip pat saugyklas, Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslus, SGD ir vandenilio terminalus bei elektrolizerius, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnyje, Reglamento (ES) 2022/869 12 straipsnyje nurodytus dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijus ir Reglamento (ES) 2022/869 13 straipsnyje nurodytą infrastruktūros spragų nustatymą;

Jei Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl elektros energijos rinkos struktūros reformos, ji prireikus užtikrina, kad ketvirtoje pastraipoje nurodytos ENTSO-G&H ir ENTSO-E bendradarbiavimo sritys būtų išlaikytos arba įtrauktos į ENTSO-E užduotis.

Iki 2035 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama būtinybė toliau integruoti planavimo užduotis ir valdymą tarp ENTSO-G&H ir ENTSO-E, ir prireikus kartu pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

30 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatorius viešai skelbia išsamią informaciją apie jo siūlomą pajėgumą ir paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, bei techninę informaciją, būtiną tam, kad tinklo naudotojai įgytų veiksmingą teisę naudotis tinklu.
2. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius tarifus bei palengvinti veiksmingą dujų tinklo panaudojimą, perdavimo sistemos operatoriai arba atitinkamos nacionalinės institucijos skelbia pagrįstai ir pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir struktūrą.
3. Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius reguliariai ir nuolat atnaujindamas duomenis viešai skelbia patogią naudoti ir I priede nustatyta standartine forma pateikiamą kiekybinę informaciją apie suteiktų paslaugų techninį, sutartinį ir turimą pajėgumą visuose atitinkamuose taškuose, įskaitant dujų įleidimo ir išleidimo taškus.
4. Atitinkamus perdavimo sistemos taškus, apie kuriuos informacija turi būti viešai skelbiama, patvirtina kompetentingos institucijos pasikonsultavusios su tinklo naudotojais.
5. Perdavimo sistemos operatorius visada atskleidžia pagal šį reglamentą privalomą informaciją *suprantamu*, kiekybiškai aiškiai, lengvai prieinamą ir nediskriminaciniu būdu.
6. Remdamasis kiekio paraiškomis ir paskirstymu, dujų srautų į sistemą ir iš jos prognozėmis bei faktiniais srautų duomenimis, perdavimo sistemos operatorius viešai paskelbia *ex-ante* ir *ex-post* informaciją apie pasiūlą ir paklausą. Reguliavimo institucija užtikrina, kad visa tokia informacija būtų skelbiama viešai. Skelbiama informacija yra tokia pat išsami, kaip ir perdavimo sistemos operatoriaus turima informacija.

Perdavimo sistemos operatorius paskelbia informaciją apie priemones, kurių ėmėsi sistemai subalansuoti, taip pat apie dėl to patirtas sąnaudas bei gautas pajamas.

Atitinkami rinkos dalyviai teikia perdavimo sistemos operatoriui šiame straipsnyje nurodytus duomenis.

7. Perdavimo sistemos operatoriai, remdamiesi Komisijos reglamento (ES) 2015/703 16 ir 17 straipsniais, viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinkle transportuojamų dujų kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.

31 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su gamtinių dujų ir vandenilio saugyklomis, SGD įrenginiais ir vandenilio terminalais

1. SGD sistemos ir vandenilio saugyklų bei (gamtinių dujų) laikymo sistemos operatoriai ir vandenilio terminalų operatoriai paskelbia išsamią informaciją apie visas jų siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad SGD įrenginių ir vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų naudotojai galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis SGD įrenginiais ir vandenilio saugyklomis ir vandenilio terminalais. Reguliavimo institucijos gali prašyti, kad tie operatoriai sistemos naudotojams paskelbtų visą papildomą aktualią informaciją.
2. SGD sistemos operatoriai pateikia patogias naudoti priemones siūlomų paslaugų tarifams apskaičiuoti.
3. SGD ir vandenilio saugyklų bei gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai reguliariai ir nuolat atnaujindami duomenis viešai skelbia su savo teikiamomis paslaugomis susijusią patogią naudoti ir standartizuotą kiekybinę informaciją apie sutartinį ir turimą laikymo bei SGD ir vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų pajėgumą.
4. SGD ir vandenilio saugyklų bei gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai visada atskleidžia pagal šį reglamentą privalomą informaciją suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.
5. SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai ir vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų operatoriai viešai paskelbia kiekvienoje saugykloje ar SGD įrenginyje ir vandenilio terminale arba saugyklų grupėje, jei būtent tokiu būdu sistemos naudotojams suteikiama teisė jais naudotis, turimą dujų kiekį, įleidžiamą bei išleidžiamą kiekį ir turimą gamtinių dujų ir vandenilio saugyklų, SGD įrenginių ir vandenilio terminalų pajėgumą, įskaitant tuos įrenginius, kuriais neturi teisės naudotis trečiosios šalys. Ši informacija taip pat teikiama perdavimo sistemos operatoriui arba vandenilio tinklo ar vandenilio saugyklų ir terminalų operatoriui,

kuris ją skelbia visos sistemos ar posistemės, apibrėžiamos pagal atitinkamus taškus, lygiu. Informacija atnaujinama bent kartą per dieną.

Tais atvejais, kai gamtinių dujų arba vandenilio laikymo sistemos naudotojas yra vienintelis gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos naudotojas, jis gali reguliavimo institucijai pateikti pagrįstą prašymą užtikrinti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų naudojimo konfidencialumą. Jei reguliavimo institucija, visų pirma atsižvelgdama į poreikį užtikrinti siekio teisėtai apsaugoti verslo paslaptis, kurių atskleidimas turėtų neigiamos įtakos visai saugyklos naudotojo komercinei strategijai, ir tikslo sukurti konkurencingą dujų vidaus rinką pusiausvyrą, nustato, kad toks prašymas yra pagrįstas, ji gali leisti laikymo sistemos operatoriui viešai neskelbti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų trumpesnę nei vieneri metai laikotarpį.

Antra pastraipa taikoma nepažeidžiant pirmoje pastraipoje nurodytų perdavimo sistemos operatoriaus teikimo ir paskelbimo įpareigojimų, išskyrus tuos atvejus, kai apibendrinti duomenys sutampa su konkrečios gamtinių dujų arba vandenilio laikymo sistemos duomenimis, dėl kurių reguliavimo institucija priėmė sprendimą neskelbti viešai.

6. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminuojančius tarifus bei palengvinti veiksmingą infrastruktūrų naudojimą, SGD ir gamtinių dujų arba vandenilio laikymo įrenginių operatoriai arba atitinkamos reguliavimo institucijos skelbia pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir trečiųjų šalių naudojamos, taikant reguliavimą, infrastruktūros tarifų struktūrą; SGD įrenginių, kuriems pagal Direktyvos 2003/55/EB 22 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį, taip pat šio reglamento 60 straipsnį buvo suteikta išimtis, ir gamtinių dujų saugyklų operatoriai, kuriems taikoma trečiųjų šalių prieigos, dėl kurios susitariama derybų būdu, tvarka, siekdami užtikrinti pakankamą skaidrumą, skelbia viešai infrastruktūros naudojimo tarifus.

SGD ir laikymo sistemos operatoriai per 18 mėnesių nuo [reglamento įsigaliojimo data] sukuria atitinkamai vieną bendrą Europos platformą, kurioje skaidriai ir naudotojui patogiu būdu skelbia pagal šį straipsnį reikalaujamą informaciją.

32 straipsnis

Sistemos operatorių atliekamas duomenų saugojimas

Perdavimo sistemos operatoriai, laikymo sistemos operatoriai ir SGD sistemos operatoriai užtikrina, kad nacionalinės institucijos, įskaitant reguliavimo instituciją, nacionalinę konkurencijos instituciją ir Komisiją, galėtų penkerius metus naudotis visa 30 bei 31 straipsniuose ir I priedo 3 dalyje nurodyta informacija.

4 skirsnis

SKIRSTYMO SISTEMŲ EKSPLOATAVIMAS

33 straipsnis

Garantuojamasis dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų pajėgumas skirstymo sistemoje

1. Skirstymo sistemos operatoriai užtikrina garantuojamąjį pajėgumą ***ir nuolatinį įleidimą***, kad prie jų tinklo būtų galima prijungti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginius. Šiuo požiūriu skirstymo sistemos operatoriai, bendradarbiaudami ***tarpusavyje ir*** su perdavimo sistemos operatoriais parengia procedūras ir priemones, įskaitant investicijas, kad būtų užtikrintas srautas priešinga kryptimi iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą, ***ir, kai tinkama, tinklo stiprinimo planus, kad būtų užtikrintas tinklo stiprinimas***.
2. 1 dalimi nedaromas poveikis skirstymo sistemos operatorių galimybei kurti alternatyvas investicijoms į srauto priešinga kryptimi pajėgumus, pavyzdžiui, pažangiųjų tinklų sprendimus arba prisijungimą prie kitų tinklo operatorių. Siekiant užtikrinti ekonominę ***infrastruktūros saugumą ir*** veiksmingumą, garantuojamoji prieiga gali būti apribota tik siūlomam pajėgumui, kuriam taikomi veiklos apribojimai. Reguliavimo institucija užtikrina, kad visi garantuojamojo pajėgumo arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis ir nesukurtų nepagrįstų kliūčių patekti į rinką. Jeigu gamybos įrenginys padengia išlaidas, susijusias su garantuojamojo pajėgumo užtikrinimu, apribojimai netaikomi.
- 2a. ***Siekdamos greitai įgyvendinti dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos prijungimo prie tinklo sistemą, valstybės narės užtikrina, kad:***

- a) *skirstymo sistemos operatorius laikytusi pagrįstų terminų prašymams dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įleidimo įvertinti, pasiūlymui pateikti ir prijungimui įgyvendinti, stebint reguliavimo institucijai pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx,] 41 straipsnį ir 72 straipsnio 1 dalies t punktą;*
- b) *leidimų suteikimo procedūroms, susijusioms su prijungimo prie tinklo įgyvendinimu, netrukdytų administracinių gebėjimų trūkumas ir tai nesudarytų kliūčių nacionaliniam atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslui pasiekti.*

34 straipsnis

Skirstymo sistemos operatorių, perdavimo sistemos operatorių ir vandenilio tinklo operatorių bendradarbiavimas

Skirstymo sistemos operatoriai bendradarbiauja su kitais skirstymo sistemos operatoriais, perdavimo sistemos operatoriais ***ir vandenilio tinklo operatoriais***, siekdami koordinuoti techninę priežiūrą, sistemos plėtrą, naujus prijungimus, sistemos eksploatavimą ***ir eksploataavimo nutraukimą***, kad būtų užtikrintas sistemos vientisumas ir kad būtų kuo labiau padidintas pajėgumas ir kuo labiau sumažintas dujinio kuro naudojimas.

35 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su skirstymo sistemos operatoriais

Jei skirstymo sistemos operatoriai yra atsakingi už dujų kokybės valdymą savo tinkluose, jie, remdamiesi Komisijos reglamento (ES) 2015/703 16 ir 17 straipsniais, viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinklais transportuojamų dujų kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.

Skirstymo sistemų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtros planu, kurį skirstymo sistemos operatorius skelbia bent kas dvejus metus ir pateikia reguliavimo institucijai. Tinklo plėtros plane užtikrinamas būtinų vidutinės trukmės ir ilgalaikių paslaugų, susijusių su dujomis, skaidrumas.

Skirstymo sistemos operatorius dėl tinklo plėtros plano, nurodyto antroje pastraipoje, konsultuojasi su vartotojais, vietos valdžios institucijomis, atitinkamais perdavimo sistemos operatoriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant profesines sąjungas. Skirstymo sistemos operatorius paskelbia konsultavimosi proceso rezultatus kartu su tinklo plėtros

planu ir pateikia konsultavimosi proceso rezultatus ir tinklo plėtros planą reguliavimo institucijai. Reguliavimo institucija gali prašyti iš dalies pakeisti tą planą.

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti antroje pastraipoje nustatyto įpareigojimo skirstymo sistemos operatoriams, kurie aptarnauja mažiau nei 100 000 prijungtų vartotojų.

36 straipsnis

Europos skirstymo sistemos operatorių subjektas

Gamtinių dujų sistemą *ar vandenilio tinklą* eksploatuojantys skirstymo sistemos operatoriai bendradarbiauja Sąjungos lygmeniu per Europos skirstymo sistemos operatorių subjektą (toliau – ES SSO subjektas), įsteigtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943¹⁸ 52–57 straipsnius, siekdami skatinti gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimą ir veikimą, *bendradarbiauti plėtojant vandenilio rinką*, taip pat skatinti optimalų skirstymo ir perdavimo sistemų valdymą ir koordinuotą jų eksploatavimą.

Registruotieji nariai gali dalyvauti ES SSO subjekto veikloje tiesiogiai arba būti atstovaujami valstybės narės paskirtos nacionalinės asociacijos arba Sąjungos lygmens asociacijos.

Su ES SSO subjekto veikla susijusias išlaidas padengia skirstymo sistemos operatoriai, kurie yra registruoti nariai, ir į jas atsižvelgiama skaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina išlaidas tik jei jos yra pagrįstos ir proporcingos, *o jei jos nepatvirtinamos, nurodo to priežastis.*

37 straipsnis

Pagrindinių ES SSO subjekto taisyklių ir procedūrų pakeitimai

1. Taisyklės ir procedūros, susijusios su skirstymo sistemos operatorių dalyvavimu ES SSO subjekto veikloje pagal Reglamento (ES) 2019/942 54 straipsnį, taip pat taikomos gamtinių dujų sistemą *ar vandenilio tinklą* eksploatuojantiems skirstymo sistemos operatoriams.
 - 1a. *ES SSO subjekto valdymo taisyklėmis ir struktūromis užtikrinamas teisingas ir subalansuotas atstovavimas dujų ir vandenilio skirstymo sistemos operatoriams.*
2. Strateginę patariamąją grupę pagal Reglamento (ES) 2019/942 54 straipsnio 2 dalies f punktą taip pat sudaro Europos skirstymo sistemos operatoriams,

¹⁸ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

eksploatuojantiems tik gamtinių dujų sistemą *ar vandenilio tinklą*, atstovaujančių asociacijų tinklas atstovai.

3. *Iki ... [vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos]* ES SSO subjektas pateikia Komisijai ir ACER atnaujintų įstatų projektą, įskaitant elgesio kodeksą, registruotų narių sąrašą, atnaujintų darbo tvarkos taisyklių projektą, įskaitant konsultavimosi su ENTSO-E, *ENTSO-G&H* ir kitais suinteresuotaisiais subjektais darbo tvarkos taisykles, ir atnaujintų finansavimo taisyklių projektą.

ES SSO subjekto atnaujintų darbo tvarkos taisyklių projekte užtikrinamas subalansuotas visų dalyvaujančių skirstymo sistemos operatorių atstovavimas, įskaitant tuos operatorius, kuriems priklauso tik gamtinių dujų sistemos *arba vandenilio tinklas* arba kurie eksploatuoja tik gamtinių dujų sistemas *arba vandenilio tinklą*.

4. Per keturis mėnesius nuo dokumentų pagal 3 dalį gavimo dienos ACER, oficialiai pasikonsultavusi su visiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma skirstymo sistemos naudotojams, *įskaitant vartotojus*, atstovaujančiomis organizacijomis, pateikia Komisijai savo nuomonę.
5. Per tris mėnesius nuo ACER nuomonės gavimo dienos Komisija, atsižvelgdama į ACER nuomonę, kaip numatyta 3 dalyje, pateikia savo nuomonę dėl dokumentų, pateiktų pagal 4 dalį.
6. Per tris mėnesius nuo palankios Komisijos nuomonės gavimo dienos skirstymo sistemos operatoriai priima savo atnaujintus įstatus, darbo tvarkos taisykles ir finansavimo taisykles bei juos paskelbia.
7. Pagrįstu Komisijos arba ACER prašymu arba jei padaroma 3 dalyje nurodytų dokumentų pakeitimų, dokumentai pateikiami Komisijai ir ACER. ACER ir Komisija gali pateikti nuomonę pagal 3, 4 ir 5 dalyse nustatytą procesą.

38 straipsnis

Papildomos ES SSO subjekto užduotys

1. ES SSO subjektas vykdo Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 1 dalies a–e punktuose išvardytas užduotis ir vykdo to reglamento 55 straipsnio 2 dalies c–e punktuose išvardytą veiklą, taip pat tų skirstomųjų tinklų, kurie yra gamtinių dujų sistemos *arba vandenilio tinklo* dalis, atžvilgiu.

2. Be Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 1 dalyje išvardytų užduočių, ES SSO subjektas dalyvauja rengiant tinklo kodeksus, kurie yra svarbūs skirstymo tinklų eksploatavimui ir planavimui bei koordinuotam perdavimo tinklų ir skirstomųjų tinklų eksploatavimui pagal šį reglamentą, ir prisideda prie išmetamo nevaldomojo metano kiekio gamtinių dujų sistemoje mažinimo.

Dalyvaudamas rengiant naujus tinklo kodeksus pagal 53 straipsnį, ES SSO subjektas laikosi Reglamento (ES) 2019/943 56 straipsnyje nustatytų konsultavimosi reikalavimų.

3. Be Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 2 dalyje išvardytos veiklos, ES SSO subjektas:

- a) bendradarbiauja su **ENTSO-G&H** dėl pagal šį reglamentą priimtų tinklo kodeksų ir gairių, kurios yra svarbios skirstymo tinklų eksploatavimui ir planavimui, taip pat koordinuotam perdavimo tinklų ir skirstymo tinklų eksploatavimui, įgyvendinimo stebėsenos;
- b) bendradarbiauja su **ENTSO-G&H** ir tvirtina geriausią koordinuoto perdavimo ir skirstymo sistemų eksploatavimo ir planavimo praktiką, įskaitant tokius klausimus, kaip operatorių tarpusavio duomenų mainai ir paskirstytųjų energijos išteklių koordinavimas;
- c) siekia nustatyti geriausią praktiką, kaip įgyvendinti vertinimų rezultatus pagal [pasiūlymo dėl trečiosios persvarstytos Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos] 23 straipsnio 1a dalį ir [pasiūlymo dėl peržiūrėtos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos] 23 straipsnį ir kaip bendradarbiauti elektros energijos skirstymo **sistemų**, gamtinių dujų skirstymo **sistemų**, **vandenilio skirstymo tinklų** ir centralizuoto šildymo ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams, be kita ko, vertinimo pagal [pasiūlymo dėl trečiosios persvarstytos Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos] 24 straipsnio 8 dalį tikslais, **įskaitant rekomendacijas dėl tinkamo elektrolizerių įrengimo, kad būtų užtikrintas atliekinės šilumos panaudojimas centralizuoto šilumos tiekimo tinkle.**

4. ES SSO subjektas teikia informaciją **ENTSO-G&H**, kad šis galėtų teikti ataskaitas apie dujų **ir vandenilio** kokybę, susijusias su skirstymo tinklais, jei skirstymo

sistemos operatoriai yra atsakingi už dujų kokybės valdymą, kaip nurodyta 23 straipsnio 3 dalyje.

III skyrius

SPECIALIEMS VANDENILIO TINKLAMS TAIKOMOS TAISYKLĖS

39 straipsnis

Tarpvalstybinis vandenilio kokybės koordinavimas

1. Vandenilio tinklo operatoriai bendradarbiauja, kad išvengtų tarpvalstybinių vandenilio srautų apribojimų, atsirandančių dėl vandenilio kokybės skirtumų, ***siekdami atitikti skirtingų galutinio vartojimo sričių kokybės reikalavimus pagal taikomus vandenilio kokybės standartus.***
2. Jei atitinkami vandenilio tinklo operatoriai, vykdydami įprastinę veiklą, negali išvengti tarpvalstybinių srautų apribojimų dėl vandenilio kokybės skirtumų, jie nedelsdami informuoja atitinkamas reguliavimo institucijas. Turi būti pateikti visų veiksmų, kurių vandenilio tinklo operatoriai jau ėmėsi, aprašymas ir pagrįstos priežastys.
3. Atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius kartu sutaria, ar pripažinti apribojimą.
4. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos pripažįsta apribojimą, jos reikalauja, kad atitinkami vandenilio tinklo operatoriai per 12 mėnesių atliktų šiuos veiksmus tokia eilės tvarka:
 - a) bendradarbiautų ir parengtų techniškai įgyvendinamas galimybes pripažintam apribojimui panaikinti;
 - b) siekdami nustatyti ekonomiškai veiksmingus sprendimus, kartu atliktų techniškai įgyvendinamų galimybių sąnaudų ir naudos analizę, kurioje sąnaudos ir nauda išskaidomos pagal paveiktas šalis;
 - c) įvertintų kiekvienos įmanomos galimybės įgyvendinimo trukmę;

- d) surengtų viešas konsultacijas dėl nustatytų įgyvendinamų sprendimų ir atsižvelgtų į jų rezultatus;
- e) pateiktų savo atitinkamoms reguliavimo institucijoms tvirtinti ir kitoms kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės kompetentingoms nacionalinėms institucijoms susipažinti bendrą pasiūlymą dėl sprendimo, pagrįstą sąnaudų ir naudos analize ir viešų konsultacijų rezultatais, kuriuo būtų panaikintas nustatytas apribojimas, įskaitant įgyvendinimo terminus.
5. Jeigu atitinkami vandenilio tinklo operatoriai nesusitaria dėl sprendimo per 12 mėnesių, kiekvienas vandenilio tinklo operatorius apie tai nedelsdamas praneša nacionalinei reguliavimo institucijai.
6. Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje, atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius priima bendrą suderintą sprendimą **panaikinti ar toliau taikyti nustatytą apribojimą**, atsižvelgdamos į atitinkamų perdavimo sistemos operatorių parengtą sąnaudų ir naudos analizę ir viešųjų konsultacijų rezultatus. **Visi sprendimai toliau taikyti pripažintą apribojimą peržiūrimi kas ketverius metus.**
7. Į bendrą suderintą atitinkamų reguliavimo institucijų sprendimą įtraukiamas sprendimas dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas vandenilio tinklo operatorius patirs įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo ir jų įtraukimo į tarifus nuo 2031 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos sąnaudas ir naudą, susijusią su sprendimu atitinkamose valstybėse narėse.
8. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl išsamesnės tokių 7 dalyje nurodytų sprendimų dėl sąnaudų paskirstymo informacijos.
9. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali susitarti, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, ACER priima sprendimą dėl apribojimo laikydamosi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje nustatyto proceso. Jei ACER pripažįsta apribojimą, ji paprašo atitinkamų vandenilio tinklo operatorių per 12 mėnesių paeiliui atlikti 4 dalies a–e punktuose nurodytus veiksmus.
10. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali priimti bendrų koordinuotų sprendimų, kaip nurodyta 6 ir 7 dalyse, ACER, laikydamosi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje nustatytos tvarkos, nusprendžia dėl sprendimo

panaikinti *arba toliau taikyti* nustatytą apribojimą, ir dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas sistemos operatorius patirs įgyvendindamas nustatytą sprendimą, paskirstymo. *Visi sprendimai toliau taikyti pripažintą apribojimą peržiūrėti kas ketverius metus.*

11. Išsamesnė informacija, reikalinga šiam straipsniui įgyvendinti, įskaitant išsamią informaciją apie bendrą privalomą vandenilio kokybės specifikaciją tarpvalstybinėms vandenilio jungtims, sąnaudų ir naudos analizes, skirtas tarpvalstybiniams srauto apribojimams dėl vandenilio kokybės skirtumų panaikinti, tarpvalstybinės vandenilio infrastruktūros sąveikos taisykles, įskaitant jungties sutarčių, vienetų, duomenų mainų, komunikacijos ir informacijos teikimo tarp atitinkamų rinkos dalyvių klausimus, nustatoma tinklo kodekse, parengtame pagal 54 straipsnio 2 dalies b punktą.

48 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su vandenilio tinklo operatoriais

1. Vandenilio tinklo operatoriai viešai skelbia išsamią informaciją apie jų siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad vandenilio tinklo naudotojai gautų veiksmingą tinklo prieigą.
2. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius tarifus bei palengvinti veiksmingą vandenilio tinklo panaudojimą, nuo 2031 m. sausio 1 d. vandenilio tinklo operatoriai arba atitinkamos institucijos skelbia išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir struktūrą.
3. Vandenilio tinklo operatoriai viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinklais transportuojamo vandenilio kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.
4. Atitinkamus vandenilio tinklo taškus, apie kuriuos informacija turi būti viešai skelbiama, patvirtina kompetentingos institucijos, pasikonsultavusios su tinklo naudotojais.
5. Vandenilio tinklo operatorius visada atskleidžia pagal šį reglamentą privalomą informaciją suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.

6. Vandenilio tinklo operatoriai viešai skelbia *ex ante* ir *ex post* pasiūlos ir paklausos informaciją, įskaitant periodines prognozes ir užregistruotą informaciją. Reguliavimo institucija užtikrina, kad visa tokia informacija būtų skelbiama viešai. Skelbiama informacija yra tokia pat išsami, kaip ir vandenilio tinklo operatoriaus turima informacija.
7. Atitinkami rinkos dalyviai teikia vandenilio tinklo operatoriui šiame straipsnyje nurodytus duomenis.
8. Išsamesnė informacija, reikalinga vandenilio tinklo operatoriams taikomiems skaidrumo reikalavimams įgyvendinti, įskaitant išsamesnę informaciją apie vandenilio tinklo operatorių teikiamos informacijos turinį, dažnumą ir formą, nustatoma tinklo kodekse, parengtame pagal šio reglamento 54 straipsnio 1 dalį.

49 straipsnis

Duomenų saugojimas vandenilio sistemoje

Vandenilio tinklų operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai ir vandenilio terminalų operatoriai užtikrina, kad nacionalinės institucijos, įskaitant nacionalinę priežiūros instituciją, nacionalinę konkurencijos instituciją ir Komisiją, galėtų penkerius metus naudotis visa 31 bei 48 straipsniuose ir I priedo 4 dalyje nurodyta informacija.

50 straipsnis

Atitikties prielaida ir darnieji standartai

1. Darnieji standartai arba jų dalys, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, laikomi atitinkančiais reikalavimus, nurodytus deleguotuosiuose aktuose, priimtuose pagal šio reglamento 54 straipsnio 2 dalies b punktą, arba įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal 51 straipsnį.
2. Komisija informuoja susijusią Europos standartizacijos įstaigą ir, prireikus, skiria naują įpareigojimą, kad būtų peržiūrėti atitinkami darnieji standartai.

51 straipsnis

Bendrosios specifikacijos

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendros [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 46 straipsnyje nustatytų reikalavimų specifikacijos, arba gali nustatyti tas specifikacijas tinklo kodekse pagal šio reglamento 54 straipsnio 2 dalies b punktą, jei:

- a) darnieji standartai ar jų dalys, kurių nuorodos paskelbtos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, neapima tų reikalavimų, arba
- b) Komisija nustato, kad nepagrįstai vėluojama priimti prašomus darniuosius standartus, arba mano, kad atitinkamų darnųjų standartų nepakanka, arba
- c) Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 11 straipsnio 5 dalyje nurodytą procedūrą yra nusprendusi palikti galioti su apribojimais arba išbraukti darnųjų standartų ar jų dalių, apimančių tuos reikalavimus, nuorodas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 61 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV skyrius

TINKLO KODEKSAI IR GAIRĖS

52 straipsnis

Tinklo kodeksų ir gairių priėmimas

1. Komisija gali, naudodamasi 53–56 straipsniuose nurodytais įgaliojimais, priimti įgyvendinimo arba deleguotuosius aktus. Tokie aktai gali būti priimami kaip tinklo kodeksai, grindžiami *ENTSO-G&H* arba, kai taip numatyta pagal 53 straipsnio 3 dalį parengtame prioritetų sąrašė, ES SSO subjekto, kai taikytina, bendradarbiaujant su *ENTSO-G&H* ir ACER parengtais teksto pasiūlymais, laikantis 53–55 straipsniuose nustatytos procedūros, arba kaip gairės, laikantis 56 straipsnyje nustatytos procedūros.
2. Tinklo kodeksais ir gairėmis:
 - a) užtikrinamas minimalus suderinimo lygis, būtinas šio reglamento tikslams pasiekti;
 - b) atsižvelgiama į regioninius ypatumus, kai taikytina;
 - c) neviršijama to, kas būtina a punkto tikslams pasiekti, ir
 - d) jie taikomi visiems Sąjungoje esantiems sujungimo taškams ir įleidimo iš trečiųjų šalių ir išleidimo į jas taškams.

Tinklo kodeksų priėmimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais primami šių sričių tinklo kodeksai:
 - a) keitimosi duomenimis ir atsiskaitymo taisyklės, kuriomis įgyvendinami [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 21 ir 22 straipsniai dėl sąveikumo ir keitimosi duomenimis, taip pat suderintos dujų perdavimo sistemų eksploatavimo, pajėgumų užsakymo platformų ir su vidaus rinkos veikimu susijusių IT procesų taisyklės;
 - b) gamtinių dujų sistemos sąveikumo taisyklės, kuriomis įgyvendinami **šio reglamento 19 straipsnis ir** [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 9 ir 40 straipsniai, be kita ko, susijusios su sujungimo susitarimais, srauto kontrolės taisyklėmis ir dujų kiekio ir kokybės matavimo principais, paskirstymo ir derinimo taisyklėmis, bendrais vienetais, keitimusi duomenimis, dujų kokybe, įskaitant valdymo taisykles, susijusias su tarpvalstybiniais apribojimais dėl dujų kokybės skirtumų arba dėl skirtingos odoravimo praktikos arba dėl vandenilio, įmaišyto į gamtinių dujų sistemą, kiekio skirtumų, tarpvalstybinių srautų apribojimų pašalinimo sąnaudų ir naudos analize, **bendra privaloma gamtinių dujų kokybės specifikacija tarpvalstybinėms gamtinių dujų jungtims**, Wobbe'ės indekso klasifikacija, mažinimo priemonėmis, mažiausiais priimtinais dujų kokybės parametrais, svarbių siekiant užtikrinti nekliudomą tarpvalstybinį biometano srautą, (pvz., deguonies kiekio) lygiais, trumpalaikę ir ilgalaikę dujų kokybės stebėseną, informacijos teikimu ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimu, dujų kokybės ataskaitų teikimu, skaidrumu, komunikacijos procedūromis, taip pat išskirtinių įvykių atveju;
 - c) pajėgumo skyrimo ir perkrovos valdymo taisyklės, kuriomis įgyvendinamas [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 27 straipsnis ir šio reglamento 7–10 straipsniai, įskaitant taisykles dėl bendradarbiavimo vykdant techninės priežiūros procedūras ir pajėgumo skaičiavimo, darančio poveikį pajėgumo paskirstymui, pajėgumo produktų ir vienetų standartizavimas, įskaitant susiejimą, paskirstymo metodika, įskaitant aukciono

algoritmus, esamo, didinamojo, garantuotojo ir pertraukiamojo pajėgumo eilės tvarka ir procedūros, pajėgumų užsakymo platformos, perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos, principu „naudokis arba prarask“ grįsti trumpalaikio ir ilgalaikio pajėgumo mechanizmai ir (arba) bet kokios kitos perkrovos valdymo schemas, kuriomis užkertamas kelias pajėgumo kaupavimui;

- d) balansavimo taisyklės, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles ir perdavimo sistemos operatorių sistemų operacinio balansavimo taisykles, kuriomis įgyvendinama [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 35 straipsnio 5 dalis ir šio reglamento 7–10 straipsniai, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles, su paros disbalanso mokesčiu susijusių atsiskaitymo procesų ir perdavimo sistemos operatorių tinklų eksploatacinio balansavimo taisykles;
- e) suderintojo perdavimo tarifo sudedamųjų dalių taisyklės, kuriomis įgyvendinama [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 72 straipsnio 7 dalis ir šio reglamento 15–16 straipsniai, taisyklės dėl suderintos dujų perdavimo tarifų struktūros, įskaitant taisykles dėl referencinės kainos metodikos taikymo, susijusių konsultacijų ir skelbimo reikalavimų, taip pat tipinių pajėgumų produktų rezervinių kainų, SGD ir saugyklų nuolaidų, leistinų pajamų apskaičiavimo, nuolaidų taikymo dujoms iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms procedūrų, įskaitant bendrus perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmų principus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 61 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 2. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl šių sričių tinklo kodeksų nustatymo:
 - a) tinklo saugumo ir patikimumo taisyklės, įskaitant tinklo eksploataavimo saugumo taisykles, taip pat patikimumo taisyklės, kuriomis užtikrinama tinklo paslaugų kokybė;

- b) tinklų sujungimo taisyklės, įskaitant dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginių prijungimo taisykles ir prijungimo prašymų procedūras;
- c) eksploataavimo procedūros avarijos atveju, įskaitant sistemos apsaugos planus, veikimo atkūrimo planus, sąveiką rinkoje, keitimąsi informacija ir komunikaciją, ir priemones bei įrenginius;
- d) prekybos taisyklės, susijusios su techniniu ir eksploataciniu tinklo prieigos paslaugų teikimu ir sistemos balansavimu;
- e) dujų tinklų ir komponentų energijos vartojimo efektyvumas, taip pat energijos vartojimo efektyvumas, susijęs su tinklo planavimu ir investicijomis, kuriomis galima rasti efektyviausio sistemos energijos vartojimo sprendimą;
- f) tarpvalstybinių gamtinių dujų srautų kibernetinio saugumo aspektai, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo;

fa) galimybės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai taisyklės;

fb) skaidrumo taisyklės.

3. Komisija, pasikonsultavusi su ACER, ***ENTSO-G&H***, ES SSO subjektu ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kas trejus metus parengia prioritetų sąrašą, kuriame nurodomos 1 ir 2 dalyse nustatytos sritys, įtrauktinos į rengiamus tinklo kodeksus. Jei tinklo kodekso dalykas yra tiesiogiai susijęs su skirstymo sistemos eksploatavimu ir nėra labai aktualus perdavimo sistemai, Komisija gali reikalauti, kad ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su ***ENTSO-G&H***, sušauktų projekto komitetą ir pateiktų tinklo kodekso pasiūlymą ACER.
4. Komisija prašo, kad ACER per pagrįstą, ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, jai pateiktų neprivalomas bendrąsias gaires, kuriose būtų išdėstyti aiškūs ir objektyvūs tinklo kodeksų, susijusių su prioritetų sąraše nurodytomis sritimis, rengimo principai. Komisijos prašyme gali būti nurodytos sąlygos, kurios turi būti aptartos bendrosiose gairėse. Kiekviena bendroji gairė turi padėti užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir efektyvų rinkos veikimą. Gavusi pagrįstą ACER prašymą, Komisija gali pratęsti gairėms pateikti nustatytą laikotarpį.

5. ACER ne trumpiau kaip du mėnesius viešai ir skaidriai konsultuojasi su **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektu ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl bendrųjų gairių.
6. ACER, gavusi atitinkamą prašymą pagal 4 dalį, Komisijai pateikia neprivalomas bendrąsias gaires.
7. Jei Komisija mano, kad bendrosiomis gairėmis nepadedama užtikrinti rinkos integracijos, nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir efektyvaus rinkos veikimo, ji gali prašyti ACER per pagrįstą laikotarpį peržiūrėti bendrąsias gaires ir jas iš naujo pateikti Komisijai.
8. ACER nepateikus bendrųjų gairių ar jų nepateikus iš naujo per Komisijos pagal 4 arba 7 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija pati parengia atitinkamas bendrąsias gaires.
9. Komisija prašo kad, **ENTSO-G&H** arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su **ENTSO-G&H**, per pagrįstą ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, pateiktų ACER tinklo kodekso pasiūlymą, kuris atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires.
10. **ENTSO-G&H** arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su **ENTSO-G&H**, sušaukia projekto komitetą, kuris padeda jam parengti tinklo kodeksą. Projekto komitetą sudaro ACER, **ENTSO-G&H**, atitinkamais atvejais ES SSO subjekto atstovai bei ribotas skaičius pagrindinių su kodeksu susijusių suinteresuotųjų subjektų atstovų. **ENTSO-G&H** arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su **ENTSO-G&H**, parengia 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų pasiūlymus, jei to prašo Komisija pagal 9 dalį.
- 10a. *Per tris mėnesius nuo tinklo kodekso projekto gavimo ACER atitinkamai **ENTSO-G&H** ir ES STO subjektui pateikia pagrįstą nuomonę.*
- 10b. ***ENTSO-G&H** arba ES SSO subjektas, atitinkamai bendradarbiaudamas su **ENTSO-G&H**, iš dalies pakeičia tinklo kodeksą, atsižvelgdami į ACER nuomonę, ir dar kartą pateikia jį ACER.*
11. ACER persvarsto **iš naujo pateiktą** tinklo kodeksą siekdama užtikrinti, kad tinklo kodeksas atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires ir padėtų užtikrinti rinkos integraciją,

nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir efektyvų rinkos veikimą, ir per šešis mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos pateikia peržiūrėtą tinklo kodeksą Komisijai. Komisijai pateiktame pasiūlyme ACER atsižvelgia į visų dalyvavusių šalių nuomones, pateiktas tuomet, kai vadovaujant *ENTSO-G&H* arba ES SSO subjektui buvo rengiamas pasiūlymas, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl tinklo kodekso versijos, kuri turi būti pateikta Komisijai.

12. Jei *ENTSO-G&H* arba ES SSO subjektas neparengia tinklo kodekso per Komisijos pagal 9 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija gali prašyti ACER parengti tinklo kodekso projektą remiantis atitinkamomis bendrosiomis gairėmis. ACER gali pradėti papildomas konsultacijas. ACER pateikia Komisijai pagal šią dalį parengtą tinklo kodekso projektą ir gali rekomenduoti jį patvirtinti.
13. Komisija gali priimti vieną ar daugiau 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų savo iniciatyva, jei *ENTSO-G&H* arba ES SSO subjektas neparengė tinklo kodekso arba ACER neparengė tinklo kodekso projekto, kaip nurodyta 12 dalyje, arba ACER pateikus pasiūlymą pagal 11 dalį.
14. Jei Komisija siūlo priimti tinklo kodeksą savo iniciatyva, ji bent du mėnesius konsultuojasi su ACER, *ENTSO-G&H* ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl tinklo kodekso projekto.
15. Šio straipsnio nuostatos neturi įtakos Komisijos teisei priimti ir iš dalies keisti gaires, kaip nustatyta 56 straipsnyje. Juo nedaromas poveikis *ENTSO-G&H* galimybei rengti neprivalomas 1 ir 2 dalyse nustatytų sričių gaires, kai tokios gairės nėra susijusios su *ENTSO-G&H* skirtame Komisijos prašyme nurodytomis sritimis. *ENTSO-G&H* tokias gaires pateikia ACER, kad ji pateiktų nuomonę, į kurią turi būti tinkamai atsižvelgta.

54 straipsnis

Vandenilio tinklo kodeksų priėmimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, nustatant skaidrumo taisyklių tinklo kodeksus, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 48 straipsnis, įskaitant išsamesnę informaciją apie vandenilio tinklo operatorių teikiamos informacijos turinį, dažnumą ir formą, ir įgyvendinant šio reglamento I priedo 4 punktą, įskaitant išsamią informaciją apie tinklo naudotojams reikalingos informacijos, kad jie galėtų

veiksmingai naudotis tinklu, formatą ir turinį, informaciją, kuri turi būti skelbiama atitinkamuose taškuose ir informaciją apie tvarkaraščius.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 61 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant tinklo kodeksus šiose srityse:
 - a) vandenilio tinklų ir komponentų energijos vartojimo efektyvumas, taip pat energijos vartojimo efektyvumas, susijęs su tinklo planavimu ir investicijomis, kuriomis galima rasti efektyviausio sistemos energijos vartojimo sprendimą;
 - b) vandenilio tinklo sąveikumo taisyklės, be kita ko, susijusios su sujungimo susitarimais, vienetais, keitimusi duomenimis, skaidrumu, komunikacija, informavimo nuostatomis ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimu, taip pat su vandenilio kokybe, be kita ko, bendromis specifikacijomis ir standartizavimu, odoravimu, sąnaudų ir naudos analize siekiant pašalinti tarpvalstybinius srauto apribojimus dėl vandenilio kokybės skirtumų ir ataskaitų apie vandenilio kokybę teikimu;
 - c) tarpvalstybinei vandenilio infrastruktūros finansinio kompensavimo sistemai taikomos taisyklės;
 - d) pajėgumo skyrimo ir perkrovos valdymo taisyklės, įskaitant taisykles dėl bendradarbiavimo vykdant techninės priežiūros procedūras ir pajėgumo skaičiavimo, darančio poveikį pajėgumo paskirstymui, pajėgumo produktų ir vienetų standartizavimas, įskaitant susiejimą, paskirstymo metodika, įskaitant aukciono algoritmus, esamo, didinamojo, garantuojamojo ir pertraukiamojo pajėgumo eilės tvarka ir procedūros, pajėgumo užsakymo platformos, perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos, principu „naudokis arba prarask“ grįstos trumpalaikio ir ilgalaikio pajėgumo mechanizmų ir (arba) bet kokios kitos perkrovos valdymo schemos, kuriomis užkertamas kelias pajėgumo kaupimui;
 - e) suderintų vandenilio tinklo prieigos tarifų struktūrų taisyklės, įskaitant taisykles dėl referencinės kainos metodikos taikymo, susijusių konsultacijų ir

skelbimo reikalavimų, taip pat tipinių pajėgumų produktų rezervinių kainų apskaičiavimo ir leistinų pajamų;

- f) perduoto turto vertės ir priskirtojo mokesčio nustatymo taisyklės;
 - g) balansavimo taisyklės, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles ir vandenilio tinklo operatorių operacinio balansavimo taisykles, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles, su paros disbalanso mokesčiu susijusių atsiskaitymo procesų ir perdavimo sistemos operatorių tinklų eksploatacinio balansavimo taisykles;
 - h) tarpvalstybinių vandenilio srautų kibernetinio saugumo aspektai, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo.
3. Komisija, pasikonsultavusi su ACER, *ENTSO-G&H*, ES SSO subjektu ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kas trejus metus parengia prioritetų sąrašą, kuriame nurodomos 1 ir 2 dalyse nustatytos sritys, įtrauktinos į rengiamus tinklo kodeksus.
 4. Komisija prašo, kad ACER per pagrįstą, ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, jai pateiktų neprivalomas bendrąsias gaires, kuriose būtų išdėstyti aiškūs ir objektyvūs tinklo kodeksų, susijusių su prioritetų sąraše nurodytomis sritimis, rengimo principai. Komisijos prašyme gali būti nurodytos sąlygos, kurios turi būti aptartos bendrosiose gairėse. Kiekviena bendroji gairė turi padėti užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir efektyvų rinkos veikimą. Gavusi pagrįstą ACER prašymą, Komisija gali pratęsti gairėms pateikti nustatytą laikotarpį.
 5. ACER bent du mėnesius oficialiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su *ENTSO-G&H* ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl bendrų rekomendacijų.
 6. ACER, gavusi atitinkamą prašymą pagal 4 dalį, Komisijai pateikia neprivalomas bendrąsias gaires.
 7. Jei Komisija mano, kad bendrosiomis gairėmis nepadedama užtikrinti rinkos integracijos, nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir efektyvaus rinkos

veikimo, ji gali prašyti ACER per pagrįstą laikotarpį peržiūrėti bendrąsias gaires ir jas iš naujo pateikti Komisijai.

8. ACER nepateikus bendrųjų gairių ar jų nepateikus iš naujo per Komisijos pagal 4 arba 6 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija pati parengia atitinkamas bendrąsias gaires.
9. Komisija prašo, kad **ENTSO-G&H** per pagrįstą, ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, pateiktų ACER tinklo kodekso pasiūlymą, kuris atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires.
10. **ENTSO-G&H** sušaukia projekto komitetą, kad jam padėtų parengti tinklo kodeksą. Projekto komitetą sudaro ACER, ■ ENTSO-E ir atitinkamais atvejais ES SSO subjekto atstovai bei ribotas skaičius pagrindinių su kodeksu susijusių suinteresuotųjų subjektų atstovų. **ENTSO-G&H** parengia 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų pasiūlymus.
- 10a. ***Per tris mėnesius nuo tinklo kodekso gavimo ACER atitinkamai ENTSO-G&H ir ES STO subjektui pateikia pagrįstą nuomonę.***
- 10b. ***ENTSO-G&H iš dalies pakeičia tinklo kodeksą, atsižvelgdama į ACER nuomonę, ir iš naujo pateikia jį ACER.***
11. ACER persvarsto ***iš naujo pateiktą*** tinklo kodeksą siekdama užtikrinti, kad tinklo kodeksas atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires ir padėtų užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir efektyvų rinkos veikimą, ir per šešis mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos pateikia peržiūrėtą tinklo kodeksą Komisijai. Persvarstytame tinklo kodekse ACER atsižvelgia į visų dalyvavusių šalių nuomones, pateiktas tuomet, kai vadovaujant **ENTSO-G&H** buvo rengiamas pasiūlymas, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl persvarstytos versijos, kuri turi būti pateikta Komisijai.
12. **ENTSO-G&H** neparengus tinklo kodekso per Komisijos pagal 9 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija gali prašyti ACER parengti tinklo kodekso projektą remiantis atitinkamomis bendromis rekomendacijomis. Rengdama tinklo kodekso projektą pagal šią dalį ACER gali pradėti papildomas konsultacijas. ACER pateikia Komisijai pagal šią dalį parengtą tinklo kodekso projektą ir gali rekomenduoti jį patvirtinti.
13. Jei **ENTSO-G&H** neparengia tinklo kodekso arba ACER neparengia tinklo kodekso projekto, kaip nurodyta 12 dalyje, Komisija gali priimti vieną ar daugiau 1 ir 2 dalyse

nurodytų sričių tinklo kodeksų savo iniciatyva arba ACER pateikus pasiūlymą pagal 11 dalį.

14. Jei Komisija siūlo priimti tinklo kodeksą savo iniciatyva, ji bent du mėnesius dėl tinklo kodekso projekto konsultuojasi su ACER, *ENTSO-G&H* ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
15. Šio straipsnio nuostatos neturi įtakos Komisijos teisei priimti ir iš dalies keisti gaires, kaip nustatyta 56 straipsnyje. Juo nedaromas poveikis *ENTSO-G&H* galimybei rengti neprivalomas 1 ir 2 dalyse nustatytų sričių gaires, kai tokios gairės nėra susijusios su *ENTSO-G&H* skirtame Komisijos prašyme nurodytomis sritimis. *ENTSO-G&H* tokias gaires pateikia ACER, kad ji pateiktų nuomonę, į kurią turi būti tinkamai atsižvelgta.

55 straipsnis

Tinklo kodeksų keitimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai iš dalies keisti 53 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 54 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksus, laikantis atitinkamos tuose straipsniuose nustatytos procedūros.
2. Asmenys, kurie, tikėtina, suinteresuoti pagal 52–55 straipsnius priimamais tinklo kodeksais, be kita ko, *ENTSO-G&H*, Europos vandenilio tinklo operatorių tinklas, ES SSO subjektas, reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai, sistemos naudotojai ir vartotojai, gali siūlyti ACER tų tinklo kodeksų pakeitimų projektus. Be to, ACER gali pati inicijuoti pakeitimus.
3. ACER gali teikti Komisijai pagrįstus pasiūlymus dėl pakeitimų, paaiškindama, kaip tokie pasiūlymai dera su šio reglamento 52 straipsnyje nustatytais tinklo kodeksų tikslais. Kai ACER mano, kad siūlomas pakeitimas yra priimtinas, arba siūlo pakeitimus savo iniciatyva, ji konsultuojasi su visais suinteresuotaisiais subjektais pagal Reglamento (ES) 2019/942 14 straipsnį.

56 straipsnis

Gairės

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti privalomas šiame straipsnyje nurodytų sričių gaires.

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti gaires srityse, kuriose tokie aktai taip pat galėtų būti rengiami pagal 53 ir 54 straipsnius nustatytą tinklo kodekso procedūrą. Tos gairės priimamos deleguotųjų arba įgyvendinimo aktų forma, atsižvelgiant į šiame reglamente numatytus atitinkamus įgaliojimus.
3. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant rekomendacijas šiose srityse:
 - a) išsami informacija apie trečiųjų šalių prieigos paslaugas, įskaitant tų paslaugų pobūdį, trukmę ir kitus reikalavimus pagal 5–7 straipsnius;
 - b) išsami informacija apie pajėgumo paskirstymo mechanizmų principus ir perkrovos valdymo tvarkos taikymą sutartinės perkrovos atveju pagal 9 ir 10 straipsnius;
 - c) išsami informacija apie informacijos teikimą, techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis sistema, apibrėžimą ir visų atitinkamų taškų, kuriems galioja skaidrumo reikalavimai, apibrėžimą, įskaitant informaciją, kuri turi būti skelbiama visuose atitinkamuose taškuose, bei tos informacijos skelbimo tvarkaraštį pagal 30 ir 31 straipsnius;
 - d) išsami informacija apie tarifų nustatymo metodiką, susijusi su tarpvalstybine prekyba gamtinėmis dujomis, pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius;
 - e) išsami informacija, susijusi su 23 straipsnio 6 dalyje išvardytomis sritimis.
4. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies pakeisti šio reglamento I priede išdėstytas gaires.
5. Priimdama arba iš dalies keisdama gaires Komisija konsultuojasi su ACER, **ENTSO-G&H**, ENNOH, ES SSO subjektu ir, kai taikytina, kitais suinteresuotaisiais subjektais.

57 straipsnis

Valstybių narių teisė numatyti išsamesnes priemones

Šis reglamentas neriboja valstybių narių teisės toliau taikyti arba nustatyti priemones, kurių nuostatos yra išsamesnės už nustatytas šiame reglamente, 56 straipsnyje nurodytose gairėse

arba 52–55 straipsniuose nurodytuose tinklo kodeksuose, su sąlyga, kad tos priemonės suderinamos su Sąjungos teise.

58 straipsnis

Informacijos teikimas ir konfidencialumas

1. Valstybės narės ir reguliavimo institucijos Komisijos prašymu pateikia jai visą informaciją, būtiną šio reglamento, įskaitant pagal šį reglamentą priimtas gaires ir tinklo kodeksus, reikalavimų vykdymui užtikrinti.
2. Komisija nustato pagrįstą terminą, per kurį informacija turi būti pateikta, atsižvelgdama į prašomos informacijos sudėtingumą ir skubumą.
3. Jei atitinkama valstybė narė arba reguliavimo institucija nepateikia informacijos per Komisijos nustatytą terminą, Komisija gali paprašyti visos informacijos, būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, tiesiogiai iš atitinkamų įmonių. Siųsdama prašymą dėl informacijos įmonei, Komisija tuo pat metu išsiunčia prašymo kopiją valstybės narės, kurios teritorijoje yra tos įmonės buveinė, reguliavimo institucijoms.
4. Savo prašyme pateikti informaciją Komisija nurodo teisinį prašymo pagrindą, terminą, per kurį informacija turi būti pateikta, prašymo tikslą ir 59 straipsnio 2 dalyje numatytas sankcijas už neteisingos, neišsamios ar klaidinančios informacijos pateikimą.
5. Prašomą informaciją pateikia įmonių savininkai arba jų atstovai, o juridinių asmenų atveju – įstatymais arba įmonių įstatais įgalioti įmonėms atstovauti asmenys. Kai savo kliento vardu informaciją pateikia tinkamai įgalioti teisininkai, už pateiktą neišsamią, neteisingą ar klaidinančią informaciją visapusiškai išlieka atsakingas jų klientas.
6. Jei įmonė nepateikia prašomos informacijos per Komisijos nustatytą terminą arba pateikia neišsamią informaciją, Komisija savo sprendimu gali pareikalauti pateikti informaciją. Tame sprendime nurodoma, kokios informacijos reikalaujama, ir nustatomas atitinkamas terminas, per kurį ji turi būti pateikta. Jame nurodomos 59 straipsnio 2 dalyje numatytos sankcijos. Jame taip pat nurodoma teisė kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad jis peržiūrėtų sprendimą.

Siųsdama sprendimą, Komisija tuo pat metu išsiunčia jo kopiją valstybės narės, kurios teritorijoje asmuo gyvena arba kurioje yra įmonės buveinė, reguliavimo institucijoms.

7. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija turi būti naudojama tik siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

Komisija neatskleidžia pagal šį reglamentą gautos informacijos, jei ta informacija dėl jos pobūdžio laikoma profesine paslaptimi.

59 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, pagal 52–56 straipsnius priimtus tinklo kodeksus ir gaires bei šio reglamento I priede nustatytas gaires, taisykles ir imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės nedelsdamos praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.
2. Jei įmonės, atsakydamos į pagal 58 straipsnio 4 dalį pateiktą prašymą, tyčia ar per aplaidumą pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba jos nepateikia per pagal 58 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą priimtame sprendime nustatytą terminą, Komisija savo sprendimu gali skirti toms įmonėms baudas, neviršijančias 1 % bendros praėjusių finansinių metų apyvartos. Nustatydama baudos dydį, Komisija atsižvelgia į tai, ar šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų nevykdymas laikomas sunkiu pažeidimu.
3. Pagal 1 dalį numatytos sankcijos ir pagal 2 dalį priimti sprendimai neturi būti baudžiamosios teisės pobūdžio.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

60 straipsnis

Nauja gamtinių dujų ir vandenilio infrastruktūra

1. Pateikus prašymą, stambiai naujai gamtinių dujų infrastruktūrai, t. y. jungtims, SGD įrenginiams ir saugykloms, nustatytą laikotarpį gali būti leidžiama netaikyti šio reglamento ir [naujos redakcijos Dujų direktyvos] 28, 27, 29, 54 straipsnių, 72 straipsnio 7 ir 9 dalių ir 73 straipsnio 1 dalies nuostatų. Pateikus prašymą, stambiai naujai vandenilio infrastruktūrai, t. y. jungtims, vandenilio terminalams ir pagrindinėms vandenilio saugykloms, nustatytą laikotarpį gali būti leidžiama netaikyti [naujos redakcijos Dujų direktyvos] 62, 31, 32, 33 straipsnių ir šio reglamento 15 straipsnio nuostatų. ***Tokia išimtis taikoma tik jei tenkinamos visos šios sąlygos:***
 - a) investicija skatina dujų tiekimo arba vandenilio tiekimo konkurenciją ir gerina tiekimo saugumą;
 - b) investicija prisideda prie ***Sajungos klimato ir energetikos tikslų įgyvendinimo***;
 - c) investicijos rizikos laipsnis yra toks, kad nesuteikus išimties investicija būtų negalima;
 - ca) ***atsižvelgta į paklausos sprendimus, kuriems nereikia naujų investicijų į infrastruktūrą, kaip į galimus naujai infrastruktūrai alternatyvius sprendimus***;
 - d) infrastruktūros nuosavybės teisė priklauso fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris bent teisine forma yra nepriklausomas nuo sistemos operatorių, kurių sistemose ta infrastruktūra bus sukurta;
 - e) iš tos infrastruktūros vartotojų imamas mokestis; ■
 - f) išimtis nekenkia konkurencijai atitinkamose rinkose, kurioms galėtų turėti įtakos investicijos, veiksmingam ***energijos, įskaitant dujas, elektros energiją, vandenilį ir paklausos sprendimus***, vidaus ir integruotos rinkos veikimui, efektyviam atitinkamų reguliuojamųjų sistemų veikimui, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui arba energijos tiekimo saugumui Sąjungoje;

- fa) infrastruktūrai nebuvo skirta Sąjungos finansinė parama darbams pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2021/1153¹⁹;*
- fb) išimtimi skatinamas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir energetikos sistemos integravimas ir dėl to neatsiranda neišnaudojamo turto.*

Šios sąlygos turėtų būti vertinamos atsižvelgiant į energetinio solidarumo principą. Nacionalinės institucijos turėtų atsižvelgti į padėtį kitoje paveiktoje valstybėje narėje ir derinti galimą neigiamą poveikį su teigiamu poveikiu savo teritorijoje.

2. 1 dalyje nurodyta išimtis taip pat taikoma didelio esamos infrastruktūros pajėgumo padidėjimo atvejais bei pertvarkius šią infrastruktūrą tokiu būdu, kuris leidžia plėtoti naujus dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų tiekimo šaltinius.
3. Reguliavimo institucija, apsvarsčiusi kiekvieną konkretų atvejį, gali nuspręsti taikyti 1 ir 2 dalyse nurodytą išimtį.

Prieš priimdama sprendimą dėl išimčių reguliavimo institucija arba, kai tikslinga, kita tos valstybės narės kompetentinga institucija konsultuojasi su:

- a) valstybių narių, kurių rinkoms galėtų turėti įtakos naujoji infrastruktūra, reguliavimo institucijomis ir
- b) atitinkamomis trečiųjų šalių, kuriose atitinkama infrastruktūra yra sujungta su Sąjungos tinklu, kuris priklauso valstybės narės jurisdikcijai ir prasideda arba baigiasi vienoje ar daugiau trečiųjų šalių, institucijomis.

Kai trečiųjų šalių institucijos, su kuriomis buvo konsultuojamasi, per pagrįstą laikotarpį arba per nustatytą trijų mėnesių neviršijantį terminą neatsako į prašymą konsultuotis *arba savo atsakyme nenurodo pagrindo taikyti išimtį*, atitinkama reguliavimo institucija gali priimti būtiną sprendimą.

4. Jei atitinkama infrastruktūra yra daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje, ACER gali atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms pateikti patariamąją

¹⁹ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1153, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 (OL L 249, 2021 7 14, p. 38).

nuomonę per du mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos. Ta nuomone jos gali remtis priimdamos sprendimą.

Jeigu visos atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos susitarė dėl prašymo suteikti išimtį, jos informuoja ACER apie savo sprendimą. Jeigu atitinkama infrastruktūra yra tarp valstybės narės ir trečiosios šalies esanti perdavimo linija, reguliavimo institucija arba, kai tinkama, valstybės narės, kurioje yra pirmas sujungimo su valstybių narių tinklu taškas, kita kompetentinga institucija prieš sprendimo dėl išimčių priėmimą gali konsultuotis su atitinkama tos trečiosios šalies institucija siekdama užtikrinti, kad atitinkamos infrastruktūros atžvilgiu šis reglamentas nuosekliai būtų taikomas tos valstybės narės teritorijoje ir, kai taikytina, tos valstybės narės teritorinėje jūroje. Jeigu trečiosios šalies institucija, su kuria buvo konsultuojamasi, per pagrįstą laikotarpį arba per nustatytą trijų mėnesių neviršijantį terminą neatsako į prašymą konsultuotis, atitinkama reguliavimo institucija gali priimti būtina sprendimą.

ACER vykdo atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms šiuo straipsniu pavestas užduotis:

- a) jei visos atitinkamos reguliavimo institucijos nesugebėjo susitarti per šešis mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos; arba
- b) gavusi bendrą atitinkamų reguliavimo institucijų prašymą.

Visos atitinkamos reguliavimo institucijos gali kartu prašyti, kad trečios pastraipos a punkte nurodytas laikotarpis būtų pratęstas ne daugiau nei trimis mėnesiais.

5. Prieš priimdama sprendimą ACER konsultuojasi su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir prašymų teikėjais.
6. Išimtį galima suteikti naujos infrastruktūros arba esamos infrastruktūros, kurios pajėgumas smarkiai padidėja, visam pajėgumui arba jo daliai.

Priimant sprendimą suteikti išimtį, kiekvienu atskiru atveju atsižvelgiama į poreikį nustatyti sąlygas, susijusias su išimties galiojimo laikotarpiu ir nediskriminacine prieiga prie infrastruktūros. Priimant sprendimą dėl tų sąlygų visų pirma

atsižvelgiama į papildomą pajėgumą, kurį planuojama sukurti, ar esamo pajėgumo pakeitimus, projekto įgyvendinimo laikotarpį ir nacionalines aplinkybes.

Prieš suteikdama išimtį reguliavimo institucija priima sprendimą dėl pajėgumo valdymo ir paskirstymo taisyklių bei mechanizmų. Taisyklėse reikalaujama, kad prieš paskirstant naujos infrastruktūros pajėgumą visų potencialių infrastruktūros naudotojų būtų prašoma pareikšti susidomėjimą galimybe sudaryti sutartį dėl pajėgumo (taip pat naudoti savo reikmėms). Reguliavimo institucija reikalauja, kad perkrovos valdymo taisyklėse būtų numatyta pareiga nepanaudotą pajėgumą pasiūlyti rinkoje ir kad infrastruktūros naudotojams būtų suteikta teisė parduoti sutartyse numatytą pajėgumą antrinėje rinkoje. Vertindama 1 dalies a, b ir e punktuose nurodytus kriterijus, reguliavimo institucija atsižvelgia į pajėgumo paskirstymo procedūros rezultatus.

Sprendimas suteikti išimtį, įskaitant šios dalies antroje pastraipoje nurodytas sąlygas, turi būti tinkamai pagrįstas ir paskelbtas.

7. Analizuodama, ar stambi nauja infrastruktūra padidins energijos tiekimo saugumą pagal 1 dalies a punktą, atitinkama institucija turi apsvarstyti, kiek nauja infrastruktūra pagerins valstybių narių pareigų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1938²⁰ vykdymą tiek regioniniu, tiek nacionaliniu lygmenimis.
8. Valstybės narės *nustato*, kad atitinkamai jų reguliavimo institucija arba ACER pateiktų savo nuomonę valstybės narės atitinkamai įstaigai dėl prašymo taikyti išimtį, kad ta įstaiga priimtų oficialų sprendimą. Ta nuomonė skelbiama kartu su sprendimu.
9. Reguliavimo institucija nedelsdama perduoda Komisijai kiekvieno gauto prašymo suteikti išimtį kopiją. Kompetentinga institucija nedelsdama praneša Komisijai apie sprendimą ir kartu pateikia visą svarbią informaciją. Ta informacija Komisijai gali būti pateikta apibendrinta forma, kad ji galėtų priimti tinkamai pagrįstą sprendimą. Visų pirma tą informaciją sudaro:
 - a) išsamios priežastys, dėl kurių reguliavimo institucija arba valstybė narė suteikė ar atsisakė suteikti išimtį, kartu su nuoroda į tinkamą 1 dalies punktą (-us),

²⁰ 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

kuriuo (-iais) grindžiamas tas sprendimas, įskaitant finansinę informaciją, pagrindžiančią išimties reikalingumą;

- b) išimties, jei ji būtų suteikta, poveikio konkurencijai ir veiksmingam vidaus rinkos veikimui analizė;
- c) priežastys, į kurias atsižvelgiant buvo nustatyta išimties galiojimo trukmė ir viso infrastruktūros pajėgumo dalis, kuriai suteikiama išimtis;
- d) jei išimtis susijusi su jungtimi – konsultacijų su atitinkamomis reguliavimo institucijomis rezultatai;
- e) informacija apie tai, kaip infrastruktūra pasitarnaus įvairinant tiekimo šaltinius.

10. Per 50 darbo dienų nuo pranešimo gavimo pagal 7 dalį, Komisija gali priimti sprendimą prašyti, kad notifikuojančios įstaigos iš dalies pakeistų arba atšauktų sprendimą taikyti išimtį. ***Prieš priimdama sprendimą dėl išimties, Komisija gali prašyti Europos mokslo patariamios tarybos klimato kaitos klausimais, įsteigtos pagal Reglamento (EB) Nr. 401/2009²¹ 10a straipsnį, nuomonės dėl to, ar išimtimi prisidedama prie Sąjungos klimato ir energetikos tikslų įgyvendinimo.*** Tas laikotarpis gali būti pratęstas dar 50 darbo dienų, jei Komisija paprašo pateikti papildomos informacijos. Papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po dienos, kurią gauta išsami informacija. Be to, pradinis laikotarpis gali būti pratęstas, jei dėl to sutaria Komisija ir notifikuojančios įstaigos.

Jei informacija, kurios prašoma, nepateikiama per prašyme nustatytą laikotarpį, pranešimas laikomas atšauktu, išskyrus tuos atvejus, kai dar nepasibaigus tam laikotarpiui Komisijos ir notifikuojančios įstaigos sutarimu laikotarpis pratęsiamas arba kai notifikuojanti įstaiga tinkamai pagrįstu pareiškimu informuoja Komisiją, kad, jos nuomone, pranešimas yra išsamus.

Reguliavimo institucija per vieną mėnesį įvykdo Komisijos sprendimą iš dalies pakeisti ar atšaukti sprendimą suteikti išimtį ir atitinkamai apie tai informuoja Komisiją.

Komisija užtikrina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

²¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo (OL L 126, 2009 5 21, p. 13).

Komisijai patvirtinus sprendimą suteikti išimtį, tas patvirtinimas nustoja galioti:

- a) po dvejų metų nuo jo priėmimo, jeigu iki to laiko infrastruktūra nepradedama statyti,
- b) po penkerių metų nuo jo priėmimo dienos, jeigu per tą laikotarpį infrastruktūra nepradedama eksploatuoti, nebent Komisija nuspręstų, kad vėluojama dėl didelių kliūčių, kurių *fizinis ar juridinis* asmuo, kuriam suteikta išimtis, negali kontroliuoti.

11. Komisijai pagal 63 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant nustatyti šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų taikymo gaires ir šio straipsnio 3, 6, 8 ir 9 dalių taikymo tvarką.

11a. Išimtis, suteiktos iki ... [šio reglamento įsigaliojimo data], lieka galioti.

61 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 84 straipsnį įsteigtas [komiteto pavadinimas]. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

62 straipsnis

Leidžiančios nukrypti nuostatos

Šis reglamentas netaikomas valstybėse narėse esančioms gamtinių dujų perdavimo sistemoms tol, kol galioja pagal [naujos Dujų direktyvos] 80 straipsnį pritaikytos leidžiančios nukrypti nuostatos.

Jei pagal (naujos redakcijos Dujų direktyvos XXXX) 81 straipsnį pritaikomos leidžiančios nukrypti nuostatos, Komisija ne vėliau kaip ... [trys mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl pagal tą [naujos redakcijos Dujų direktyvos] straipsnį pritaikytų leidžiančių nukrypti nuostatų. Po to Komisija tokią ataskaitą pateikia bent vienos valstybės narės prašymu. Ataskaitoje visų pirma įvertinamas leidžiančių nukrypti nuostatų poveikis veiksmingam gamtinių dujų vidaus rinkos veikimui ir konkurencijai joje, taip pat energijos tiekimo saugumui ir esminiams Sąjungos ir

valstybių narių saugumo interesams, atsižvelgiant į energetinio solidarumo principą ir plano „REPowerEU“ tikslus. Jei ataskaitoje nustatoma, kad pritaikyta nukrypti leidžianti nuostata kelia grėsmę veiksmingam gamtinių dujų vidaus rinkos veikimui ar konkurencijai, energijos tiekimo saugumui arba esminiams Sąjungos ar valstybių narių saugumo interesams, Komisija per vieną mėnesį nuo ataskaitos pateikimo priima sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama kompetentinga institucija atšauktų nukrypti leidžiančią nuostatą. Po tokio atšaukimo atitinkama valstybė narė užtikrina, kad užtikrinant šiame reglamente ir [naujos redakcijos Dujų direktyvoje] nustatytą taisyklių vykdymą būtų atsižvelgiama į jų veiksmingą taikymą Sąjungos teritorijoje ir į integruotą perdavimo linijos pobūdį.

63 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. **■** 28, 53, 54, 56 ir 60 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami *penkerių metų* laikotarpiui nuo ... [įsigaliojimo data]. **Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudotimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.**
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti **■** 28, 53, 54, 56 ir 60 straipsniuose nurodytus įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 28, 53, 54, 56 *ar* 60 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

64 straipsnis

Sprendimo (ES) 2017/684 pakeitimas

Laikoma, kad Sprendime (ES) 2017/684 nustatyta pareiga pranešti apie tarpvyriausybinius su dujomis susijusius energetikos susitarimus, apima tarpvyriausybinius susitarimus dėl vandenilio, įskaitant vandenilio junginius, tokius kaip amoniaką ir skystuosius organinius vandenilio nešiklius.

65 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/942 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2019/942 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnio a punktas pakeičiamas taip:
 - „a) teikia nuomones ir rekomendacijas, skirtas perdavimo sistemos operatoriams, ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektui, regioniniams koordinavimo centrams ir paskirtiesiems elektros energijos rinkos operatoriams, ir subjektams, kuriuos įsteigė dujų perdavimo sistemos operatoriai, SGD sistemos operatoriai, dujų ar vandenilio laikymo sistemų operatoriai arba vandenilio tinklų operatoriai;“;
- 2) 3 straipsnio 2 dalies *pirma* pastraipa pakeičiama taip:

„ACER prašymu reguliavimo institucijos, ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, regioniniai koordinavimo centrai, ES SSO subjektas, perdavimo sistemų operatoriai, vandenilio tinklo operatoriai, paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai ir subjektai, kuriuos įsteigė dujų perdavimo sistemos operatoriai, SGD sistemos operatoriai, dujų ar vandenilio laikymo sistemos operatoriai arba vandenilio terminalų, **dujų ir vandenilio rinkos** operatoriai **ir dujų ir**

vandenilio tiekėjai suteikia ACER tokio pat išsamumo informaciją, kokios reikia ACER užduotims pagal šį reglamentą atlikti, išskyrus atvejus, kai ACER jos jau paprašė ir ją gavo.“;

- 3) 4 straipsnio 1 ir 2 dalys, 4 straipsnio 3 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:
- „1. ACER teikia Komisijai nuomonę apie įstatų projektus, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektus: dėl ENTSO-E pagal Reglamento (ES) 2019/943 29 straipsnio 2 dalį; dėl *ENTSO-G&H* pagal [Dujų reglamento] 22 straipsnio 2 dalį ■ ir dėl ES SSO subjekto pagal Reglamento (ES) 2019/943 53 straipsnio 3 dalį ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 37 straipsnio 4 dalį.
 2. ACER stebi ENTSO-E užduočių vykdymą pagal Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnį, *ENTSO-G&H* užduočių vykdymą pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 24 straipsnį ■ ir ES SSO subjekto užduočių vykdymą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnyje ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 38 straipsnyje.
 3. ACER gali teikti nuomonę:
 - a) ENTSO-E, kaip numatyta Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalies a punkte, ir *ENTSO-G&H*, kaip numatyta [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 23 straipsnio 2 dalyje ■ dėl tinklo kodeksų;
 - b) ENTSO-E, kaip numatyta Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnio 2 dalyje, *ENTSO-G&H*, kaip numatyta [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) xxx] 24 straipsnio 2 dalyje ■ dėl visos Sąjungos tinklo plėtros plano projekto ir kitų atitinkamų dokumentų, nurodytų Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalyje ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 23 straipsnio 3 dalyje ir 42 straipsnio 1 dalyje, atsižvelgiant į nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir veiksmingo bei saugaus elektros energijos ir gamtinių dujų vidaus rinkų veikimo tikslus;“;
- 4) 4 straipsnio 6, 7 ir 8 dalys pakeičiamos taip:

- „6. Atitinkamos reguliavimo institucijos koordinuoja ir bendrai nustato, ar ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektas arba regioniniai koordinavimo centrai nevykdo įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę, ir imasi atitinkamų veiksmų, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ir 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) 803] 72 straipsnio 1 dalies e punkte.
- ACER vienos ar daugiau reguliavimo institucijų prašymu arba savo iniciatyva pateikia pagrįstą nuomonę ir rekomendaciją ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektui arba regioniniams koordinavimo centrams dėl jų įsipareigojimų vykdymo.“;
7. Jeigu ACER pagrįstoje nuomonėje nustatoma, kad ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektas ar regioninis koordinavimo centras galimai nevykdo atitinkamų savo įsipareigojimų, atitinkamos reguliavimo institucijos vieningai priima suderintus sprendimus, kuriuose nustatoma, ar nevykdomi įsipareigojimai ir, kai taikytina, nustato priemones, kurių turi imtis ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektas arba regioninis koordinavimo centras įsipareigojimų nevykdymui pašalinti. Jeigu reguliavimo institucijos vieningai nepriima tokių suderintų sprendimų per keturis mėnesius nuo ACER pagrįstos nuomonės gavimo, klausimas pagal 6 straipsnio 10 dalį perduodamas ACER, kad ši priimtų sprendimą.
8. Jei ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektas arba regioninis koordinavimo centras per tris mėnesius neištaiso pažeidimų, nustatytų pagal šio straipsnio 6 arba 7 dalį, ir nepradeda vykdyti įsipareigojimų, arba jei valstybės narės, kurioje yra subjekto būstinė, reguliavimo institucija nesiima veiksmų, kad užtikrintų įsipareigojimų vykdymą, ACER pateikia rekomendaciją reguliavimo institucijai imtis veiksmų pagal Direktyvos (ES) 2021/944 59 straipsnio 1 dalies c punktą ir 62 straipsnio 1 dalies f punktą arba [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 74 straipsnio 1 dalies d punktą, kad ENTSO-E, **ENTSO-G&H**, ES SSO subjektas arba regioniniai koordinavimo centrai vykdytų savo įsipareigojimus, ir apie tai informuoja Komisiją.“;

5) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

- „1. ACER dalyvauja rengiant tinklo kodeksus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 ir 54 straipsnius ir gaires pagal Reglamento (ES) 2019/943 61 straipsnio 6 dalį ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 56 straipsnio 5 dalį. Konkrečiai, ji:
- a) pateikia Komisijai neprivalomas bendrąsias gaires, kai jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 4 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 4 dalį arba 54 straipsnio 4 dalį. ACER peržiūri bendrąsias gaires ir jas vėl pateikia Komisijai, kai jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 7 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 7 dalį arba 54 straipsnio 7 dalį;
 - b) peržiūri tinklo kodeksą pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 11 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 11 dalį arba 54 straipsnio 11 dalį. Atlikdama peržiūrą, ACER atsižvelgia į visų šalių, dalyvavusių, vadovaujant ENTSO-E, **ENTSO-G&H** arba ES SSO subjektui, rengiant peržiūrėtą tinklo kodeksą, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl versijos, kuri turi būti teikiama Komisijai. Šiuo tikslu ACER, kai tinkama, gali naudotis pagal tinklo kodeksus įsteigtu komitetu. ACER pateikia ataskaitą Komisijai apie konsultacijų rezultatus. Po to ACER pateikia peržiūrėtą tinklo kodeksą Komisijai pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 11 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 11 dalį arba 54 straipsnio 11 dalį. Jeigu ENTSO-E ir **ENTSO-G&H** arba ES SSO subjektas neparengia tinklo kodekso, ACER parengia ir pateikia Komisijai tinklo kodekso projektą, kai jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 12 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 12 dalį arba 54 straipsnio 12 dalį;

- c) pagal Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnio 1 dalį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 24 straipsnio 1 dalį arba 46 straipsnio 2 dalį pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą nuomonę, jei ENTSO-E, *ENTSO-G&H* arba ES SSO subjektas nevykdo tinklo kodekso, parengto pagal Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalies a punktą arba [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 23 straipsnio 1 dalį arba 42 straipsnio 1 dalies a punktą arba tinklo kodekso, parengto pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 3–12 dalis arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 3–12 dalis arba 54 straipsnio 3–12 dalis, tačiau kurio Komisija nepriėmė pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 13 dalį arba pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 straipsnio 13 dalį arba 54 straipsnio 13 dalį;
- d) stebi ir analizuoja, kaip įgyvendinami tinklo kodeksai, kuriuos Komisija priėmė pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 53 ir 54 straipsnius, taip pat gairės, priimtos pagal Reglamento (ES) 2019/943 61 straipsnį ir [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 56 straipsnį, ir kokią poveikį jie turi taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai ir užtikrinti nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją ir veiksmingą rinkos veikimą, suderinimui, bei teikia ataskaitą Komisijai.“;

6) 6 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa keičiama taip:

„3. Komisija ne vėliau kaip 2022 m. liepos 5 d., o po to – kas ketverius metus, pagal Direktyvos (ES) 2019/944 57 straipsnio 7 dalį ir [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) 803] 70 straipsnio 6 dalį pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl reguliavimo institucijų nepriklausomumo.“;

7) 6 straipsnis papildomas 9a, 9b, 9c ir 9d dalimis:

- „9a) ACER reguliavimo institucijoms ir tinklo operatoriams teikia rekomendacijas, susijusias su reguliuojamo turto bazėmis pagal [Dujų reglamento] 4 straipsnio 4 dalį.
- 9b) ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl tarpvalstybinių srautų apribojimų, susijusių su dujų kokybės skirtumų sprendimais, sąnaudų paskirstymo pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 19 straipsnio 8 dalį *ir dėl dujų tiekimo sutrikimų sprendimų sąnaudų paskirstymo*.
- 9c) ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl tarpvalstybinių srautų apribojimų, susijusių su vandenilio kokybės skirtumų sprendimais, sąnaudų paskirstymo pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 39 straipsnio 8 dalį.
- 9d) ACER pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] I priedo 2.2.1 skirsnio 2 punktą skelbia stebėsenos ataskaitas apie perkrovą sujungimo taškuose.“;
- 8) 6 straipsnio 10 dalies pirmos pastraipos b ir c punktai pakeičiami taip:
- „b) tinklo kodeksuose ir gairėse, nurodytuose Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose, priimtuose anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d. ir vėlesnėse jų peržiūrėtų tinklo kodeksų ir gairių redakcijose;
- c) tinklo kodeksuose ir gairėse, nurodytuose Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose, priimtuose kaip įgyvendinimo aktai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnį; arba“;
- 9) 6 straipsnio 10 dalies pirma pastraipa papildoma šiais punktais:
- „d) gairės pagal [Dujų reglamento] I priedą arba
- e) [Dujų reglamento] 53–56 straipsniuose nurodyti tinklo kodeksai ir gairės.“;
- 10) 6 straipsnio 10 dalies antros pastraipos a punktas pakeičiamas taip:
- „a) jeigu kompetentingos reguliavimo institucijoms nepavyko susitarti per šešių mėnesių laikotarpį nuo klausimo perdavimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų arba – šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba

[naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) 803] 72 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytais atvejais – per keturis mėnesius;“;

11) 6 straipsnio 10 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Kompetentingos reguliavimo institucijos gali bendrai prašyti, kad šios dalies antros pastraipos a punkte nurodytas laikotarpis būtų pratęstas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, išskyrus atvejus, nurodytus šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) 803] 72 straipsnio 1 dalies e punkte.“;

12) 6 straipsnio 10 dalies ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Kai pagal naujus tinklo kodeksus ar gaires, nurodytus Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose, priimtus kaip deleguotieji aktai po 2019 m. liepos 4 d., kompetencija priimti sprendimus dėl pirmoje pastraipoje nurodytų tarpvalstybinių klausimų suteikiama reguliavimo institucijoms, ACER turi kompetenciją savo nuožiūra priimti sprendimą pagal šios dalies antros pastraipos b punktą tik jei to prašo 60 proc. kompetentingų reguliavimo institucijų. Jei dalyvauja tik dvi reguliavimo institucijos, bet kuri iš jų gali perduoti klausimą nagrinėti ACER.“;

13) 6 straipsnio 12 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) priima sprendimą per šešis mėnesius nuo klausimo pateikimo dienos arba – šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) 803] 72 straipsnio 1 dalies e punkte numatytais atvejais – per keturis mėnesius nuo klausimo pateikimo dienos; ir“;

14) 14 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„Vykdama savo užduotis, visų pirma rengdama bendrąsias gaires pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) xxx] 53 ir 54 straipsnius, taip pat siūlydama tinklo kodeksų dalinius pakeitimus pagal Reglamento (ES) 2019/943 60 straipsnį arba [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) xxx] 55 straipsnį ACER visapusiškai ankstyvame etape atvirai ir skaidriai konsultuojasi su rinkos dalyviais, perdavimo sistemos operatoriais, vandenilio tinklo operatoriais, vartotojais,

galutiniais naudotojais ir, atitinkamais atvejais, su konkurencijos institucijomis, nepažeisdama atitinkamos jų kompetencijos, visų pirma, kai jos užduotys susijusios su perdavimo sistemos operatoriais ir vandenilio tinklo operatoriais.“;

15) 15 straipsnyje pridedamos toliau išdėstytos 6 ir 7 dalys:

„6) ACER atlieka tyrimus, kuriuose lyginamas ES perdavimo sistemos operatorių sąnaudų efektyvumas pagal [naujos redakcijos Dujų reglamento, pasiūlyto COM(2021) 804] 17 straipsnio 2 dalį.

7) ACER pateikia nuomones, kuriose pateikia suderintą techninės informacijos apie teisę naudotis vandenilio tinklais skelbimo formatą pagal šio reglamento I priedą.“;

16) 15 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„Glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, valstybėmis narėmis ir atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant reguliavimo institucijas, ir nepažeisdama konkurencijos institucijų kompetencijos, ACER stebi elektros energijos ir gamtinių dujų didmenines ir mažmenines rinkas, **įskaitant tų rinkų veikimą, didmenines ir mažmenines elektros energijos ir gamtinių dujų kainas ir kainų nustatymo mechanizmą, įskaitant nustatytąsias komercinėse sutartyse, atsižvelgdama į galimą antikonkurencinį, nesąžiningą ir neskaidrų rinkos operatorių elgesį ir į** atitikimą Direktyvoje (ES) 2019/944 ir [naujos redakcijos Dujų direktyvoje, pasiūlytoje COM(2021) 803] nustatytoms vartotojų teisėms, rinkos pokyčių poveikį namų ūkio vartotojams, prieigą prie tinklų, įskaitant elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių prieigą, pažangą jungčių diegimo srityje, potencialias kliūtis tarpvalstybinei prekybai, įskaitant vandenilio įmaišymo į gamtinių dujų sistemą poveikį ir kliūtis tarpvalstybiniam biometano srautui, reguliavimo kliūtis naujiems rinkos dalyviams ir mažesnėms įmonėms, įskaitant piliečių energijos bendruomenes **ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas**, valstybės įsikišimo priemonės, neleidžiančias kainoms atspindėti faktinio trūkumo, kaip antai nustatytąsias Reglamento (ES) 2019/943 10 straipsnio 4 dalyje, valstybių narių veiksmus elektros energijos tiekimo saugumo srityje, grindžiamus to reglamento 23 straipsnyje nurodyto Europos išteklių adekvatumo vertinimo, visų pirma atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2019/941 17 straipsnyje nurodytą *ex post* vertinimą, rezultatais.“;

17) 15 straipsnio 1 dalis papildoma antra pastraipa:

„Glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, valstybėmis narėmis ir atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant reguliavimo institucijas, ir nepažeisdama konkurencijos institucijų kompetencijos ACER stebi vandenilio rinkas, visų pirma rinkos pokyčių poveikį vandenilio vartotojams, vandenilio tinklo prieigą, įskaitant vandenilio, pagaminto iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, tinklo prieigą, pažangą, padarytą jungčių srityje, galimas tarpvalstybinės prekybos kliūtis.“;

18) 15 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„ACER kasmet skelbia 1 dalyje nurodytos stebėsenos rezultatų ataskaitą. Toje ataskaitoje ji nurodo visas kliūtis, trukdančias baigti kurti elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkas, **įskaitant rinkos dalyvių elgesį, kuris yra antikonkurencinis, nesąžiningas ar neskaidrus.**“.

66 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dalinis pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1227/2011 iš dalies keičiamas taip:

a) 2 straipsnyje, 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse, 4 straipsnio 1 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje terminas „elektros energija arba gamtinės dujos“ pakeičiamas terminu „elektros energija, vandenilis arba gamtinės dujos“;

aa) **2 straipsnis papildomas šiais punktais:**

„16) SGD prekyba – SGD pirkimo ar pardavimo pavedimai arba sandoriai:

a) kurių sąlygose nurodytas pristatymas Sąjungoje,

b) pagal kuriuos vykdomas pristatymas Sąjungoje, arba

c) pagal kuriuos viena sandorio šalis pakartotinai dujina SGD terminale Sąjungoje;

17) SGD rinkos duomenys – SGD prekybos pavedimų ar sandorių įrašai kartu su atitinkama informacija, nurodyta 8d straipsnyje;

18) SGD rinkos dalyvis – SGD prekyba užsiimantis fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo įsteigimo ar buveinės vietos;

19) SGD kainos įvertinimas – SGD prekybos paros referencinės kainos nustatymas pagal Agentūros parengtą metodiką;

20) *lyginamasis SGD indeksas – skirtumas tarp SGD kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kurį kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“;*

b) 6 straipsnio 2 dalyje sąvoka „elektros energijos ir dujų rinkos“ pakeičiama sąvoka „elektros energijos, vandenilio ir gamtinių dujų rinkos“;

ba) *įterpiami šie straipsniai:*

„8a straipsnis

Su SGD kainų įvertinimu ir lyginamaisiais indeksais susijusios Agentūros užduotys ir įgaliojimai

- 1. Agentūra parengia ir paskelbia SGD kainos įvertį. SGD kainoms įvertinti Agentūra sistemingai renka ir tvarko SGD rinkos duomenis apie sandorius.*
- 2. Agentūra parengia ir paskelbia SGD lyginamąjį indeksą. Tuo tikslu Agentūra sistemingai renka ir tvarko visus SGD rinkos duomenis.*
- 3. Nukrypstant nuo Reglamento 1227/2011 3 straipsnio 4 dalies b punkto, SGD rinkos dalyviams taikomos šiame reglamente nustatytos rinkos dalyvių pareigos ir draudimai. Pagal šį reglamentą ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014 Agentūrai suteikti įgaliojimai taip pat taikomi SGD rinkos dalyviams, įskaitant nuostatas dėl konfidencialumo.*

8b straipsnis

SGD kainų įverčių ir lyginamųjų indeksų skelbimas

- 1. 8a straipsnio 1 dalyje nurodyti SGD kainų įverčiai skelbiami kasdien ir ne vėliau kaip 18.00 val. Vidurio Europos laiku, kad būtų galima įvertinti vienakrypčių sandorių kainą. Agentūra taip pat kasdien ne vėliau kaip 19.00 val. Vidurio Europos laiku arba kiek techniškai įmanoma anksčiau skelbia 8a straipsnio 2 dalyje nurodytus lyginamuosius SGD indeksus.*
- 2. Taikant šį straipsnį Agentūra gali naudotis trečiosios šalies paslaugomis.*

8c straipsnis

SGD rinkos duomenų teikimas Agentūrai

- 1. SGD rinkos dalyviai kasdien kiek techniškai įmanoma arčiau tikrojo laiko*

prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius (18.00 val. Vidurio Europos laiku) pagal 8d straipsnyje nustatytas specifikacijas standartizuotu formatu ir naudodamiesi aukštos kokybės perdavimo protokolu Agentūrai pateikia SGD rinkos duomenis.

2. *Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas laikas, iki kurio SGD rinkos duomenys turi būti pateikti prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius, kaip nurodyta 1 dalyje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.*
3. *Kai tikslinga, Agentūra, pasikonsultavusi su Komisija, parengia gaires dėl:*
 - a) *informacijos, kurią reikia pateikti kartu su šiuo metu nustatyta informacija apie praneštinius sandorius ir pagrindinius duomenis pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014, įskaitant pirkimo ir pardavimo pavedimus, ir*
 - b) *reikiamų SGD rinkos duomenų teikimo procedūros, standarto ir elektroninio formato, taip pat duomenų teikimo techninių bei organizacinių reikalavimų.*
4. *SGD rinkos dalyviai reikiamus SGD rinkos duomenis Agentūrai teikia nemokamai ir Agentūros nustatytais duomenų teikimo kanalais, kai įmanoma, naudodamiesi egzistuojančiomis ir prieinamomis procedūromis.*

8d straipsnis

SGD rinkos duomenų kokybė

1. *SGD rinkos duomenys apima išsamią informaciją apie:*
 - a) *sutarties šalis, įskaitant pirkimo ir pardavimo rodiklį;*
 - b) *duomenis teikiančią šalį;*
 - c) *sandorio kainą;*
 - d) *sutartyje nurodytus kiekius;*
 - e) *sutarties vertę;*
 - f) *SGD krovinio atvykimo laiko intervalą;*
 - g) *pristatymo sąlygas;*

- h) pristatymo vietas;*
 - i) laiko žymos informaciją, apimančią visus šiuos elementus:*
 - i) pirkimo arba pardavimo pavedimo pateikimo laiką;*
 - ii) sandorio laiką;*
 - iii) pranešimo apie pirkimo ar pardavimo pavedimą arba sandorį laiką;*
 - iv) Agentūros patvirtinimą apie gautus SGD rinkos duomenis.*
- 2. SGD rinkos dalyviai Agentūrai teikia SGD rinkos duomenis tokiu būdu:**
- a) sandorių ir pirkimo bei pardavimo pavedimų kainos už vienetą nurodomos sutartyje nustatyta valiuta ir EUR/MWh, įskaitant, jei taikytina, taikomus konvertavimo ir valiutos kursus;*
 - b) sutartyse nustatyti kiekiai nurodomi jose nustatytais vienetais ir MWh;*
 - c) krovinio atvykimo laiko intervalai nurodomi kaip pristatymo datos UTC formatu;*
 - d) pristatymo vieta nurodoma naudojant galiojantį identifikatorių, įtrauktą į Agentūros sąrašą, pvz., nurodytąjį SGD įrenginių, apie kuriuos reikia pranešti ir kuriems taikomas šis reglamentas ir Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014, sąrašė. Laiko žymos informacija nurodoma UTC formatu;*
 - e) jei aktualu, nurodoma visa ilgalaikėje sutartyje naudota kainos apskaičiavimo formulė.*
- 3. Agentūra paskelbia gaires dėl kriterijų, pagal kuriuos laikoma, kad reikšmingą dalį SGD rinkos duomenų per tam tikrą laikotarpį pateikė vienas duomenų teikėjas, ir kaip į šią situaciją turi būti atsižvelgiama nustatant SGD kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.**

8e straipsnis

Veiklos testinumas

Atsižvelgdama į rinkos duomenų teikėjų nuomones, Agentūra reguliariai atnaujina ir skelbia savo SGD referencinės kainos įvertinimo ir lyginamojo SGD

kainų indekso nustatymo metodiką, taip pat metodiką, naudojamą teikiant SGD rinkos duomenis ir skelbiant SGD kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.“

67 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/1938 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2017/1938 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„Šiame reglamente nustatomos nuostatos, kuriomis siekiama garantuoti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje užtikrinant tinkamą ir nenutrūkstamą gamtinių dujų, dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų (toliau – dujos) vidaus rinkos veikimą, numatant įgyvendinti išimtinės priemonės tais atvejais, kai rinka nebegali tiekti reikiamo dujų kiekio, įskaitant kraštutines solidarumo priemonės, ir aiškiai apibrėžiant bei padalijant gamtinių dujų įmonių, valstybių narių ir Sąjungos atsakomybę tiek už prevencinius veiksmus, tiek reaguojant į konkrečius dujų tiekimo sutrikimus.

Šiuo reglamentu taip pat skatinamos prevencinės priemonės, kuriomis mažinamas dujų poreikis, be kita ko, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį energijos rūšių derinyje didinančios priemonės, kad būtų sumažinta Sąjungos priklausomybė nuo dujų importo.“;

2) 2 straipsnis papildomas šiomis apibrėžtimis:

„27) dujos – gamtinės dujos, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx] 2 straipsnio 1 punkte;

29a) prekybos vieta – bet kuri iš šių vietų:

- a) reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;***
- b) daugiašalė prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;***
- c) organizuotos prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;***

29b) su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė – biržos prekių išvestinė finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014²² 2 straipsnio 1 dalies 30 punkte, kuria prekiaujama prekybos vietoje, kurios pagrindinė prekė yra elektra arba dujos ir kurios išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;“;

3) 2 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Nuorodos į gamtines dujas laikomos nuorodomis į dujas, kaip apibrėžta 27 punkte.“;

3a) 6b straipsnio 1 dalies trečios pastraipos e punktas pakeičiamas taip:

„e) naudotis savanoriškais gamtinių dujų bendrų viešųjų pirkimų mechanizmais;“;

4) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Iki 2017 m. lapkričio 1 d. ENTSO-G atlieka visos Sąjungos masto dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimų scenarijų imitavimo bandymą. Imitavimo bandymas turi apimti dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridorių nustatymą ir vertinimą, ir jo metu taip pat nustatoma, kurios valstybės narės gali išspręsti nustatytą riziką, įskaitant susijusią su laikymu ir SGD, **taip pat turi apimti scenarijus, kuriuose nagrinėjami dujų poreikio mažinimo būdai taupant energiją ir taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones.** Dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo imitavimo scenarijus ir metodiką parengia ENTSO-G, bendradarbiaudama su DKG. ENTSO-G užtikrina tinkamą skaidrumo lygį ir galimybę naudotis savo scenarijuose taikomomis modeliavimo prielaidomis. Visos Sąjungos mastu rengiamas imitavimo bandymas, per kurį imituojami dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijai, kartojamas kas ketverius metus, **kol** dėl tam tikrų aplinkybių reikia atlikti dažnesnius atnaujinimus.“;

²² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

5) 4 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) atsižvelgiant į riziką, susijusią su dujų tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros kontrole, kiek tai gali būti susiję su, *inter alia*, nepakankamų investicijų, neigiamos įtakos įvairinimui, netinkamo esamos infrastruktūros naudojimo, įskaitant laikymo pajėgumo kaupimą, arba Sąjungos teisės aktų pažeidimo rizika;“;

6) įterpiamas šis ■ straipsnis:

„7a straipsnis

Preveninės ir ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonės

Valstybės narės imasi tinkamų prevencinių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonių, *įskaitant energijos taupymą ir energijos vartojimo efektyvumą*. Šiomis priemonėmis turi būti atsižvelgiama į naujausio visos Sąjungos mastu atlikto sutrikimo scenarijų imitavimo bandymo, numatyto 7 straipsnyje, rezultatus ir jos turi būti tinkamos atliekant bendrą ir nacionalinį rizikos vertinimus nustatytai rizikai šalinti.“;

7) 8 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 3–10 dalys tampa 7a straipsnio 2–12 dalimis;

8) įterpiami šie ■ straipsniai:

„7b straipsnis

Efektyvus bendras infrastruktūros ir dujų saugyklų naudojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad esama infrastruktūra nacionaliniu ir regiono lygmenimis būtų naudojama efektyviai taip didinant tiekimo saugumą. Visų pirma valstybės narės sudaro sąlygas vykdyti tarpvalstybinius dujų mainus ir gauti tarpvalstybinę prieigą prie saugyklų ir SGD.
2. Rengiant bendrus rizikos vertinimus ir vėliau juos atnaujinant išanalizuojamas regione turimų saugyklų pajėgumo adekvatumas, laikymo pajėgumų veikimas ir jų indėlis užtikrinant tiekimo saugumą Sąjungoje, taip pat rizika, susijusi su dujų tiekimo saugumui svarbios laikymo infrastruktūros ***tiesiogine ar netiesiogine nuosavybe ar*** kontrole, vykdoma trečiųjų valstybių subjektų. ***Bendruose rizikos vertinimuose ir vėliau juos atnaujinant nustatomos energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo priemonės, atitinkančios principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal***

*[naujos redakcijos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos X straipsni] ir sistemos efektyvumo principą pagal [naujos redakcijos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos X straipsni]. Atliekant šią analizę dujų saugyklų reikšmė palyginama su alternatyviomis priemonėmis, tokiomis kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energetiką. **Analizė apima dujų laikymo išlaidų efektyvumą ir joje atsižvelgiama į neišnaudojamų investicijų riziką.***

3. Jeigu šios rengiant bendrą rizikos vertinimą ar vėliau jį atnaujinant atliktos analizės rezultatai rodo, kad esama regiono lygmens rizikos, kuri kyla vienai ar kelioms tos pačios rizikos grupės valstybėms narėms ir kurios negalima kitaip pašalinti, valstybės narės apsvarsto galimybę **leisti saugyklas visiškai integruoti į perdavimo sistemos operatoriaus tinklą, jeigu kitaip saugykla nustotų veikti ir dėl to kiltų rizika saugiam ir patikimam perdavimo sistemos veikimui. *Valstybės narės, prieš sudarydamos tokią galimybę, konsultuojasi su atitinkama rizikos grupe, visų pirma dėl to, kaip priemonėmis mažinama bendrame rizikos vertinime nustatyta rizika. Tokia priemonė taikoma visoms saugykloms, įskaitant trečiųjų šalių subjektų kontroliuojamas saugyklas.***

3a. *Atitinkamos rizikos grupės valstybės narės susitaria dėl bendros koordinuojamos procedūros saugykloje pagal šio straipsnio 3 dalį laikomoms dujoms išleisti susidarius 11 straipsnio 1 dalyje nurodytai krizei. Bendra koordinuojama procedūra apima taikomą tvarką, kai dujos išleidžiamos vykdant Komisijos koordinuojamus veiksmus susidarius 12 straipsnio 3 dalyje nurodytai regioninio arba Sąjungos masto ekstremaliajai situacijai.*

4. Pagal 7a straipsnį ir šio straipsnio 3 dalį priimtos priemonės **neturi nederamai iškraipyti konkurencijos, trikdyti veiksmingo dujų vidaus rinkos veikimo ar kelti pavojaus dujų tiekimo saugumui kitose valstybėse narėse ar Sąjungoje *ir neturi daryti poveikio nacionalinėms tiekimo saugumo taisyklėms, kurios apima dujų atsargas.***

7. Pasikonsultavusios tarpusavyje atitinkamoje rizikos grupėje, kaip nurodyta 3 dalyje, valstybės narės konsultuojasi su **DKG.**

7c straipsnis

ES masto rizikos vertinimas

Taikant pereinamojo laikotarpio nuostatą, per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo visos valstybės narės esamus bendrus ir nacionalinius rizikos vertinimus ir, kai tinkama, prevencinių veiksmų planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą papildo reikiamu priedu, kad jie atitiktų 7b straipsnio 2–6 dalių nuostatas. Šie atnaujinti planai skelbiami viešai ir apie juos pranešama Komisijai 8 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka, o Komisija 8 straipsnio 8 dalyje nustatytomis sąlygomis pateikia rekomendaciją, į kurią atitinkama kompetentinga institucija turi atsižvelgti, laikydamasi 8 straipsnio 9 dalyje aprašytos procedūros.

7d straipsnis

Savanoriškas bendrų viešųjų dujų pirkimų mechanizmas

1. Valstybės narės, imdamosi prevencinių priemonių tiekimo saugumui užtikrinti, gali nustatyti ***savanorišką*** mechanizmą, pagal kurį perdavimo sistemos operatoriai ***arba kitos valstybių narių paskirtos įmonės*** vykdytų bendrus viešuosius ***dujų*** pirkimus.

Toks mechanizmas turi atitikti ***Sajungos*** teisę, ***visų pirma Sajungos ir nacionalines*** konkurencijos taisykles, ir turi būti sudaromas taip, kad ***dujos taip pat*** galėtų būti naudojamos vykdant Komisijos koordinuojamus veiksmus susidarius 12 straipsnio 3 dalyje nurodytai regioninio arba Sajungos masto ekstremaliajai situacijai.

Mechanizmas turi būti atviras visiems Sajungos perdavimo sistemos operatoriams ***arba kitoms valstybių narių paskirtoms įmonėms, dujų tiekėjams ir kitiems atitinkamiems rinkos dalyviams***, kurie nori prisijungti prie naujai sukurto mechanizmo.

2. Dalyvaujanti valstybės narės apie savo ketinimą nustatyti tokį mechanizmą praneša Komisijai. Pranešime pateikiama atitinkamai šio reglamento nuostatomis įvertinti būtina informacija, pavyzdžiui, pirkimas dujų kiekis, priemonės taikymo trukmė, dalyvaujantys perdavimo sistemos operatoriai ***arba kitos valstybių narių paskirtos įmonės, taip pat dujų tiekėjai ir kiti atitinkami rinkos dalyviai***, valdymo priemonės, veiklos procedūros ir mechanizmo

aktyvavimo ekstremaliojoje situacijoje sąlygos. Jame taip pat nurodomos tikėtinos sąnaudos ir nauda. ***Komisija apie gautą pranešimą informuoja Dujų koordinavimo grupę ir, jei tikslinga, ACER.***

3. Per tris mėnesius ***nuo 2 dalyje nurodyto pranešimo*** Komisija gali pateikti nuomonę dėl numatomo mechanizmo atitikties šiam reglamentui. ■
Dalyvaujančios valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į Komisijos nuomonę.

7da straipsnis

Komisijos gairės dėl savanoriško bendrų viešųjų dujų pirkimų mechanizmo naudojimo

Ne vėliau kaip ... [trys mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija priima savanoriško bendrų viešųjų dujų pirkimų mechanizmo, nurodyto šio reglamento 7d straipsnyje, naudojimo gaires. Priimdama tas gaires Komisija atsižvelgia į patirtį, įgytą vykdant paklausos telkimą ir bendrus pirkimus pagal Reglamentą (ES) 2022/2576.

7e straipsnis

Ataskaita dėl saugyklų ir ***savanoriško*** bendrų viešųjų ***dujų*** pirkimų ***mechanizmo***

Ne vėliau kaip ... [vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl 7b, 7c ir 7d straipsnių taikymo ir naudojimosi galimybe vykdyti bendrus viešuosius dujų pirkimus patirties, naudos, sąnaudų ir kliūčių. Prireikus kartu su šia ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

7ea straipsnis

Skaidrumas ir keitimasis informacija

1. ***Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ar dujas vartojančios įmonės arba valstybių narių valdžios institucijos ar reguliuojami subjektai, kurie ketina pradėti derybas su gamtinių dujų gamintojais arba tiekėjais dėl didesnio nei 5 TWh/metus dujų kiekio pirkimo, prekybos ar tiekimo, prieš sudarydami dujų tiekimo sutartį arba susitarimo memorandumą pagal šį straipsnį informuoja Komisija apie savo ketinimą sudaryti tokią sutartį ar memorandumą.***

2. *Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ar dujas vartojančios įmonės arba valstybių narių valdžios institucijos ar reguliuojami subjektai likus bent šešioms savaitėms iki 1 dalyje nurodytos teisiškai privalomos sutarties ar susitarimo memorandumo sudarymo informuoja Komisiją apie sutarties partnerio ar partnerių tapatybę, atitinkamus kiekius, atitinkamas datas, dujų kilmę ir, kai yra, paslaugų teikėją, kuris organizuoja tokį pirkimą valstybės narės vardu.*
3. *Jeigu, Komisijos vertinimu, tas planuojamas Sąjungoje įsisteigusių gamtinių dujų įmonių ar dujas vartojančių įmonių arba valstybių narių valdžios institucijų ar reguliuojamų subjektų vykdomas dujų pirkimas galėtų daryti neigiamą poveikį bendro pirkimo ar vidaus rinkos veikimui, esminiams Sąjungos saugumo interesams arba tiekimo saugumui ar energetiniam solidarumui, Komisija paskelbia rekomendaciją atitinkamai valstybei narei imtis tinkamų priemonių, kad būtų išvengta tokio neigiamo poveikio. Atitinkama valstybė narė privalo kuo labiau atsižvelgti į Komisijos rekomendaciją.*
4. *Teikdami informaciją Komisijai pagal 1 ir 2 dalis, subjektai gali nurodyti, ar kuri nors informacijos dalis – komercinė ar kita informacija, kurią atskleidus būtų padaryta žala susijusių šalių veiklai, – turi būti laikoma konfidencialia ir ar pateikta informacija gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis.*
5. *Prašymai laikyti informaciją konfidencialia pagal šį straipsnį neriboja pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos. Komisija užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik Komisijos tarnyboms, kurioms neabejotinai būtina susipažinti su turima informacija. Komisijos atstovai neskelbtiną informaciją tvarko deramai konfidencialiai.*
6. *Nedarant poveikio SESV 346 straipsniui, konfidencialia informacija keičiamasi su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis tik tais atvejais, kai ja keistis būtina taikant šį reglamentą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri atitinka keitimosi tikslą ir yra svarbi tam tikslui pasiekti. Taip keičiantis informacija išsaugomas tos informacijos konfidencialumas ir užtikrinamas subjektu, kuriems taikomas šis reglamentas, saugumas bei*

komerciniai interesai. Surinkta informacija sistemoje naudojama tik sutarties vykdymo tikslu.

7. *Visi serveriai ir informacija fiziškai laikomi ir saugomi Sąjungos teritorijoje.*“;

9) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis išbraukiama;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Į prevencinių veiksmų planą ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą įtraukiamas regioninis skyrius arba keli regioniniai skyriai, kai valstybė narė priklauso skirtingoms I priede apibrėžtoms rizikos grupėms.

Tuos regioninius skyrius, prieš juos įtraukiant į atitinkamus nacionalinius planus, kartu rengia visos tam tikros rizikos grupės valstybės narės.

Komisija atlieka tarpininkės vaidmenį siekdama, kad tais regioniniais skyriais būtų kolektyviai padidintas dujų tiekimo Sąjungoje saugumas, ir kad dėl jų nekiltų jokių prieštaravimų bei būtų įveiktos visos bendradarbiavimo kliūtys.

Į regioninius skyrius įtraukiamos tinkamos ir veiksmingos tarpvalstybinės priemonės, įskaitant priemones dėl saugyklų ir SGD, dėl kurių susitaria priemonės įgyvendinančios tos pačios rizikos grupės arba skirtingų rizikos grupių valstybės narės, kurioms daro poveikį priemonė, remiantis 7 straipsnio 1 dalyje nurodytu imitavimo bandymu ir bendru rizikos vertinimu.“;

10) 6 dalis papildoma šiuo sakiniu:

„Pasiūlymas dėl bendradarbiavimo gali apimti savanorišką dalyvavimą vykdant bendrus viešuosius strateginių atsargų pirkimus, kaip nurodyta 7c straipsnyje.“;

11) įterpiamas naujas 8a straipsnis:

„8a straipsnis

Kibernetinio saugumo priemonės

1. Tvirtindamos prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus valstybės narės apsvarsto tinkamas kibernetinio saugumo priemones.

2. Komisija gali pagal 19 straipsnį priimti deleguotąjį aktą, kuriuo nustatomos dujų sektoriui taikomos taisyklės dėl tarpvalstybinių dujų srautų kibernetinio saugumo aspektu, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo.
3. Rengdama šį deleguotąjį aktą Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER), Kibernetinio saugumo agentūra (ENISA), Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklu (ENTSO-G) ir ribotu skaičiumi susijusių pagrindinių suinteresuotųjų subjektų, taip pat su kibernetinio saugumo kompetenciją turinčiais subjektais pagal jų įgaliojimus, tokiais kaip reguliuojamiems subjektams aktualūs kibernetinio saugumo operacijų centrai (SOC) ir reagavimo į kompiuterių saugumo incidentus tarnybos (CSIRT), kaip nurodyta DIREKTYVOS (ES) 2022/xxx dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti 9 straipsnyje.“;

12) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) e punktas pakeičiamas taip:

„e) informacija apie kitas prevencines priemones, kuriomis siekiama atsižvelgti į atliekant rizikos vertinimą nustatytą įvairių rūšių riziką, kaip nurodyta 7a straipsnio 1 dalyje, kaip antai priemonės, susijusias su poreikiu plėtoti jungtis tarp kaimyninių valstybių narių, toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą, vykdyti pajėgumo kaupavimo prevenciją bei mažinti dujų poreikį ir su galimybe atitinkamais atvejais įvairinti dujų tiekimo maršrutus bei šaltinius ir esamų saugyklų ir SGD pajėgumų regioninį naudojimą, kad būtų kiek įmanoma išlaikomas dujų tiekimas visiems vartotojams;“;

ii) k punktas pakeičiamas taip:

„k) informacija apie visas su dujų tiekimo saugumu susijusias viešųjų paslaugų pareigas, įskaitant su laikymo pajėgumu susijusias pareigas ir strategines atsargas;“;

iii) pridedamas šis i punktas:

„l) informacija apie kibernetinio saugumo priemonės, nurodytas 8a straipsnyje.“;

13) 12 straipsnio 3 dalis papildoma d punktu:

„d) koordinuoja veiksmus dėl bendrų viešųjų strateginių atsargų pirkimų, nurodytų 7c straipsnyje.“;

14a) įterpiami šie straipsniai:

„13a straipsnis

Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio įtraukimas į solidarumo apsaugos priemonę

- 1. Nukrypstant nuo 13 straipsnio 3 dalies, solidarumo priemonė pagal 13 straipsnio 1 ir 2 dalis taikoma tik jei tiekti iš solidarumo prašanti valstybė narė negali padengti:**
 - a) dujų tiekimo savo solidarčiai saugomiems vartotojams deficito arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių sumažinti saugomų vartotojų nebūtiną vartojimą pagal 13b straipsnį, suvartojamų dujų būtinausių kiekių savo solidarčiai saugomiems vartotojams;**
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio, nors taikoma 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta priemonė. Taikomos 13 straipsnio 3 dalies b, c ir d punktuose nustatytos sąlygos.**
- 2. Valstybės narės, kurios privalo tiekti iš solidarumo pagal 1 dalį, turi teisę į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti:**
 - a) savo solidarčiai saugomiems vartotojams skirtų resursų kiekių, jei tai paveiktų būtinausius kiekius, arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui sumažinti pagal 13b straipsnį, suvartojamų dujų būtinausių kiekių savo solidarčiai saugomiems vartotojams;**
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio;**
 - c) elektrai, reikalingai dujų gamybai ir transportavimui, skirtų dujų**

kiekių ir

- d) dujų kiekių, reikalingų energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų veikimui, kaip nurodyta VIIIb priede, taip pat kitų įrenginių, kurie yra būtini karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnyboms funkcionuoti, veikimui.*
- 3. 1 dalies b punkte ir 2 dalies b ir d punktuose nurodytas elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas kritinis dujų kiekis neviršija VIIIa priede nurodyto kiekio. Jei valstybė narė gali įrodyti, kad, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės valstybėje narėje, reikia didesnio dujų kiekio, Komisija, gavusi tinkamai pagrįstą prašymą, gali nuspręsti leisti į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti didesnių kiekių.*
- 4. Jei valstybių narių, kurių elektros energijos sistema yra sinchronizuota tik su trečiosios valstybės elektros energijos sistema, prašoma įvesti solidarumo priemones, jos išimties tvarka gali neįtraukti didesnių dujų kiekių, jei elektros energijos sistema nebėra sinchronizuota su tos trečiosios valstybės sistema, tol, kol atskiros energijos sistemos paslaugos ar kitos paslaugos, teikiamos energijos perdavimo sistemos operatoriui, yra reikalingos tam, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas energijos sistemos veikimas.*

13b straipsnis

Su saugomais vartotojais susijusios poreikio mažinimo priemonės

- 1. Išimties tvarka valstybės narės gali imtis laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui sumažinti, visų pirma tais atvejais, kai paskelbiamas vienas iš krizės lygių pagal 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Tokios priemonės taikomos tik nebūtinam dujų vartojimui ir jomis atsižvelgiama į Reglamento (ES) 2022/1369 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus elementus. Tokių išimtinių priemonių galima imtis tik kompetentingoms institucijoms atlikus tokių nebūtinų dujų kiekių nustatymo sąlygų įvertinimą.*
- 2. Taikant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones pažeidžiamų vartotojų, kaip juos apibrėžia valstybės narės pagal naujos redakcijos Direktyvos 2009/73/EB 25 straipsnį, suvartojamas kiekis jokiais aplinkybėmis negali būti mažinamas, o saugomi vartotojai negali būti atjungti valstybėms narėms*

taikant šio straipsnio 1 dalį.

13c straipsnis

Tarpvalstybiniams srautams taikomos apsaugos priemonės

Jei Komisija pagal 12 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą pateikia prašymą nutraukti nepagrįstus tarpvalstybinių dujų srautų ar prieigos prie dujų infrastruktūros apribojimus arba priemones, keliančias pavojų dujų tiekimui kitoje valstybėje narėje, kompetentinga institucija arba valstybė narė užuot laikiusis 13 straipsnio 6 dalyje nustatytos procedūros pakeičia savo veiksmus arba imasi veiksmų, kad užtikrintų atitiktį 12 straipsnio 5 daliai.

13d straipsnis

Laikinas solidarumo pareigų išplėtimas įtraukiant SGD įrenginių turinčias valstybes nares

- 1. Pareiga įvesti solidarumo priemones pagal 13 straipsnio 1 dalį taikoma ne tik tiesiogiai su prašančiąja valstybe nare sujungtoms valstybėms narėms, bet ir SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms, su sąlyga, kad yra prieinami būtini atitinkamos infrastruktūros pajėgumai, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas.*
- 2. SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms taikomos 13 straipsnio 2–9 dalys, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente numatyta kitaip.*
- 3. SGD įrenginių turinčios valstybės narės, kurios nėra tiesiogiai sujungtos su prašančiąja valstybe nare, gali su bet kuria kita valstybe nare sudaryti būtinus techninio, teisinio ir finansinio solidarumo susitarimus, taikomus užtikrinant tiekimą iš solidarumo.*
- 4. Standartinės solidarumo priemonių įgyvendinimo taisyklės pagal 13e straipsnį taip pat taikomos nesujungtoms valstybėms narėms, jei tuo metu, kai gaunamas prašymas tiekti iš solidarumo, nėra sudaryto dvišalio susitarimo.*

13e straipsnis

Standartinės solidarumo priemonių taisyklės

- 1. Jei dvi valstybės narės nėra sudariusios būtinų techninių, teisinių ir finansinių susitarimų pagal 13 straipsnio 10 dalį (toliau – solidarumo susitarimas), dujų pristatymui pagal 13 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą*

ekstremaliojoje situacijoje taikomos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

2. *Kompensacija už solidarumo priemonę neviršija pagrįstų išlaidų ir, nukrypstant nuo 13 straipsnio 8 dalies, bet kuriuo atveju apima:*
 - a) *iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje taikomą dujų kainą;*
 - b) *saugojimo ir transportavimo išlaidas, įskaitant galimus mokesčius, susijusius su SGD krovinių nuokrypiu į prašomą sujungimo tašką;*
 - c) *susijusių teismo ar arbitražo procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, bylinėjimosi išlaidas;*
 - d) *kitas netiesiogines išlaidas, kurių nepadengia dujų kaina, pavyzdžiui, finansinės ar kitokios žalos, patirtos dėl to, kad klientai dėl tiekimo iš solidarumo priversti atsisakyti garantuojamųjų pajėgumų, išlaidas, jeigu tos netiesioginės išlaidos neviršija 100 % dujų kainos.*
3. *Jeigu valstybė narė paprašo kompensacijos už netiesiogines išlaidas pagal 2 dalies d punktą, kurios viršija 100 % dujų kainos, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis Komisija priima sprendimą, ar didesnė kompensacija yra tinkama, atsižvelgdama į konkrečias sutartines ir nacionalines to atvejo aplinkybes ir energetinio solidarumo principą.*
4. *Jei prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria dėl kitos kainos, dujų, tiekiamų prašančiajai tiekti iš solidarumo valstybei narei, kaina atitinka dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą tiekiančioje valstybėje narėje arba atitinkamą dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą artimiausioje prieinamoje biržoje, virtualiajame prekybos taške ar sutartame prekybos dujomis centre.*
5. *13f straipsnyje nurodytą kompensaciją už dujų kiekius, pristatytus pagal prašymą tiekti iš solidarumo, prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė tiesiogiai moka iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba subjektui, kurį abi valstybės narės nurodo savo atsakyme į prašymą tiekti iš solidarumo ir patvirtinime apie gavimą ir kiekį, kuris bus paimtas.*
6. *Valstybė narė, kuriai pateikiamas solidarumo priemonės prašymas,*

solidarumo priemonės įgyvendina kuo greičiau ir ne vėliau kaip per tris dienas nuo prašymo gavimo. Valstybė narė gali atsisakyti tiekti iš solidarumo to prašančiai valstybei narei tik jei pirmoji valstybė narė įrodo, kad:

- a) ji neturi pakankamai dujų 13a straipsnio 2 dalyje nurodytiems kiekiams arba*
 - b) jos turimi jungiamojo vamzdyno pajėgumai nėra pakankami, kaip nurodyta 13 straipsnio 7 dalyje, ir ji neturi galimybės tiekti pakankamus kiekius SGD.*
- 7. Be šiame straipsnyje numatytų standartinių taisyklių, valstybės narės gali susitarti dėl tiekimo iš solidarumo techninių aspektų ir koordinavimo.*
 - 8. Šis straipsnis nepažeidžia esamos saugaus ir patikimo dujų sistemos eksploatavimo tvarkos.*

13f straipsnis

Su solidarumo priemonėmis susijusi procedūra nesant solidarumo susitarimo

- 1. Valstybė narė, prašanti taikyti solidarumo priemones, pateikia kitai valstybei narei prašymą tiekti iš solidarumo, nurodydama bent šių informaciją:*
 - a) valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis;*
 - b) atitinkamų valstybės narės perdavimo sistemos operatorių kontaktinius duomenis (jei aktualu);*
 - c) valstybės narės vardu veikiančios trečiosios šalies kontaktinius duomenis (jei aktualu);*
 - d) pristatymo laikotarpį, įskaitant pirmo galimo pristatymo laiką ir numatomą pristatymo trukmę;*
 - e) pristatymo vietas ir sujungimo taškus;*
 - f) dujų kiekį kilovatvalandėmis kiekviename sujungimo taške;*
 - g) dujų kokybę.*
- 2. Prašymas tiekti iš solidarumo tuo pačiu metu siunčiamas solidarumo priemonės įgyvendinti potencialiai pajėgioms valstybėms narėms, Komisijai ir krizių valdytojams, paskirtiems pagal 10 straipsnio 1 dalies g punktą.*

3. *Prašymą tiekti iš solidarumo gavusios valstybės narės atsiunčia atsakymą, kuriame nurodo 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus kontaktinius duomenis ir kiekį, kuris gali būti tiekiamas į sujungimo taškus prašomu laiku, kaip nurodyta 1 dalies d–g punktuose. Atsakyme nurodomas kiekis, susidarysiantis dėl galimo apribojimo ar – tuo atveju, kai griežtai būtina, – strateginių atsargų panaudojimo tuo atveju, jei pagal savanoriškas priemones galimas patiekti kiekis yra nepakankamas.*
4. *Prašymai tiekti iš solidarumo pateikiami likus ne mažiau kaip 72 valandoms iki nurodyto SGD pristatymo laiko ir likus ne mažiau kaip 24 valandoms iki nurodyto vamzdiniais transportuojamų dujų pristatymo laiko. Į prašymus tiekti iš solidarumo sureaguojama per 12 valandų. Per keturias valandas nuo solidarumo pasiūlymo gavimo prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė patvirtina, kad dujas gavo, ir nurodo priimtą jų kiekį.*
5. *Prašymas gali būti pateiktas vienai arba kelioms dienoms ir atsakymas į jį turi atitikti prašomą trukmę.*
6. *Jei tiekti iš solidarumo sutinka kelios valstybės narės ir su viena ar keliomis iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai taikomi atitinkamoms dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Šiame straipsnyje nustatytos standartinės taisyklės taikomos tik kitų iš solidarumo tiekiančių valstybių narių atžvilgiu.*
7. *Komisija gali palengvinti solidarumo susitarimų įgyvendinimą, visų pirma sukurdama šabloną per saugią interneto platformą, kad prašymus ir pasiūlymus būtų galima perduoti tikruoju laiku.*

13 g straipsnis

Solidarumo priemonių peržiūra

Ne vėliau kaip 2025 m. liepos 1 d. Komisija įvertina su SGD susijusių solidarumo priemonių pritaikomumą ir veiksmingumą, taip pat galimybes užtikrinti solidarumą įtraukiant tiesiogiai nesusijusias valstybes nares. Komisija pateikia pagrindinių to vertinimo išvadų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir prireikus pasiūlo šio reglamento solidarumo nuostatų pakeitimus.“;

(15) 14 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Pasibaigus ekstremaliajai situacijai, kuo skubiau ir ne vėliau kaip per šešias savaites nuo ekstremaliosios situacijos atšaukimo, 1 dalyje nurodyta kompetentinga institucija pateikia Komisijai išsamų ekstremaliosios situacijos ir įgyvendintų priemonių veiksmingumo vertinimą, įskaitant ekstremaliosios situacijos ekonominio poveikio vertinimą, poveikio elektros energijos sektoriui vertinimą ir informaciją apie Sąjungai ir jos valstybėms narėms suteiktą arba iš jų gautą pagalbą. Kai aktualu, vertinime išsamiai apibūdinamos aplinkybėmis, dėl kurių buvo aktyvuotas 13 straipsnyje nurodytas mechanizmas, ir sąlygos, kuriomis gautas trūkstamas dujų kiekis, įskaitant kainą ir sumokėtą finansinę kompensaciją, taip pat, kai aktualu, priežastys, kodėl nebuvo priimti solidarumo pasiūlymai ir (arba) dujos nebuvo tiekiamos. Toks vertinimas pateikiamas DKG ir į jį atsižvelgiama atnaujinant prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.“;

(15a) *įterpiami šie straipsniai:*

„14a straipsnis

Einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas

- 1. Ne vėliau kaip ... [vienas mėnuo po šio reglamento įsigaliojimo dienos] kiekviena prekybos vieta, kurioje prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kiekvienai tokiai priemonei, kuria joje prekiaujama, nustato kainų viršutine ir žemutine ribomis (toliau – kainų ribos) grindžiamą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, pagal kurį viršutinę ribą viršijančiomis ir žemutinės ribos nesiekiančiomis kainomis pavedimai negali būti vykdomi (toliau – einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas). Prekybos vietos užtikrina, kad einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas užkirstų kelią pernelyg dideliems su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Nustatydamos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietos taip pat užtikrina, kad šių priemonių įgyvendinimas netrukdytų nustatyti patikimų dienos pabaigos uždarymo kainų.***

2. *Prekybos vietos kiekvienai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, kuria jose prekiaujama, nustato taikytiną apskaičiavimo metodą, pagal kurį nustatomos su referencine kaina susijusios kainų ribos. Pradinė paros referencinė kaina yra lygi kainai, nustatytai pradėdant atitinkamą prekybos sesiją. Paskesnės referencinės kainos atitinka paskutinę reguliariai fiksuojamą rinkos kainą. Prekybos nutraukimo prekybos dieną atveju pirmoji referencinė kaina po nutraukimo yra atnaujintos prekybos pradžios kaina.*
3. *Kainų ribos išreiškiamos arba absoliučiąja verte, arba santykinė verte, kuri yra procentinis pokytis, palyginti su referencine kaina. Prekybos vietos tą skaičiavimo metodą koreguoja atsižvelgdamos į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Prekybos vieta apie metodą nepagrįstai nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją.*
4. *Prekybos vietos prekybos valandomis reguliariai atnaujina kainų ribas, remdamosi referencine kaina.*
5. *Prekybos vietos viešai paskelbia apie savo įdiegto einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo ypatybes nepagrįstai nedelsdamos arba kiekvieną kartą, kai taiko pakeitimą.*
6. *Prekybos vietos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą įgyvendina jį integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą.*
7. *Jei prekybos vieta ketina pakoreguoti kainų ribų, taikytinų konkrečiai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, apskaičiavimo metodą, ji nepagrįstai nedelsdama apie numatomus pakeitimus informuoja kompetentingą instituciją.*
8. *Kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) pagal 14b straipsnio 3 dalį surinktos informacijos matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnę pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi vienodi einamosios paros kainų nepastovumo*

valdymo mechanizmo įgyvendinimo principai, atsižvelgdama į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Visų pirma, siekdama užtikrinti sklandų prekybos vietų, siūlančių prekybą su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą, Komisija gali nustatyti intervalus, kuriais bus atnaujinamos kainų ribos, arba priemonės, kurių reikia imtis, jei prekyba peržengia tas kainų ribas, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti patikimų uždarymo kainų nustatymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 18a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14b straipsnis

Kompetentingųjų institucijų vaidmuo

- 1. Kompetentingos institucijos prižiūri, kaip įgyvendinamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, jei jų valstybėse narėse įsteigtos prekybos vietos, įgyvendindamos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, nukrypsta nuo nustatytų sąlygų, tie nukrypimai būtų tinkamai pagrįsti atitinkamos prekybos vietos arba su energija susijusios biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumais.*
- 2. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, kol bus įdiegtas 14a straipsnio 1 dalyje nurodytas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas, prekybos vietos įgyvendintų tinkamus laikinus mechanizmus, kuriais užtikrinamas pernelyg didelio kainų nepastovumo su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių rinkose mažinimas.*
- 3. Kompetentingos institucijos per tris savaites nuo 14a straipsnio 1 dalyje nurodytos datos ir bent kas ketvirtį pateikia ESMA ataskaitą, kaip jų prižiūrimos prekybos vietos įgyvendina einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą.*

14c straipsnis

ESMA koordinacinis vaidmuo

- 1. ESMA, remdamasi kompetentingų institucijų pagal 14b straipsnio 3 dalį jai pateiktomis ataskaitomis, koordinuoja ir stebi einamosios paros kainų*

nepastovumo valdymo mechanizmų įgyvendinimą.

2. *Remdamasi kompetentingų institucijų ataskaitomis, ESMA dokumentuoja visus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų, priklausančių Sąjungos jurisdikcijai, įgyvendinimo skirtumus. Ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d., o vėliau periodiškai ESMA pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje įvertinamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų veiksmingumas. Remdamasi ta ataskaita, Komisija apsversto, ar teikti Tarybai pasiūlymą iš dalies keisti šį reglamentą.“;*

(15b) 17a straipsnis papildomas šia dalimi:

- „2. *Komisija, pagal 1 dalį teikdama ataskaitą iki 2025 m. vasario 28 d., pateikia bendrą šio reglamento 6a–6d straipsnių, 7 straipsnio 1 dalies ir 4 dalies g punkto, 16 straipsnio 3 dalies, 17a straipsnio, 18a straipsnio, 20 straipsnio 4 dalies ir Ia bei Ib priedų taikymo vertinimą. Prireikus prie šios ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“;*

(16) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 2 dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„3 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 5 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje ir 8a straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [pakeitimų priėmimo data].“;

- b) 3 dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 5 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje ir 8a straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus.“;

- c) 6 dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„6. Pagal 3 straipsnio 8 dalį, 7 straipsnio 5 dalį, 8 straipsnio 5 dalį ir 8a straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia

prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš.“;

(16a) 22 straipsnio 4 dalis išbraukiama;

(17) VI priedas iš dalies keičiamas taip:

- a) 5 skirsnio a punkto antroje pastraipoje po antros įtraukos „dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės,“ įterpiama ši įtrauka:
„– pajėgumo kaupavimo prevencijos priemonės,“;
- b) 11.3 skirsnio a punkto antroje pastraipoje po antros įtraukos „dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės,“ įterpiama ši įtrauka:
„– pajėgumo kaupavimo prevencijos priemonės,“;

(17a) įterpiami šie priedai:

„VIIIa PRIEDAS

a) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 13a straipsnį laikotarpiui nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. (vertės mln. m³) (1):

<i>Valstybė narė</i>	<i>2022 m. gruodžio mėn.</i>	<i>2023 m. sausio mėn.</i>	<i>2023 m. vasario mėn.</i>	<i>2023 m. kovo mėn.</i>
<i>AT</i>	<i>74,24</i>	<i>196,83</i>	<i>152,20</i>	<i>139,35</i>
<i>BE</i>	<i>399,05</i>	<i>458,77</i>	<i>382,76</i>	<i>398,99</i>
<i>BG</i>	<i>61,49</i>	<i>71,26</i>	<i>61,55</i>	<i>63,29</i>
<i>CY</i>	-	-	-	-
<i>CZ</i>	<i>17,26</i>	<i>49,64</i>	<i>34,80</i>	<i>28,28</i>
<i>DE</i>	<i>2 090,53</i>	<i>2 419,56</i>	<i>2 090,59</i>	<i>1 863,77</i>
<i>DK</i>	<i>249,48</i>	<i>295,56</i>	<i>254,87</i>	<i>268,09</i>
<i>EE</i>	<i>5,89</i>	<i>5,78</i>	<i>5,00</i>	<i>1,05</i>
<i>EL</i>	<i>209,95</i>	<i>326,68</i>	<i>317,18</i>	<i>232,80</i>
<i>ES</i>	<i>1 378,23</i>	<i>1 985,66</i>	<i>1 597,27</i>	<i>1 189,29</i>
<i>IE</i>	<i>372,76</i>	<i>375,29</i>	<i>364,26</i>	<i>375,74</i>
<i>FI</i>	<i>28,42</i>	<i>39,55</i>	<i>44,66</i>	<i>12,97</i>
<i>FR</i>	<i>876,37</i>	<i>875,58</i>	<i>802,53</i>	<i>771,15</i>
<i>HR</i>	<i>10,95</i>	<i>66,01</i>	<i>59,99</i>	<i>48,85</i>

<i>HU</i>	82,13	133,97	126,44	93,72
<i>IT</i>	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
<i>LV</i>	89,26	83,56	84,96	66,19
<i>LT</i>	16,13	20,22	18,81	4,21
<i>LU</i>	-	-	-	-
<i>MT</i>	32,88	34,84	31,43	33,02
<i>NL</i>	684,26	762,31	556,26	480,31
<i>PL</i>	158,14	158,64	136,97	148,64
<i>PT</i>	409,97	415,22	368,54	401,32
<i>RO</i>	130,35	179,35	162,41	159,71
<i>SI</i>	12,98	15,15	13,35	12,80
<i>SK</i>	33,99	47,26	34,80	34,76
<i>SE</i>	18,05	18,61	17,71	15,76

b) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 13a straipsnį laikotarpiui nuo 2023 m. balandžio mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn. (vertės mln. m3):

<i>Valstybė narė</i>	<i>Mėnesinė vertė</i>
<i>AT</i>	140,66
<i>BE</i>	409,89
<i>BG</i>	64,40
<i>CY</i>	-
<i>CZ</i>	32,50
<i>DE</i>	2 116,11
<i>DK</i>	267,00
<i>EE</i>	4,43
<i>EL</i>	271,65
<i>ES</i>	1 537,61
<i>IE</i>	372,01
<i>FI</i>	31,40
<i>FR</i>	831,41
<i>HR</i>	46,45
<i>HU</i>	109,06
<i>IT</i>	2 839,23
<i>LV</i>	80,99

<i>LT</i>	14,84
<i>LU</i>	-
<i>MT</i>	33,03
<i>NL</i>	620,79
<i>PL</i>	150,60
<i>PT</i>	398,76
<i>RO</i>	157,96
<i>SI</i>	13,57
<i>SK</i>	37,70
<i>SE</i>	17,53

(L) I priedo a ir b dalyse pateikti skaičiai grindžiami Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) pagal Reglamento (ES) 2019/941 9 straipsnį parengto žiemos adekvatumo vertinimo duomenimis, išskyrus Malta, kurios elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kuri neturi didelių laikymo pajėgumų. Atsižvelgiant į mažo šilumingumo dujų specifiškumą, šioje lentelėje nurodytos vertės Nyderlandų atveju turėtų būti padaugintos iš perskaičiavimo koeficiento 37,89, padalyto iš 35,17. I priedo a dalyje pateiktos individualios mėnesio apimtys, kurias ENTSO-E apskaičiavo laikotarpiui nuo 2022 m. gruodžio iki 2023 m. kovo mėn.; I priedo b dalyje pateikti 2023 m. balandžio mėn. – 2023 m. gruodžio mėn. duomenys yra 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. verčių vidurkis.

VIIIb PRIEDAS

*Energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektai pagal
13a straipsnio 2 dalies d punktą*

<i>Sektorius</i>	<i>Subsektorius</i>	
<i>I. Energetika</i>	<i>1. Elektros energija</i>	<i>Elektros energijos gamybos ir perdavimo infrastruktūros objektai ir įrenginiai, susiję su elektros energijos tiekimu</i>
	<i>2. Nafta</i>	<i>Naftos gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas naftotiekiais</i>
	<i>3. Dujos</i>	<i>Dujų gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas dujotiekiais SGD terminalai</i>
<i>II. Transportas</i>	<i>4. Kelių transportas</i>	
	<i>5. Geležinkelių transportas</i>	
	<i>6. Oro transportas</i>	

“;

(18) šio reglamento II priede pateikiamas tekstas pridedamas kaip Reglamento (ES) 2017/1938 IX priedas.

68 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 panaikinamas. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

69 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

■

67 straipsnio 8a punktas taikomas nuo ... [Reglamento (ES) 2022/2576 taikymo pabaigos data].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

I priedas

GAIRĖS

1. SKELBTINA INFORMACIJA APIE METODIKĄ, NAUDOJAMĄ REGULIUOJAMOMS PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS PAJAMOMS NUSTATYTI

Reguliavimo institucija arba perdavimo sistemos operatorius iki tarifų laikotarpio, dėl kurio nusprendė reguliavimo institucija, turi paskelbti toliau nurodytą informaciją.

Jei perdavimo sistemos operatorius priklauso didesniai komerciniam subjektui arba kontroliuojančiai bendrovei, ši informacija pateikiama atskirai apie perdavimo veiklą.

1. Subjektas, atsakingas už įvairių metodikos sudedamųjų dalių apskaičiavimą, nustatymą ir tvirtinimą.
2. Metodikos apibūdinimas, apibūdinant bent šiuos aspektus:
 - a) bendrą metodiką, pvz., pajamų viršutinės ribos, hibridinį ar „sąnaudos plus“ metodą arba lyginamąjį tarifų analizę;
 - b) reguliuojamo turto bazės nustatymo metodiką, įskaitant:
 - i) metodiką, taikoma siekiant nustatyti pirminę (pradinę) turto vertę, taikomą reguliavimo pradžioje, ir į reguliuojamo turto bazę įtraukiant naują turtą;
 - ii) turto pakartotinio vertinimo metodiką;
 - iii) turto vertės raidos paaiškinimus;
 - iv) nebeeksploatuojamo turto traktavimą;
 - v) reguliuojamo turto bazei taikomą nusidėvėjimo metodiką, įskaitant visus vertėms taikomus pakeitimus;
 - c) kapitalo sąnaudų nustatymo metodiką;
 - d) visų išlaidų (TOTEX) arba, jei taikoma, veiklos išlaidų (OPEX) ir kapitalo išlaidų (CAPEX) nustatymo metodiką;
 - e) išlaidų efektyvumo nustatymo metodiką, jei taikoma;
 - f) taikomą infliacijos nustatymo metodiką;

- g) priemonų ir paskatų nustatymo metodiką, jei taikoma;
 - h) nekontroliuojamas išlaidas;
 - i) paslaugas, teikiamas kontroliuojančiojoje bendrovėje, jei taikoma.
3. Metodikoje naudojamų parametrų vertės:
- a) išsamios parametrų, kurie yra nuosavo kapitalo sąnaudų ir skolos sąnaudų arba vidutinės svertinės kapitalo kainos dalis, procentais išreikštos vertės;
 - b) atskirai vamzdynams ir kompresoriams taikomi nusidėvėjimo laikotarpiai metais;
 - c) nusidėvėjimo laikotarpio pokyčiai arba turtui taikomo spartesnio nusidėvėjimo pokyčiai;
 - d) efektyvumo tikslai procentais;
 - e) infliacijos indeksai;
 - f) premijos ir paskatos.
4. Sąnaudų ir išlaidų vertės, naudojamos leidžiamosioms arba tikslinėms pajamoms vietos valiuta ir eurai nustatyti:
- a) kiekvienos rūšies turto reguliuojamo turto bazė, pateikiama pagal metus iki visiško turto nusidėvėjimo, be kita ko:
 - b) investicijos, pagal turto rūšį pridedamas prie reguliuojamo turto bazės;
 - c) kiekvienos rūšies turto nusidėvėjimas iki visiško turto nusidėvėjimo;
 - d) kapitalo sąnaudos, įskaitant nuosavo kapitalo ir skolos sąnaudas;
 - e) veiklos išlaidos;
 - f) priemokos ir paskatos, nurodomos kiekvienam punktui atskirai.
5. Perdavimo sistemos operatoriui teiktini finansiniai rodikliai. Jei perdavimo sistemos operatorius yra didesnės kontroliuojančiosios bendrovės ar bendrovės dalis, toliau nurodytos vertės perdavimo sistemos operatoriui pateikiamos atskirai:
- a) pajamos neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA);
 - b) pajamos neatskaičius palūkanų ir mokesčių (EBIT);

- c) turto grąža I (ROA) = EBITDA / RAB;
- d) turto grąža II (ROA) = EBIT / RAB;
- e) nuosavo kapitalo grąža (ROE) = nuosavas kapitalas / pelnas;
 - aa) panaudoto kapitalo grąža (RoCE);
 - bb) sverto koeficientas;
 - cc) grynoji skola / (grynoji skola + nuosavas kapitalas);
 - dd) grynoji skola / EBITDA.

Reguliavimo institucija arba perdavimo sistemos operatorius pateikia supaprastintą tarifų modelį, į kurį įtraukiami išskaidyti metodikos parametrai ir vertės ir pagal kurį galima atkartoti perdavimo sistemos operatoriaus leidžiamųjų arba tikslinių pajamų apskaičiavimą.

6. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien tvarko ir kompetentingos institucijos prašymu jai pateikia faktinės techninės priežiūros ir srauto sutrikdymo atvejų žurnalą. Pateikę prašymą su informacija taip pat gali susipažinti tie asmenys, kuriems bet koks sutrikdymas turėjo poveikį.

2. PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAMS SKIRTO PAJĖGUMO PASKIRSTYMO MECHANIZMŲ PRINCIPAI IR PERKROVOS VALDYMO TVARKA BEI JŲ TAIKYMAS SUTARTINĖS PERKROVOS ATVEJU

2.1. Perdavimo sistemos operatorių pajėgumų paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Pajėgumo paskirstymo mechanizmai ir perkrovos valdymo tvarka sudaro palankesnes sąlygas konkurencijos raidai bei likvidžiai prekybai pajėgumu ir yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant išankstinių sandorių rinkas bei prekybos centrus. Jie yra lankstūs ir gali būti pritaikyti prie kintančių rinkos aplinkybių.
2. Tuose mechanizmuose ir tvarkoje atsižvelgiama į konkrečios sistemos vientisumą bei tiekimo saugumą.
3. Tie mechanizmai ir tvarka netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką ir nesukuria nepagrįstų kliūčių patekti į rinką. Jie neužkerta kelio rinkos dalyviams,

įskaitant naujus rinkos dalyvius ir nedidelę rinkos dalį užimančias bendroves, veiksmingai konkuruoti.

4. Tie mechanizmai ir tvarka teikia reikiamus ekonominius ženklus veiksmingam ir maksimaliam techninio pajėgumo naudojimui bei sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą.
5. Tinklo naudotojai informuojami apie aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos sutartinio pajėgumo turėjimui, pobūdį. Informacijos apie pertraukimą lygis turėtų atitikti perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį.
6. Jei dėl sistemos vientisumo priežasčių kiltų sunkumų vykdant sutartinius skirstymo įsipareigojimus, perdavimo sistemos operatoriai turėtų apie tai pranešti tinklo naudotojams ir nedelsdami ieškoti nediskriminacinio sprendimo.

Prieš pradėdami įgyvendinti tvarką, perdavimo sistemos operatoriai dėl jos konsultuojasi su tinklo naudotojais ir ją suderina su reguliavimo institucija.

2.2. Perkrovos valdymo tvarka sutartinės perkrovos atveju

2.2.1. Bendrosios nuostatos

1. punkto nuostatos taikomos gretimų įleidimo ir išleidimo sistemų sujungimo taškams (fiziniais ar virtualiems) tarp dviejų ar daugiau valstybių narių arba toje pačioje valstybėje narėje, jei tuose taškuose naudotojai gali užsakyti pajėgumą. Tos nuostatos taip pat gali būti taikomos įleidimo iš trečiųjų šalių ir išleidimo į jas taškams, remiantis atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos priimtu sprendimu. punkto nuostatos netaikomos išleidimo galutiniams vartotojams ir išleidimo į paskirstymo tinklus taškams, įleidimo iš suskystintų gamtinių dujų terminalų ir gamybos įrenginių taškams, taip pat įleidimo iš saugojimo įrenginių ir išleidimo į juos taškams.
2. Remdamasi pagal šio priedo 3 skyrių perdavimo sistemos operatorių paskelbta ir, kai tinkama, nacionalinių reguliavimo institucijų patvirtinta informacija, ACER, ku labiau atsižvelgdama į prekybą pajėgumu antrinėje rinkoje ir pertraukiamojo pajėgumo naudojimą, paskelbia stebėsenos ataskaitą, kurioje aptariama sujungimo taškuose susidariusi perkrova, susijusi su ankstesniais metais parduotais garantuojamojo pajėgumo produktais.

Stebėsenos ataskaita skelbiama kas dvejus metus. ACER, remdamasi pagrįstu Komisijos prašymu, ne dažiau kaip kartą per metus skelbia papildomas ataskaitas.

3. Visą papildomą pajėgumą, atsiradusį taikant vieną iš 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ir 2.2.5 punktuose numatytą perkrovos valdymo tvarką, atitinkamas (-i) perdavimo sistemos operatorius (-iai) suteikia pagal reguliaraus pajėgumo paskirstymo procesą.

2.2.2. Pajėgumo padidėjimas dėl perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos taikymo

1. Kad galėtų nuolat siūlyti papildomą pajėgumą, perdavimo sistemos operatoriai pasiūlo ir, gavę nacionalinės reguliavimo institucijos patvirtinimą, įgyvendina paskatomis grindžiamą perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą. Prieš įgyvendinimą nacionalinė reguliavimo institucija konsultuojasi su kaimyninių valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir atsižvelgia į jų nuomonę. Papildomas pajėgumas apibrėžiamas kaip garantuojamasis pajėgumas, papildantis sujungimo taško techninį pajėgumą, apskaičiuojamą pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dalį.
2. Perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema suteikia perdavimo sistemos operatoriams paskatų skirti papildomą pajėgumą, atsižvelgiant į technines sąlygas, pavyzdžiui, šilumingumą, temperatūrą, prognozuojamą vartojimą atitinkamoje įleidimo ir išleidimo sistemoje bei gretimuose tinkluose turimą pajėgumą. Perdavimo sistemos operatoriai įleidimo ir išleidimo sistemos techninio arba papildomo pajėgumo perskaičiavimui taiko dinaminį metodą.
3. Perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema grindžiama paskatų sistema, kuri atspindi perdavimo sistemos operatorių riziką, susijusią su papildomo pajėgumo siūlymu. Sistemos struktūra nustatoma taip, kad pardavus papildomą pajėgumą gautas pajamas ir išpirkimo sistemos arba 6 punkte numatytų priemonių išlaidas dalytusi perdavimo sistemos operatoriai ir tinklo naudotojai. Nacionalinės reguliavimo institucijos sprendžia dėl pajamų ir išlaidų paskirstymo tarp perdavimo sistemos operatoriaus ir tinklo naudotojo.
4. Apskaičiuojant perdavimo sistemos operatorių pajamas, laikoma, kad techninis pajėgumas, visų pirma perleistas pajėgumas ir, kai tinkama, pajėgumas, atsiradęs taikant principu „naudokis arba prarask“ grįstą kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmą ir principu „naudokis arba prarask“ grįstą ilgalaikio pajėgumo mechanizmą, paskirstomas anksčiau nei papildomas pajėgumas.

5. Apskaičiuodamas papildomą pajėgumą perdavimo sistemos operatorius atsižvelgia į statistinius scenarijus dėl tikėtino pajėgumo, kuris sujungimo taškuose konkrečiu metu bus fiziškai nepanaudotas, kiekio. Jis taip pat atsižvelgia į rizikos, susijusios su papildomo pajėgumo pasiūla, profilį, dėl kurio neatsiranda pernelyg didelio įpareigojimo išpirkti pajėgumą. Taikant perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą taip pat įvertinama pajėgumo išpirkimo rinkoje tikimybė ir su tuo susijusios išlaidos, ir į šiuos du veiksnius atsižvelgiama nustatant suteiktino papildomo pajėgumo kiekį.
6. Kai būtina užtikrinti sistemos vientisumą, perdavimo sistemos operatoriai taiko rinka grindžiamą išpirkimo procedūrą, pagal kurią tinklo naudotojai gali siūlyti pajėgumą. Tinklo naudotojai informuojami apie taikytiną išpirkimo procedūrą. Taikant išpirkimo procedūrą nedaromas poveikis taikytinoms skubioms priemonėms.
7. Prieš taikydami išpirkimo procedūrą perdavimo sistemos operatoriai patikrina, ar alternatyviomis techninėmis ir komercinėmis priemonėmis galima užtikrinti sistemos vientisumą sąnaudų atžvilgiu efektyvesniais būdais.
8. Kartu su perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos pasiūlymu perdavimo sistemos operatoriai nacionalinei reguliavimo institucijai suteikia visus reikiamus duomenis, sąmatas ir modelius, kad ji galėtų įvertinti sistemą. Perdavimo sistemos operatoriai nacionalinei reguliavimo institucijai reguliariai teikia sistemos veikimo ataskaitas, o jei nacionalinė reguliavimo institucija paprašo – suteikia visus reikiamus duomenis. Nacionalinė reguliavimo institucija gali paprašyti perdavimo sistemos operatoriaus persvarstyti sistemą.

2.2.3. *Principu „naudokis arba prarask“ grįstas kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmas*

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos reikalauja, kad tais atvejais, kai keičiamas pradinis paskyrimas, perdavimo sistemos operatoriai kiekvienam tinklo naudotojui sujungimo taškuose taikytų bent 3 punkte nustatytas taisykles, jei remiantis pagal 2.2.1 punkto 2 papunktyje parengta metine ACER stebėsenos ataskaita įrodyta, kad tais metais, kurių stebėsenos ataskaita pateikta, taikant pajėgumo paskirstymo procedūras, sujungimo taškuose paklausa viršijo pasiūlą (aukcionų organizavimo atveju atsižvelgiama į rezervinę kainą), susijusią su produktais, skirtais naudoti arba tais metais, arba bet kuriais iš paskesnių dvejų metų:

- a) bent su trimis garantuojamojo pajėgumo produktais, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo, arba
 - b) bent su dviem garantuojamojo pajėgumo produktais, kurių galiojimo trukmė yra vienas ketvirtis, arba
 - c) bent su vienu garantuojamojo pajėgumo produktu, kurio galiojimo trukmė yra vieni metai ar daugiau, arba
 - d) jei bent šešis mėnesius nepasiūlytas nė vienas garantuojamojo pajėgumo produktas, kurio galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba daugiau.
2. Jei remiantis metine stebėsenos ataskaita įrodyta, kad 1 punkte apibūdinta padėtis nepasikartos per ateinančius trejus metus, nes, pavyzdžiui, dėl fizinės tinklo plėtos arba pasibaigusio ilgalaikių sutarčių galiojimo atsiras pajėgumo, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti nutraukti principu „naudokis arba prarask“ grįsto kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmo taikymą.
 3. Leistinos pakartotinio nuolatinio paskyrimo ribos – ne daugiau kaip 90 % ir ne mažiau kaip 10 % tinklo naudotojo sutartinio pajėgumo sujungimo taške. Tačiau, jei paskirtas pajėgumo kiekis viršija 80 % sutartinio pajėgumo, pusė nepaskirto kiekio gali būti pakartotinai paskirta padidinant kiekį. Jei paskirtas pajėgumo kiekis neviršija 20 % sutartinio pajėgumo, pusė paskirto kiekio gali būti pakartotinai paskirta sumažinant kiekį. Šio punkto taikymas nedaro poveikio taikytinoms skubioms priemonėms.
 4. Pirminis sutartinio pajėgumo turėtojas gali savo sutartinio garantuojamojo pajėgumo apribotą dalį pertraukiamuoju pagrindu paskirti pakartotinai.
 5. 3 punktas netaikomas tinklo naudotojams (asmenims ar įmonėms ir jų kontroliuojamoms įmonėms pagal Reglamento (EB) Nr. 139/2004 3 straipsnį), turintiems mažiau kaip 10 % vidutinio techninio pajėgumo ankstesniais metais sujungimo taške.
 6. Sujungimo taškuose, kuriuose pagal 3 punktą taikomas principu „naudokis arba prarask“ grįstas kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmas, nacionalinė reguliavimo institucija įvertina ryšį su 2.2.2 punkte numatyta perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema, ir po tokio vertinimo nacionalinė reguliavimo institucija gali

nuspręsti netaikyti 2.2.2 punkto nuostatų tuose sujungimo taškuose. Apie tokį sprendimą nedelsiant pranešama ACER ir Komisijai.

7. Nacionalinė reguliavimo institucija gali nuspręsti sujungimo taške pagal 3 punktą įgyvendinti principu „naudokis arba prarask“ grįstą kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmą. Prieš priimdama sprendimą nacionalinė reguliavimo institucija konsultuojasi su kaimyninių valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis. Priimdama sprendimą nacionalinė reguliavimo institucija atsižvelgia į kaimyninių valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų nuomones.

2.2.4. *Sutartinio pajėgumo perleidimas*

Perdavimo sistemos operatoriai priima visą perleidžiamą garantuojamąjį pajėgumą, kurį tinklo naudotojas užsakė sujungimo taške, išskyrus pajėgumo produktus, kurių galiojimo trukmė yra viena diena arba trumpesnis laikotarpis. Tinklo naudotojas pagal pajėgumo sutartį išlaiko savo teises ir pareigas, kol perdavimo sistemos operatorius perskirstys pajėgumą ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumo. Perleistas pajėgumas laikomas perskirstytu tik paskirsčius visą turimą pajėgumą. Perdavimo sistemos operatorius nedelsdamas praneša tinklo naudotojui apie visus jo perleisto pajėgumo perskirstymo atvejus. Konkrečioms pajėgumo perleidimo sąlygoms, visų pirma, tais atvejais, kai keli tinklo naudotojai perleidžia savo pajėgumą, turi pritarti nacionalinė reguliavimo institucija.

2.2.5. *Principu „naudokis arba prarask“ grįstas ilgalaikio pajėgumo mechanizmas*

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos reikalauja, kad perdavimo sistemos operatoriai iš dalies arba visiškai atsiimtų tinklo naudotojo sistemingai nepakankamai išnaudojamą sutartinį pajėgumą sujungimo taške, jei tinklo naudotojas nepardavė ar nepasiūlė priimtinomis sąlygomis savo nepanaudoto pajėgumo ir jei kiti tinklo naudotojai prašo garantuojamojo pajėgumo. Laikoma, kad sutartinis pajėgumas sistemingai nepakankamai panaudojamas visų pirma, jei:
 - a) nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d. ir nuo spalio 1 d. iki kovo 31 d. tinklo naudotojas panaudoja vidutiniškai mažiau kaip 80 % savo sutartinio pajėgumo, dėl kurio sudaryta sutartis faktiškai galioja ilgiau kaip vienus metus, ir negali pateikti jokių tinkamų pateisinamųjų priežasčių, arba

- b) tinklo naudotojas sistemingai paskiria beveik 100 % savo sutartinio pajėgumo ir pakartotinai paskiria sumažindamas pajėgumo kiekį, kad apeitų 2.2.3 punkto 3 papunktyje nustatytas taisykles.
2. Principu „naudokis arba prarask“ grįsto kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmo taikymas nelaikomas pateisinamąja priežastimi, dėl kurios galėtų būti netaikomas 1 punktas .
3. Atsiėmus pajėgumą, tinklo naudotojas konkrečiu laikotarpiu arba likusį faktinį sutarties galiojimo laikotarpį praranda visą savo sutartinį pajėgumą arba jo dalį. Tinklo naudotojas pagal pajėgumo sutartį išlaiko savo teises ir pareigas, kol perdavimo sistemos operatorius perskirstys pajėgumą ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumo.
4. Perdavimo sistemos operatoriai nacionalinėms reguliavimo institucijoms reguliariai teikia visus duomenis, būtinus norint kontroliuoti, kiek panaudojama sutartinio pajėgumo, dėl kurio sudaryta sutartis galioja ilgiau kaip vienus metus arba pasikartojančiais ketvirčiais bent dvejų metų laikotarpį.

3. TECHNINĖS INFORMACIJOS, BŪTINOS TINKLO NAUDOTOJAMS SIEKIANT ĮGYTI VEIKSMINGĄ PRIEIGĄ PRIE GAMTINIŲ DUJŲ SISTEMOS, IR VISŲ SU SKAIDRUMO REIKALAVIMAIS SUSIJUSIŲ TAŠKŲ APIBRĖŽIMAS, VISUOSE ATITINKAMUOSE TAŠKUOSE SKELBTINA INFORMACIJA IR ŠIOS INFORMACIJOS SKELBIMO TVARKARAŠTIS

3.1. Techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą prieigą prie sistemos, apibrėžimas

3.1.1. Paskelbimo forma

1. Perdavimo sistemos operatoriai visą 3.1.2 punkte ir 3.3 punkto 1–5 papunkčiuose nurodytą informaciją pateikia:
- a) viešoje nemokamai prieinamoje interneto svetainėje, kurioje nereikalaujama registruotis ar kitaip nurodyti savo tapatybę perdavimo sistemos operatoriumi;
 - b) reguliariai ir (arba) nuolat atnaujindami duomenis; atnaujinimo dažnis turi atitikti vykstančius pasikeitimus ir paslaugos teikimo trukmę;
 - c) patogia naudoti forma;

- d) *suprantamu, kiekybiškai* aiškiau, lengvai prieinamu *ir* nediskriminaciniu būdu;
- e) tinkama parsisiųsti forma, dėl kurios, remdamiesi ACER teikiama nuomone dėl suderinto formato, susitarė perdavimo sistemos operatoriai ir nacionalinės reguliavimo institucijos; ji taip pat suteikia galimybę atlikti kiekybinę *ir palyginamąją* analizę;
- f) nuosekliais matavimo vienetais, t. y. energijos vertės nurodomos kWh (esant normaliajai degimo temperatūrai 298,15 K), o tūrio vertės – m³ (esant 273,15 K temperatūrai ir 1,01325 baro slėgiui). Turi būti nurodomas pastovus konvertavimo į energijos vertes koeficientas. Be nurodytos formos, duomenys gali būti papildomai skelbiami ir kitais vienetais;
- g) valstybės narės valstybine (-ėmis) kalba (-omis) ir anglų kalba;
- h) visi duomenys pateikiami centrinėje Sąjungos platformoje, kurią Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas sukuria, laikydamasis sąnaudų efektyvumo principo.

2. Perdavimo sistemos operatoriai laiku ir kuo greičiau pateikia gautus duomenis apie faktinius visos 3.1.2 punkte ir 3.3 punkto 1–5 papunkčiuose nurodytos informacijos pasikeitimus.

3.1.2. Skelbiamos informacijos turinys

1. Perdavimo sistemos operatoriai skelbia bent šią informaciją apie savo sistemas ir paslaugas:

- a) nuodugnų ir išsamų įvairių siūlomų paslaugų ir mokesčių už jas aprašymą;
- b) įvairias šioms paslaugoms teikti sudaromų transportavimo sutarčių rūšis;
- c) tinklo kodeksą ir (arba) standartines sąlygas, kuriose nurodytos visų tinklo naudotojų teisės ir pareigos, įskaitant:
 - i) suderintas transportavimo sutartis ir kitus susijusius dokumentus;
 - ii) jei reikia siekiant užtikrinti teisę naudotis sistema – visų šio priedo 3.2 punkte apibrėžtų atitinkamų taškų dujų kokybės atitinkamų parametru vertes, įskaitant bent viršutinį šilumingumą, *Wobbe* indeksą ir deguonies kiekį, taip pat atsakomybę arba konversijos sąnaudas tinklo naudotojams, jei dujų parametrai neatitinka nurodytų verčių;

- iii) jei reikia siekiant užtikrinti sistemos prieigą – informaciją apie slėgio reikalavimus, susijusius su visais atitinkamais taškais;
- iv) pertraukiamojo pajėgumo nutraukimo tvarką, įskaitant, jei taikytina, atskirų nutraukimų laiką, mastą ir eiliškumą (pvz., nutraukiama proporcingai arba pirmiausiai paskirtas pajėgumas nutraukiamas vėliausiai);
- d) suderintą perdavimo sistemos naudojimo tvarką, įskaitant pagrindinių sąvokų apibrėžtis;
- e) nuostatas dėl pajėgumo paskirstymo, perkrovos valdymo, draudimo kaupiti atsargas ir pakartotinio panaudojimo tvarkos;
- f) prekybos pajėgumu antrinėje rinkoje taisykles perdavimo sistemos operatoriaus atžvilgiu;
- g) balansavimo taisykles ir disbalanso mokesčių apskaičiavimo metodiką;
- h) jei taikoma, lankstumą ir paklaidas, įskaitomas į transportavimo ir kitas paslaugas jų atskirai neapmokestinant, taip pat papildomą lankstumą ir susijusius mokesčius;
- i) išsamų perdavimo sistemos operatoriaus dujų sistemos aprašymą ir šio priedo 3.2 punkte apibrėžtus atitinkamus tos sistemos sujungimo taškus, taip pat sujungtų sistemų ar įrenginių operatorių pavadinimus;
- j) prisijungimo prie perdavimo sistemos operatoriaus eksploatuojamos sistemos taisykles;
- k) informaciją apie avarinius mechanizmus, kiek tai yra perdavimo sistemos operatoriaus atsakomybė, pvz., priemonės, kurias vykdant gali būti atjungtos vartotojų grupės, taip pat kitas perdavimo sistemos operatoriui taikomas bendrosios atsakomybės taisykles;
- l) perdavimo sistemos operatorių suderintas sujungimo taškuose taikomas su tinklo naudotojų prieiga prie nagrinėjamų perdavimo sistemų ir tinklo sąveika susijusias procedūras, sutartas paskyrimo ir suderinimo procedūras, taip pat kitas sutartas procedūras, kuriomis nustatomos dujų srautų paskirstymo ir balansavimo sąlygos, įskaitant naudojamus metodus;

- m) perdavimo sistemos operatoriai skelbia išsamų metodų ir procesų aprašymą, įskaitant informaciją apie naudojamus parametrus ir svarbiausias prielaidas, daromas skaičiuojant techninį pajėgumą.

3.2. Visų su skaidrumo reikalavimais susijusių taškų apibrėžimas

1. Su skaidrumo reikalavimais susiję bent šie taškai:
 - a) visi dujų įleidimo į perdavimo sistemos operatoriaus naudojamą perdavimo tinklą taškai ir visi išleidimo iš jo taškai, išskyrus išleidimo taškus, prijungtus prie pavienio galutinio vartotojo, ir įleidimo taškus, tiesiogiai sujungtus su ES esančia vieno gamintojo gamybos įmone;
 - b) visi perdavimo sistemos operatorių balansavimo zonas jungiantys dujų įleidimo ir išleidimo taškai;
 - c) visi taškai, kuriuose perdavimo sistemos operatoriaus tinklas sujungtas su SGD terminalu, fiziniams dujų skirstytuvais, saugyklomis ir gamybos įrenginiais, išskyrus, kai šiems gamybos įrenginiams tai netaikoma pagal a punktą;
 - d) visi taškai, kuriuose konkretaus perdavimo sistemos operatoriaus tinklas sujungtas su infrastruktūra, reikalinga [naujos redakcijos Dujų direktyvos, pasiūlytos COM(2021) xxx,] 2 straipsnio 30 dalyje apibrėžtoms papildomoms paslaugoms teikti.
2. Pavieniams galutiniams vartotojams ir gamybos įmonėms, kuriems netaikoma 3.2 punkto 1 papunkčio a papunktyje pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, bendra forma skelbiama bent kiekvienos balansavimo zonos informacija. Taikant šio priedo nuostatas pavienių galutinių vartotojų ir gamybos įmonių, kuriems netaikoma 3.2 punkto 1 papunkčio a papunktyje pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, grupė laikoma vienu atitinkamu tašku.
3. Kai taškus tarp dviejų arba daugiau perdavimo operatorių valdo tik atitinkami perdavimo operatoriai, o sistemos naudotojai nesusiję nei pagal sutartis, nei veiklos požiūriu, arba kai perdavimo sistema taškuose sujungta su skirstymo sistema ir tuose taškuose nėra sutartinės perkrovos, perdavimo sistemos operatoriams netaikomas įpareigojimas skelbti su tais taškais susijusius reikalavimus pagal šio priedo 3.3 punktą. Nacionalinė reguliavimo institucija gali reikalauti, kad perdavimo sistemos operatoriai skelbtų reikalavimus pagal šio priedo 3.3 punktą, susijusius su tašku,

kuriems taikoma išimtis, grupėmis arba visais tais taškais. Tokiu atveju bendra forma reikšmingu lygmeniu skelbiama bent kiekvienos balansavimo zonos informacija, jei ta informacija prieinama PSO. Taikant šio priedo nuostatas tokių taškų grupė laikoma vienu atitinkamu tašku.

3.3. Visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis

1. Visuose atitinkamuose taškuose perdavimo sistemų operatoriai skelbia a–g punktuose nurodytą informaciją apie visas teikiamas pagrindines ir papildomas paslaugas (ypač maišymo, inertinių dujų įmaišymo ir konversijos informaciją). Ši skaitinė informacija skelbiama kasdien arba kas valandą: jos skelbimo periodas atitinka trumpiausią pajėgumo užsakymo ir (pakartotinio) paskyrimo atskaitos laikotarpį arba trumpiausią atsiskaitymo laikotarpį, už kurį skaičiuojami mokesčiai už disbalansą. Jei trumpiausias atskaitos laikotarpis yra ne viena diena, a–g punktuose nurodyta informacija pateikiama ir kasdien. Ši informacija skelbiama ir atnaujinama iškart, kai sistemos operatorius ją gauna (beveik tikroju laiku):
 - a) techninį srautų pajėgumą abiem kryptimis;
 - b) bendrą sutartyse numatytą nuolatinį ir pertraukiamąjį pajėgumą abiem kryptimis;
 - c) paskyrimus ir pakartotinus paskyrimus abiem kryptimis;
 - d) turimą nuolatinį ir pertraukiamąjį pajėgumą abiem kryptimis;
 - e) faktinius fizinius srautus;
 - f) informaciją apie pertraukiamojo pajėgumo planinį ir faktinį nutraukimą;
 - g) informaciją apie planinius ir neplaninius nuolatinių paslaugų teikimo nutraukimus ir tų paslaugų atkūrimą (sistemos techninę priežiūrą ir su ja susijusio nutraukimo tikėtiną trukmę ir kt.). Apie planinį nutraukimą paskelbiama bent prieš 42 dienas;
 - h) atvejus, kai teisėti prašymai dėl garantuojamojo pajėgumo produktų, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė, buvo atmesti (įskaitant atmestų prašymų skaičių ir atitinkamą pajėgumo kiekį);

- i) aukcionų atveju, kur ir kada garantuojamojo pajėgumo produktų, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė, pardavimo kainos viršijo rezervinę kainą;
 - j) kur ir kada pagal reguliaraus paskirstymo procedūrą nepasiūlytas nė vienas garantuojamojo pajėgumo produktas, kurio galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė;
 - k) bendrą pajėgumą, suteiktą taikant 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ir 2.2.5 punktuose nustatytą perkrovos valdymo tvarką (pagal kiekvieną taikytą perkrovos valdymo tvarką).
2. Visuose atitinkamuose taškuose 3.3 punkto 1 papunkčio a, b ir d papunkčiuose nurodyta informacija skelbiama ne trumpesniam kaip ateinančių 24 mėnesių laikotarpiui.
3. Visuose atitinkamuose taškuose perdavimo sistemų operatoriai skelbia nuolat atnaujinamą pastarųjų penkerių metų informaciją, nurodytą 3.3 punkto 1 papunkčio a–g papunkčiuose.
4. Perdavimo sistemų operatoriai kasdien skelbia išmatuotas viršutinio šilumingumo, *Wobbe* indekso, į gamtinių dujų sistemą įmaišomo vandenilio kiekio, metano kiekio ir deguonies kiekio vertes visuose atitinkamuose taškuose. Preliminarūs duomenys paskelbiami ne vėliau kaip per tris dienas nuo atitinkamos dujų tiekimo dienos. Galutiniai duomenys paskelbiami per tris mėnesius nuo atitinkamo mėnesio pabaigos.
5. Perdavimo sistemų operatoriai kasmet skelbia visų atitinkamų taškų turimą, užsakytą ir techninį pajėgumą per visus pajėgumo teikimo pagal sutartį metus ir dar vienerius metus, ir ne trumpiau kaip ateinantiems 10 metų. Ši informacija atnaujinama ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį; atnaujinama dažniau, jei gaunama naujos informacijos. Skelbiama informacija turi atspindėti laikotarpį, kuriam pajėgumas siūlomas rinkoje.
- 3.4. Su perdavimo sistema susijusi skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis**
1. Perdavimo sistemų operatoriai užtikrina, kad kasdien būtų skelbiama ir atnaujinama bendrojo antrinėje rinkoje (t. y. kai vienas tinklo naudotojas parduoda kitam tinklo

naudotojui) siūlomo ir pagal sutartis teikiamo pajėgumo informacija, jei ta informacija prieinama PSO. Turi būti pateikiami šie duomenys:

- a) sujungimo taškas, kuriame parduodamas pajėgumas;
- b) pajėgumo tipas, t. y. įleidimo, išleidimo, garantuojamasis, pertraukiamasis;
- c) kiek pajėgumo naudojimo teisių suteikta ir šių teisių galiojimo trukmė;
- d) pardavimo tipas, pvz., perdavimas arba paskyrimas;
- e) bendras pardavimo ir (arba) perdavimo sandorių skaičius;
- f) kitos perdavimo sistemos operatoriui žinomos sąlygos, kaip nurodyta 3.3 punkte .

Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata netaikoma.

2. Perdavimo sistemų operatoriai skelbia suderintas sąlygas, pagal kurias jie patvirtina pajėgumo sandorius (pvz., perdavimo ir paskyrimo). Šiose sąlygose turi būti nurodyti bent šie reikalavimai:

- a) standartizuotų produktų, kuriuos galima parduoti antrinėje rinkoje, apibūdinimas;
- b) pasirengimo laikas antrinės rinkos prekybos sandoriams įgyvendinti, patvirtinti ir (arba) registruoti. Jei vėluojama atlikti šiuos veiksmus, turi būti paskelbtos vėlavimo priežastys;
- c) pranešimas, kurį pardavėjas arba 3.4 punkto 1 papunktyje nurodyta trečioji šalis pateikia perdavimo sistemos operatoriui ir kuriame nurodomi pardavėjas, pirkėjas ir pajėgumo duomenys, nurodyti 3.4 punkto 1 papunktyje.

Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata netaikoma.

3. Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius už kiekvieną balansavimo laikotarpį kiekvienam tinklo naudotojui pateikia konkrečius preliminarinius disbalanso dydžius ir individualaus tinklo naudotojo sąnaudų duomenis ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo balansavimo laikotarpio pabaigos. Galutiniai vartotojų duomenys taikant standartizuotus apkrovos profilius turi būti pateikiami per 14 mėnesių. Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata

netaikoma. Ši informacija pateikiama išsaugant komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

4. Jei lankstaus dujų tiekimo paslaugos, išskyrus leistinašias nuokrypas, teikiamos trečiosioms šalims, perdavimo sistemų operatoriai kasdien skelbia kitos paros dujų tiekimo didžiausią lankstumą, užsakytą lankstumą ir rinkoje teikiamą lankstumą. Kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje perdavimo sistemos operatorius taip pat skelbia bendro kiekvienos lankstaus tiekimo paslaugos naudojimo ex-post informaciją. Jei nacionalinė reguliavimo institucija yra įsitikinusi, kad tokia informacija tinklo naudotojams galėtų suteikti galimybę piktnaudžiauti, ji gali nuspręsti netaikyti perdavimo sistemos operatoriui šio įpareigojimo.
5. Perdavimo sistemų operatoriai skelbia kiekvienos balansavimo zonos kiekvienos dujų tiekimo dienos pradžioje perdavimo sistemoje esantį dujų kiekį ir numatomą kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje perdavimo sistemoje būsiantį dujų kiekį. Duomenys apie numatytą dujų tiekimo dienos pabaigoje būsiantį dujų kiekį atnaujinami kas valandą visą dujų tiekimo dieną. Jei mokesčiai už disbalansą skaičiuojami už valandą, perdavimo sistemos operatorius perdavimo sistemoje esantį dujų kiekį skelbia kas valandą. Kaip alternatyvą perdavimo sistemų operatoriai skelbia kiekvienos balansavimo zonos kiekvieno balansavimo laikotarpio pradžioje esantį bendrą visų vartotojų disbalansą ir kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje numatomą bendrą visų vartotojų disbalansą. Jei nacionalinė reguliavimo institucija yra įsitikinusi, kad tokia informacija tinklo naudotojams galėtų suteikti galimybę piktnaudžiauti, ji gali nuspręsti netaikyti perdavimo sistemos operatoriui šio įpareigojimo.
6. Perdavimo sistemų operatoriai pateikia patogias naudoti tarifų apskaičiavimo priemones.
7. Perdavimo sistemų operatoriai bent penkerius metus saugo tikruosius visų pajėgumo sutarčių dokumentus ir kitą informaciją, susijusią su turimo pajėgumo apskaičiavimu ir teisės naudotis suteikimu, ypač konkrečiomis kiekio paraiškomis ir nutraukimais. Perdavimo sistemų operatoriai privalo bent penkerius metus saugoti su 3.3 punkto 4 ir 5 papunkčiuose nurodyta informacija susijusius dokumentus ir, reguliavimo institucijai pareikalavus, užtikrinti jai galimybę su jais susipažinti. Abi šalys laikosi komercinio konfidencialumo principo.

8. Perdavimo sistemos operatoriai ne rečiau nei kartą per metus iki iš anksto nustatyto galutinio termino paskelbia visus planuojamus techninės priežiūros laikotarpius, kurie gali turėti įtakos transportavimo sutartyse numatytoms tinklo naudotojų teisėms, bei iš anksto pateikia atitinkamą eksploataavimo informaciją. Tai apima paskelbimą laiku ir nediskriminuojant apie visus planuojamų techninės priežiūros laikotarpių pakeitimus ir pranešimą apie neplanuotą techninę priežiūrą, kai tik tokią informaciją gauna perdavimo sistemos operatorius. Vykstant techninei priežiūrai perdavimo sistemos operatoriai reguliariai skelbia atnaujintus išsamius duomenis apie techninę priežiūrą, numatomą jos trukmę bei poveikį.

4. VANDENILIO TINKLO OPERATORIŲ SKELBIAMOS TECHNINĖS INFORMACIJOS APIE TINKLO PRIEIGĄ SKELBIMO FORMA BEI TURINYS IR VISUOSE ATITINKAMUOSE TAŠKUOSE SKELBTINA INFORMACIJA IR JOS SKELBIMO TVARKARAŠTIS

4.1. Techninės informacijos apie tinklo prieigą skelbimo forma

1. Vandenilio tinklo operatoriai visą 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytą informaciją, būtiną tinklo naudotojams, kad jie turėtų veiksmingą tinklo prieigą, pateikia:
 - a) viešoje nemokamai prieinamoje interneto svetainėje, kurioje nereikalaujama registruotis ar kitaip nurodyti savo tapatybę vandenilio tinklo operatoriui;
 - b) reguliariai ir (arba) nuolat atnaujindami duomenis; atnaujinimo dažnis turi atitikti vykstančius pasikeitimus ir paslaugos teikimo trukmę;
 - c) patogiai naudoti forma;
 - d) aiškiai, nediskriminuojamai ir taip, kad ji būtų kiekybiškai įvertinama ir lengvai prieinama;
 - e) tinkama parsisiųsti forma, dėl kurios, remdamiesi ACER teikiama nuomone dėl suderinto formato, susitarė vandenilio tinklo operatoriai ir nacionalinės reguliavimo institucijos; ji taip pat suteikia galimybę atlikti kiekybinę analizę;
 - f) nuosekliais matavimo vienetais, t. y. energijos vertės nurodomos kWh, o tūrio vertės – m³. Turi būti nurodomas pastovus konvertavimo į energijos vertes koeficientas. Be nurodytos formos, duomenys gali būti papildomai skelbiami ir kitais vienetais;
 - g) valstybės narės valstybine (-ėmis) kalba (-omis) ir anglų kalba;

- h) visi duomenys nuo [2025 m. spalio 1 d.] pateikiami centrinėje Sąjungos platformoje, kurią Europos vandenilio tinklo operatorių tinklas sukuria, laikydamasis sąnaudų efektyvumo principo.
2. Vandenilio tinklo operatoriai laiku ir kuo greičiau pateikia gautus duomenis apie faktinius visos 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytos informacijos pasikeitimus.

4.2. Techninės informacijos apie tinklo prieigą skelbimo turinys

1. Vandenilio tinklo operatoriai skelbia bent šią informaciją apie savo sistemas ir paslaugas:
- a) nuodugnų ir išsamų įvairių siūlomų paslaugų ir mokesčių už jas aprašymą;
 - b) įvairias šioms paslaugoms teikti sudaromų transportavimo sutarčių rūšis;
 - c) tinklo kodeksus ir (arba) standartines sąlygas, kuriose nurodytos visų tinklo naudotojų teisės ir pareigos, įskaitant:
 - (1) suderintas transportavimo sutartis ir kitus susijusius dokumentus;
 - (2) jei reikia siekiant užtikrinti tinklo prieigą – visų atitinkamų taškų vandenilio kokybės atitinkamų parametrų vertes ir atsakomybę arba konversijos sąnaudas tinklo naudotojams, jei vandenilio parametrai neatitinka nurodytų verčių;
 - (3) jei reikia siekiant užtikrinti sistemos prieigą – informaciją apie slėgio reikalavimus, susijusius su visais atitinkamais taškais;
 - d) suderintą vandenilio tinklo naudojimo tvarką, įskaitant pagrindinių sąvokų apibrėžtis;
 - e) jei taikoma, lankstumą ir paklaidas, įskaitomas į transportavimo ir kitas paslaugas jų atskirai neapmokestinant, taip pat papildomą lankstumą ir susijusius mokesčius;
 - f) išsamų vandenilio tinklo operatoriaus vandenilio tinklo aprašymą ir 2 punkte apibrėžtus atitinkamus to tinklo sujungimo taškus, taip pat sujungtų tinklų ar įrenginių operatorių pavadinimus;
 - g) prisijungimo prie vandenilio tinklo operatoriaus eksploatuojamo tinklo taisykles;

- h) informaciją apie avarinius mechanizmus, kiek tai yra vandenilio tinklo operatoriaus atsakomybė, pvz., priemonės, kurias vykdant gali būti atjungtos vartotojų grupės, taip pat kitas vandenilio tinklo operatoriui taikomas bendrosios atsakomybės taisyklės;
- i) vandenilio tinklų operatorių suderintas sujungimo taškuose taikomas su vandenilio tinklo naudotojų prieiga prie atitinkamų vandenilio tinklų ir tinklo sąveika susijusias procedūras.

2. Su skaidrumo reikalavimais susiję bent šie taškai:

- a) visi įleidimo į vandenilio tinklo operatoriaus naudojamą vandenilio tinklą taškai ir visi išleidimo iš jo taškai, išskyrus išleidimo taškus, prijungtus prie pavienio galutinio vartotojo, ir įleidimo taškus, tiesiogiai sujungtus su ES esančia vieno gamintojo gamybos įmone;
- b) visi vandenilio tinklo operatorių tinklus jungiantys įleidimo ir išleidimo taškai;
- c) visi taškai, kuriuose vandenilio tinklo operatoriaus tinklas sujungtas su SGD terminalu, vandenilio terminalais, fiziniais dujų skirstytuvais, saugyklomis ir gamybos įrenginiais, išskyrus, kai šiems gamybos įrenginiams tai netaikoma pagal a punktą;
- d) visi taškai, kuriuose konkretaus vandenilio tinklo operatoriaus tinklas sujungtas su infrastruktūra, reikalinga papildomoms paslaugoms teikti.

3. Informacija paviniams galutiniams vartotojams ir gamybos įmonėms, kuriems netaikoma šio skirsnio 2 punkto a papunktyje pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, skelbiama apibendrinta forma ir laikoma vienu atitinkamu tašku.

4.3. Visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis

1. Vandenilio tinklo operatoriai visuose atitinkamuose taškuose kasdien arba kas valandą skelbia a–g punktuose nurodytą skaitinę informaciją apie visas paslaugas. Ši informacija skelbiama ir atnaujinama iškart, kai vandenilio tinklo operatorius ją gauna (beveik tikroju laiku):
 - a) techninį srautų pajėgumą abiem kryptimis;
 - b) bendrą sutartinį pajėgumą abiem kryptimis;

- c) paskyrimus ir pakartotinus paskyrimus abiem kryptimis;
 - d) turimą pajėgumą abiem kryptimis;
 - e) faktinius fizinius srautus;
 - f) planinį ir faktinį pajėgumo nutraukimą;
 - g) planinius ir neplaninius paslaugų teikimo nutraukimus. Apie planinį nutraukimą paskelbiama bent prieš 42 dienas;
2. Visuose atitinkamuose taškuose šio straipsnio 1 punkto a, b ir d papunkčiuose nurodyta informacija skelbiama ne trumpesniai kaip 24 ateinančių mėnesių laikotarpiui.
 3. Visuose atitinkamuose taškuose vandenilio tinklo operatoriai skelbia nuolat atnaujinamą pastarųjų penkerių metų informaciją, nurodytą šio straipsnio 1 punkto a–f papunkčiuose.
 4. Vandenilio tinklo operatoriai kasdien skelbia išmatuotąsias vandenilio grynumo ir pašalinių priemaišų vertes visuose atitinkamuose taškuose. Preliminarūs duomenys paskelbiami ne vėliau kaip per tris dienas. Galutiniai duomenys paskelbiami per tris mėnesius nuo atitinkamo mėnesio pabaigos.
 5. Papildoma informacija, kurios reikia 4.1, 4.2 ir 4.3 punktams įgyvendinti, pvz., tinklo naudotojams reikalingos informacijos, kad jie galėtų gauti veiksmingą prieigą prie tinklo, formatas ir turinys, atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis, nustatoma pagal šio reglamento 52 straipsnį parengtame tinklo kodekse.

II priedas

NUMATYTIEJI TECHNINIAI, TEISINIAI IR FINANSINIAI SUSITARIMAI PAGAL REGLAMENTO (ES) 2017/1938 13 STRAIPSNIO 14 DALĮ

Šiame priede privalomų šablonų forma nustatyta solidarumo priemonės įgyvendinimo pagal 13 straipsnį procedūra, kurios turi būti laikomasi tuo atveju, jei solidarumą taikyti prašanti valstybė narė (prašančioji valstybė narė) ir valstybė narė, privalanti taikyti solidarumo priemonę pagal 13 straipsnio 1 ir 2 dalis (teikiančioji valstybė narė), nesusitaria dėl techninių, teisinių ir finansinių susitarimų arba jų neužbaigė rengti pagal 13 straipsnio 10 dalį.

Jei yra kelios teikiančiosios valstybės narės ir su viena ar keliomis iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai turėtų būti taikomi dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Numatytieji susitarimai bus taikomi tik likusiai teikiančiajai valstybei narei.

Prašančioji ir teikiančioji valstybės narės visų pirma bendrauja e. paštu; jei tai neįmanoma, telefonu ar kitomis prieinamomis priemonėmis, kurios turi būti nurodytos solidarumo prašyme ir patvirtintos prašymo gavimo patvirtinime.

Toliau pateikti užpildyti šablonai e. paštu turi būti siunčiami atitinkamiems kitų valstybių narių subjektams (pagrindiniam adresatui imtis veiksmų), taip pat Komisijos dujų krizių valdymo kontaktiniam punktui (kaip kopiją susipažinti).

1. **Solidarumo prašymas** (*pildoma anglų kalba*)

Nurodymai:

Turi būti išsiųstas ne vėliau kaip likus 20 valandų iki tiekimo dienos (*išskyrus force majeure aplinkybę*).

Jeigu yra kelios teikiančiosios valstybės narės, solidarumo prašymas vienu metu siunčiamas visoms joms, pageidautina tuo pačiu e. laišku.

Turi būti prašoma solidarumo priemonės taikyti kitą dujų tiekimo parą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 984/2013 3 straipsnio 7 dalyje. Prireikus prašymas bus pakartotas dėl papildomų dujų tiekimo parų.

Data: _____

Laikas: _____

1. (Prašančiosios valstybės narės) vardu prašau (teikiančiosios valstybės narės) įgyvendinti solidarumo priemones pagal 13 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnio 2 dalį (jei netinka, pastarąją išbraukite). Patvirtinu, kad 13 straipsnio 3 dalies reikalavimai atitinkami.

2. Trumpas (prašančiosios valstybės narės) įgyvendintų priemonių aprašymas (kaip numatyta 13 straipsnio 3 dalies c punkte):

3. (Prašančioji valstybė narė) įsipareigoja pagal 13 straipsnio 8 dalį (teikiančiajai valstybei narei) už solidarumo priemones nedelsiant sumokėti sąžiningą kompensaciją. Kompensacija bus išmokėta eurais per 30 dienų nuo sąskaitos faktūros gavimo.

4. Prašančiosios valstybės narės kompetentinga institucija:

Asmuo ryšiams: _____

E. paštas: _____

Tel.: + _____ atsarginis tel.: _____

Pakaitinis tikralaikis keitimasis pranešimais: + _____

5. Teikiančiosios valstybės narės kompetentinga institucija (patvirtinkite ją gavimo patvirtinime):

Asmuo ryšiams: _____

E. paštas: _____

Tel.: + _____ atsarginis tel.: _____

Pakaitinis tikralaikis keitimasis pranešimais: + _____

6. Atsakinga prašančiosios valstybės narės PSO

Asmuo ryšiams: _____

Tel. + _____

7. Atsakingas rinkos zonos valdytojas prašančiojoje valstybėje narėje (kai tinkama):

Asmuo ryšiams: _____

Tel. + _____

8. Jei taikomos savanoriškos (rinka grindžiamos) solidarumo priemonės, dujų tiekimo sutartis su rinkos dalyviais tiekiančiojoje valstybėje narėje sudaro

- prašančioji valstybė narė arba
- prašančiosios valstybės narės vardu veikiantis atstovas (su valstybės garantija).

Vardas, pavardė: _____.

Asmuo ryšiams: _____.

Tel.: + _____.

9. Techniniai prašymo duomenys

a) Reikiamas dujų kiekis (iš viso):

_____ kWh,

iš jų:

didelio šilumingumo dujos: _____ kWh;

mažo šilumingumo dujos: _____ kWh.

b) Tiekimo taškai (jungtys):

_____;

_____;

_____;

_____.

Yra su tiekimo taškais susijusių apribojimų:

- Ne
- Taip

Jei taip, nurodykite tikslius tiekimo taškus ir reikiamus dujų kiekius:

Tiekimo taškas:

Dujų kiekis:

_____	_____ kWh
_____	_____ kWh
_____	_____ kWh
_____	_____ kWh

Parašas: _____

2. Gavimo patvirtinimas / prašymas pateikti papildomą informaciją (*pildoma anglų kalba*)

Nurodymai:

Turi būti išsiųstas per 30 min. nuo prašymo gavimo.

Prašančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai:

(Teikiančiosios valstybės narės) vardu vardu patvirtinu, kad gavau jūsų prašymą imtis solidarumo priemonių pagal 13 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnio 2 dalį (jei netinka, pastarąją išbraukite).

Patvirtinu / pataisau tolesniems veiksams naudotinus kontaktinius duomenis:

Asmuo ryšiams: _____

E. paštas: _____

Tel.: + _____ atsarginis tel.: _____

Pakaitinis tikralaikis keitimasis pranešimais: + _____

(Jei prašymas yra neišsamus arba jame yra klaidų ar praleidimų) Patikrinę prašymą pastebėjome, kad jūsų prašymas yra neišsamus / prašyme yra šių klaidų / trūksta informacijos:

.....
.....

Jei įmanoma, per 30 min. atsiųskite pataisytą prašymą su pateiktais trūkstamais / teisingais duomenimis.

Priima (data) (laikas)

Parašas:

3. Solidarumo pasiūlymas (pildoma anglų kalba)

Nurodymai:

1) Turi būti išsiųstas ne vėliau kaip likus 11 valandų iki tiekimo dienos (*išskyrus force majeure aplinkybę*).

2) Solidarumo pasiūlymas visų pirma apima savanoriškomis priemonėmis pagrįstus dujų pasiūlymus (pirminiai pasiūlymai). Be to, jei pirminių pasiūlymų nepakanka solidarumo prašyme nurodytam kiekiui padengti, į solidarumo pasiūlymą įtraukiami papildomi privalomomis priemonėmis pagrįsti dujų pasiūlymai (antriniai pasiūlymai). Jei solidarumo prašymui patenkinti nepakanka kitų teikiančiųjų valstybių narių (jei tinkama) pirminių pasiūlymų, (teikiančiosios valstybės narės kompetentinga institucija) yra pasirengusi aktyvuoti ne rinka pagrįstas priemones trūkstamiems kiekiamis tiekti.

3) Savanoriškomis priemonėmis grindžiama kompensacija už solidarumo pagrindu tiekiamas dujas pagal 13 straipsnio 8 dalį apima dujų kainą (nustatytą pagal sutarties sąlygas, konkursus ar kitą taikomą rinka grindžiamą mechanizmą) ir perdavimo į pristatymo punktą išlaidas. Šią kompensaciją prašančioji valstybė narė sumoka tiesiogiai teikiančiosios šalies dujų tiekėjui (-ams).

4) Kompensacija (mokama teikiančiajai valstybei narei) pagal 13 straipsnio 8 dalį už privalomomis priemonėmis grindžiamą solidarų dujų tiekimą apima:

- a. dujų kainą, atitinkančią paskutinę prieinamą neatidėliotinių sandorių rinkos kainą už atitinkamos kokybės dujas, teikiančiosios valstybės narės biržoje solidarumo priemonės taikymo dieną; jei teikiančiosios valstybės narės teritorijoje yra kelios biržos, ji atitinka visų biržų paskutinių prieinamų neatidėliotinių sandorių rinkos kainų aritmetinį vidurkį; jei teikiančiosios valstybės narės teritorijoje biržos nėra, ji atitinka visų Sąjungos teritorijoje esančių biržų paskutinių prieinamų neatidėliotinių sandorių rinkos kainų aritmetinį vidurkį;
- b. bet kokią kompensaciją, kurią teikiančioji valstybė narė turi sumokėti nukentėjusioms trečiosioms šalims pagal atitinkamus įstatymus ir kitus teisės aktus dėl privalomos priemonės, įskaitant, jei tinkama, visas susijusias neteismines ir teismines proceso išlaidas, ir
- c. transportavimo į tiekimo tašką išlaidas.

5) Teikiančioji valstybė narė prisiima transportavimo riziką, susijusią su transportavimu į tiekimo tašką.

6) Prašančioji valstybė narė užtikrina, kad sutartose tiekimo vietose pateiktas dujų kiekis būtų išleistas. Kompensacija už solidarumo priemones bus mokama nepriklausomai nuo faktinio pagal sutartį pateikto išleistų dujų kiekio.

Data

Laikas

(Prašančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai).

1. Pagal jūsų solidarumo prašymą, gautą (data) (laikas), įgyvendinti 13 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje *(jei netinka, pastarąją dalį išbraukite)* numatytas priemones, *(teikiančiosios valstybės narės kompetentinga institucija)* perduoda jums šį (šiuos) pasiūlymą (-us):

2. Informacija apie dujas tiekiančią šalį

a. Sutartį pasirašantis dujų tiekėjas / rinkos dalyvis

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

b. Sutartį sudaranti kompetentinga institucija

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

c. Atsakinga PSO:

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

d. Atsakingas rinkos zonos valdytojas (jei tinkama):

Asmuo ryšiams: _____

Tel. + _____

3. Savanoriškomis priemonėmis grindžiami pirminiai pasiūlymai (grindžiami rinka)

a. Dujų tūris (bendras):

_____ kWh, iš jų

didelio šilumingumo dujos: _____ kWh,

mažo šilumingumo dujos: _____ kWh.

b. Tiekimo laikotarpis:

c. Didžiausias transportavimo pajėgumas:

_____ kWh/h, iš jų

garantuojamasis pajėgumas: _____ kWh/h;

pertraukiamasis pajėgumas: _____ kWh/h.

d. Tiekimo taškai (jungtys):

Tiekimo taškas	Garantuojamasis transportavimo pajėgumas	Pertraukiamasis transportavimo pajėgumas
----------------	--	--

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

e. Nuoroda į pajėgumo užsakymo platformą

f. Numatoma kompensacija už savanorišką priemonę:

dujų kaina: EUR;

kitos išlaidos: EUR (nurodykite)

g. Mokėjimo informacija:

Gavėjas: _____

Banko duomenys: _____

4. Privalomomis priemonėmis grindžiami antriniai (ne rinka grindžiami) pasiūlymai

a. Dujų tūris (bendras):

_____ kWh, of which

didelio šilumingumo dujos: _____ kWh,

mažo šilumingumo dujos: _____ kWh.

b. Tiekimo laikotarpis:

c. Didžiausias transportavimo pajėgumas:

_____ kWh/h, iš jų

garantuojamasis pajėgumas: _____ kWh/h;

pertraukiamasis pajėgumas: _____ kWh/h.

d. Tiekimo taškai (jungtys):

Tiekimo taškas	Garantuojamasis transportavimo pajėgumas	Pertraukiamasis transportavimo pajėgumas
----------------	--	--

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
-------	-------------	-------------

e. Nuoroda į pajėgumo užsakymo platformą

f. Tikėtinos privalomų priemonių sąnaudos:

numatoma dujų kaina už kWh: _____ EUR;

tikėtinos transportavimo išlaidos: _____ EUR;

numatoma kompensacinių išmokų nuo sumažėjusios pasiūlos nukentėjusiems teikiančiosios valstybės narės ekonomikos sektoriams suma:

_____ EUR.

g. Mokėjimo informacija:

Gavėjas: _____

Banko duomenys: _____

Priimta (data) (laikas)

Parašas:

4. Solidarumo pasiūlymo gavimo patvirtinimas (*pildoma anglų kalba*)

Nurodymai:

Turi būti išsiųstas per 30 min. nuo solidarumo pasiūlymo gavimo.

(Teikiančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai):

*(Prašančiosios valstybės narės) vardu patvirtinu, kad jūsų solidarumo pasiūlymas gautas
(data) ... (laikas)*

(Prašančiosios šalies kompetentinga institucija)

Asmuo ryšiams:

Tel.: +

Priimta (data) (laikas)

Parašas:

**5. Privalomomis priemonėmis grindžiamų solidarumo pasiūlymų priėmimas /
atsisakymas (pildoma anglų kalba)**

Nurodymai:

- (1) Turi būti išsiųstas per 2 valandas nuo pasiūlymo gavimo.
- (2) Jei priimamas visas pasiūlymas, priėmime turi būti tiksliai atkartotos iš pasiūlymą teikiančios valstybės narės gautos pasiūlymo sąlygos. Pasiūlymo priėmimas iš dalies gali būti susijęs tik su pateiktiniais kiekiais.

Data Laikas

1. (Prašančiosios valstybės narės) vardu (visiškai / iš dalies) priimu / atsisakau (teikiančiosios valstybės narės) (data) (laikas) pateikto pasiūlymo įgyvendinti solidarumo priemones pagal 13 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnio 2 dalį (jei netinka, pastarąją dalį išbraukite).

2. Prašančiosios valstybės narės kompetentinga institucija:

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

3. Atsakinga prašančiosios valstybės narės PSO

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

4. Atsakingas rinkos zonos valdytojas prašančiojoje valstybėje narėje (kai tinkama):

Asmuo ryšiams: _____

Tel. + _____

5. Priimtas (-i) savanoriškoms priemonėms grindžiamas (-i) pasiūlymas (-ai) (*pateikite tiksliai priimto (-ų) pirminio pasiūlymo (-ų) sąlygas*):

.....

Priimta (data) (laikas)

Parašas:

6. Privalomomis priemonėmis grindžiamų solidarumo pasiūlymų priėmimas (pildoma anglų kalba)

Nurodymai:

- 1) Turi būti išsiųstas per 3 valandas nuo solidarumo pasiūlymo gavimo.
- 2) Jei priimamas visas pasiūlymas, priėmime turi būti tiksliai atkartotos iš pasiūlymą teikiančios valstybės narės gautos pasiūlymo sąlygos. Pasiūlymo priėmimas iš dalies gali būti susijęs tik su tiekimo taške pateikiamais kiekiais.
- 3) Privalomomis priemonėmis grindžiamų pasiūlymų priėmimas apima: a) trumpą savanoriškomis priemonėmis grindžiamų pasiūlymų, gautų iš kitų teikiančiųjų valstybių narių, aprašymą; b) jei tinkama, priežastis, dėl kurių šie pasiūlymai nebuvo priimti (nurodomos priežastys negali būti susijusios su kaina); c) trumpas pasiūlymų, grindžiamų privalomomis priemonėmis, kurias pateikė kitos paslaugas teikiančios valstybės narės, aprašymas; d) informacija apie tai, ar šie pasiūlymai taip pat buvo priimti, o jei ne, jų atsisakymo priežastys.
- 4) Komisija gali surengti koordinavimo skambutį su prašančiąja valstybe nare ir visomis teikiančiosiomis valstybėmis narėmis; ji surengia jį vienos valstybės narės prašymu. Šis skambutis telefonu surengiamas per 30 minučių nuo privalomomis priemonėmis pagrįstų solidarumo pasiūlymų (jei jie pateikiami Komisijos iniciatyva) priėmimo arba gavus valstybės narės prašymą surengti koordinavimo skambutį.

Data Laikas

1. (Prašančiosios valstybės narės) vardu (visiškai / iš dalies) priimu / atsisakau (teikiančiosios valstybės narės) (data) (laikas) pateikto pasiūlymo įgyvendinti solidarumo priemones pagal 13 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnio 2 dalį (jei netinka, pastarąją dalį išbraukite).

2. Prašančiosios valstybės narės kompetentinga institucija:

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

3. Atsakinga prašančiosios valstybės narės PSO

Asmuo ryšiams: _____

Tel.: + _____

4. Atsakingas rinkos zonos valdytojas prašančiojoje valstybėje narėje (kai tinkama):

Asmuo ryšiams: _____

Tel. + _____

5. Priimtas antrinis pasiūlymas, pagrįstas privalomomis priemonėmis (*pakartokite tiksliai iš teikiančiosios valstybės narės gauto antrinio pasiūlymo formuluotę*).

.....

6. Papildoma informacija apie antrinių pasiūlymų priėmimą:

a) trumpas savanoriškomis priemonėmis grindžiamų pasiūlymų, gautų iš kitų teikiančiųjų valstybių narių, aprašymas:

.....

b) ar šie pasiūlymai buvo priimti? Jei ne, nurodykite priežastis:

.....

c) trumpas pasiūlymų, grindžiamų privalomomis priemonėmis, kurias pateikė kitos paslaugas teikiančios valstybės narės, aprašymas;

.....

a) ar šie pasiūlymai buvo priimti? Jei ne, nurodykite priežastis:

.....

Priimta (data) (laikas)

Parašas

III priedas

Panaikinamas reglamentas ir jo vėlesnių pakeitimų sąrašas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36)	
Komisijos sprendimas 2010/685/ES (OL L 293, 2010 11 11, p. 67)	
Komisijos sprendimas 2012/490/ES (OL L 231, 2012 8 28, p.67)	
2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39)	(Tik 22 straipsnis)
Komisijos sprendimas (ES) 2015/715/ES (OL L 114, 2015 5 5, p. 9)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1991 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)	(Tik 50 straipsnis)

IV priedas

Atitikties lentelė

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
1 straipsnio pirma pastraipa (ižanginė formuluotė)	1 straipsnio pirma pastraipa (ižanginė formuluotė)
1 straipsnio a punktas	1 straipsnio a punktas
1 straipsnio b punktas	-
1 straipsnio c punktas	1 straipsnio b punktas
1 straipsnio antra, trečia ir ketvirta pastraipos	1 straipsnio antra, trečia ir ketvirta pastraipos
2 straipsnio 1 dalis (ižanginė formuluotė)	2 straipsnio 1 dalis (ižanginė formuluotė)
-	2 straipsnio 1 dalies 1 punktas
2 straipsnio 1 dalies 1 punktas	2 straipsnio 1 dalies 2 punktas
2 straipsnio 1 dalies 2 punktas	2 straipsnio 1 dalies 3 punktas
2 straipsnio 1 dalies 3 punktas	2 straipsnio 1 dalies 4 punktas
2 straipsnio 1 dalies 4 punktas	2 straipsnio 1 dalies 5 punktas
2 straipsnio 1 dalies 5 punktas	2 straipsnio 1 dalies 6 punktas
2 straipsnio 1 dalies 6 punktas	2 straipsnio 1 dalies 7 punktas

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
2 straipsnio 1 dalies 7 punktas	2 straipsnio 1 dalies 8 punktas
2 straipsnio 1 dalies 8 punktas	2 straipsnio 1 dalies 9 punktas
2 straipsnio 1 dalies 9 punktas	2 straipsnio 1 dalies 10 punktas
2 straipsnio 1 dalies 10 punktas	2 straipsnio 1 dalies 11 punktas
2 straipsnio 1 dalies 11 punktas	2 straipsnio 1 dalies 12 punktas
2 straipsnio 1 dalies 12 punktas	2 straipsnio 1 dalies 13 punktas
2 straipsnio 1 dalies 13 punktas	2 straipsnio 1 dalies 14 punktas
2 straipsnio 1 dalies 14 punktas	2 straipsnio 1 dalies 15 punktas
2 straipsnio 1 dalies 15 punktas	2 straipsnio 1 dalies 16 punktas
2 straipsnio 1 dalies 16 punktas	2 straipsnio 1 dalies 17 punktas
2 straipsnio 1 dalies 17 punktas	2 straipsnio 1 dalies 18 punktas
2 straipsnio 1 dalies 18 punktas	2 straipsnio 1 dalies 19 punktas
2 straipsnio 1 dalies 19 punktas	2 straipsnio 1 dalies 20 punktas
2 straipsnio 1 dalies 20 punktas	2 straipsnio 1 dalies 21 punktas
2 straipsnio 1 dalies 21 punktas	2 straipsnio 1 dalies 22 punktas
2 straipsnio 1 dalies 22 punktas	2 straipsnio 1 dalies 23 punktas

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
2 straipsnio 1 dalies 23 punktas	2 straipsnio 1 dalies 24 punktas
2 straipsnio 1 dalies 24 punktas	2 straipsnio 1 dalies 25 punktas
2 straipsnio 1 dalies 25 punktas	2 straipsnio 1 dalies 26 punktas
2 straipsnio 1 dalies 26 punktas	2 straipsnio 1 dalies 27 punktas
2 straipsnio 1 dalies 27 punktas	2 straipsnio 1 dalies 28 punktas
2 straipsnio 1 dalies 28 punktas	2 straipsnio 1 dalies 29 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 30 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 31 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 32 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 33 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 34 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 35 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 36 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 37 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 38 punktas
2 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 2 dalis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
-	3 straipsnis
-	4 straipsnis
14 straipsnis	5 straipsnis
14 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio 1–2 dalys
-	5 straipsnio 3 dalis
14 straipsnio 3 dalis	5 straipsnio 4 dalis
14 straipsnio 2 dalis	5 straipsnio 5 dalis
-	6 straipsnis
15 straipsnis	7 straipsnis
7 straipsnio 1–2 dalys	7 straipsnio 1–2 dalys
-	7 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 4 dalis
-	7 straipsnio 4 dalies antra pastraipa
7 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 5 dalis
7 straipsnio 5 dalis	7 straipsnio 6 dalis
-	8 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
16 straipsnis	9 straipsnis
16 straipsnio 1–3 dalys	9 straipsnio 1–3 dalys
-	9 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 4 dalis	-
9 straipsnio 5 dalis	-
17 straipsnis	10 straipsnis
22 straipsnis	11 straipsnis
21 straipsnis	12 straipsnis
3 straipsnis	13 straipsnis
-	14 straipsnis
13 straipsnis	15 straipsnis
-	16 straipsnis
-	17 straipsnis
-	18 straipsnis
-	19 straipsnis
-	20 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
4 straipsnis	21 straipsnis
5 straipsnis	22 straipsnis
5 straipsnio 1–4 dalys	22 straipsnio 1–4 dalys
8 straipsnis	23 straipsnis
8 straipsnio 1 dalis–3 dalies f punktas	23 straipsnio 1 dalis–3 dalies f punktas
-	23 straipsnio 3 dalies g punktas
-	23 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa
8 straipsnio 4 dalis	23 straipsnio 4 dalis
-	23 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa
8 straipsnio 5 dalis–6 dalies 1 punktas	23 straipsnio 5 dalis–6 dalies 1 punktas
-	23 straipsnio 6 dalies m punktas
8 straipsnio 7–11 dalys	23 straipsnio 7–11 dalys
8 straipsnio 11 dalis	23 straipsnio 10 dalis
8 straipsnio 12 dalis	23 straipsnio 11 dalis
9 straipsnis	24 straipsnis
24 straipsnis	25 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
10 straipsnis	26 straipsnis
11 straipsnis	27 straipsnis
12 straipsnis	28 straipsnis
29 straipsnis	29 straipsnis
-	29 straipsnio a punktas
29 straipsnio b ir c punktai	29 straipsnio b ir c punktai
18 straipsnis	30 straipsnis
18 straipsnio 1–6 dalys	30 straipsnio 1–6 dalys
-	30 straipsnio 7 dalis
19 straipsnis	31 straipsnis
19 straipsnio 1 dalis	31 straipsnio 1 dalis
-	31 straipsnio 2 dalis
19 straipsnio 2 dalis	31 straipsnio 3 dalis
19 straipsnio 3 dalis	31 straipsnio 4 dalis
19 straipsnio 4 dalis	31 straipsnio 5 dalis
19 straipsnio 5 dalis	31 straipsnio 6 dalis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
-	31 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
20 straipsnis	32 straipsnis
-	33 straipsnis
-	34 straipsnis
-	35 straipsnis
-	36 straipsnis
-	37 straipsnis
-	38 straipsnis
-	39 straipsnis
-	40 straipsnis
-	41 straipsnis
-	42 straipsnis
-	43 straipsnis
-	44 straipsnis
-	45 straipsnis
-	46 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
-	47 straipsnis
-	48 straipsnis
-	49 straipsnis
-	50 straipsnis
-	51 straipsnis
	52 straipsnis
6 straipsnis	53 straipsnis
	53 straipsnio 1–15 dalys
6 straipsnio 1–12 dalys	-
-	54 straipsnis
	55 straipsnis
7 straipsnis	55 straipsnio 1–3 dalys
7 straipsnio 1–4 dalys	-
23 straipsnis	56 straipsnis
23 straipsnio 1 dalis	-
-	56 straipsnio 1–5 dalys

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
23 straipsnio 6 ir 7 dalys	-
25 straipsnis	-
23 straipsnis	57 straipsnis
58 straipsnio 1 ir 2 dalys	58 straipsnio 1 ir 2 dalys
	58 straipsnio 3–7 dalys
27 straipsnis	59 straipsnis
-	59 straipsnio 1–3 dalys
27 straipsnio 1 ir 2 dalys	-
-	60 straipsnis
28 straipsnis	61 straipsnis
28 straipsnio 1 dalis	61 straipsnio 1 dalis
-	61 straipsnio 2 ir 3 dalys
28 straipsnio 2 dalis	-
30 straipsnis	62 straipsnis
30 straipsnio a punktas	-
30 straipsnio b punktas	-

Reglamentas (ES) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
30 straipsnio c punktas	-
30 straipsnio 2 pastraipa	-
-	63 straipsnis
-	64 straipsnis
-	65 straipsnis
-	66 straipsnis
-	67 straipsnis
31 straipsnis	68 straipsnis
32 straipsnis	69 straipsnis
I priedas	I priedas
-	II priedas
-	III priedas
III priedas	IV priedas

Pagrindimas

Nepakeistų pasiūlymo dalių („baltų dalių“) pakeitimai buvo būtini dėl svarbių priežasčių, susijusių su vidine teksto logika, arba dėl to, kad pakeitimai yra neatsiejamai susiję su kitais priimtinais pakeitimais.

AIŠKINAMOJI DALIS

Galimybė naudotis energijos ištekliais ir jų transformavimo būdai lems mūsų planetos ekonominį, socialinį ir civilizacinį vystymąsi. Iškastinis kuras buvo ir yra pagrindinis energijos šaltinis, o labai išaugęs jo naudojimas lėmė ne tik tiesioginį aplinkos būklės blogėjimą, bet ir radikalų visuotinį atšilimą bei su tuo susijusią didžiulę riziką, kurią 2015 m. Paryžiuje per JT aukščiausiojo lygio susitikimą klimato kaitos klausimais patvirtino 196 šalys.

Todėl atėjo laikas greitai palaiapsniui atsisakyti iškastinio kuro ir pereiti prie atsinaujinančiosios, anglies dioksido neišskiriančios energijos. Vartotojų (asmenų, pramonės įmonių, kolektyvų) požiūriu labiausiai aplinką ir klimatą tausojantis energijos nešiklis yra elektros energija. Tačiau ne visi pramoniniai procesai, transportas ar ryšių priemonės gali būti elektrifikuoti. Tad dėl to būtina įtraukti kitą, aplinkai ir klimatui saugų šaltinį – vandenilį, iš kurio vienintelės panaudotos atliekos yra vanduo; vandenilis taip pat yra geriausias būdas ateityje dideliu mastu kaupti elektros energiją.

Kaip prognozuota dešimtmečiais, netrukus prasidės vandenilio era; tačiau tik dabar, taip pat dėl Europos Sąjungos investicijų į pažangiausias vandenilio gamybos, transporto ir naudojimo mokslinius tyrimus, ši era tampa realybe. Pagal Europos žaliąjį kursą jau turime vandenilio strategiją. Šis reglamentas kartu su panašaus pavadinimo direktyva sudaro pirmąjį teisės aktų rinkinį, kuriuo sudaromos sąlygos sukurti vandenilio infrastruktūros pagrindą ir plačiai naudoti vandenilį kaip energijos nešiklį. Europos Parlamentas sieks užtikrinti, kad vandenilio ir dekarbonizuotų dujų dokumentų rinkinys būtų suderinamas su Klimato teisės aktu ir Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą dokumentų rinkiniu ir kad jis atitiktų stabilios Europos teisėkūros sąlygas.

Po daugelio susitikimų su pramonės atstovais, MVI, akademinė bendruomenė, profesinėmis sąjungomis, vietos ir pilietinės visuomenės organizacijomis pranešėjas gali daryti išvadą, kad suinteresuotieji subjektai palankiai įvertino Europos Komisijos pasiūlymą dėl reglamento. Toliau pateiktos pastabos ir pranešėjo pakeitimai visų pirma susiję su šiais posėdžiais.

Buvo pabrėžta tikslų apibrėžčių ir jų laikymosi be išimčių svarba. Vandenilio ir gamtinių dujų maišymas laikytas labai nepalankiu, nors išimtiniais atvejais priimtina. Apskaičiuojant kuro sąnaudas ir išmetamus teršalus, primygtinai rekomenduojama atsižvelgti į visą gamybos, tiekimo, transportavimo, šalinimo ir t. t. grandinę.

Dideli investicijų poreikiai reikalauja paskatų vandenilio gamintojams ir vartotojams, įskaitant tikras tarifų nuolaidas ir kitas finansines paskatas, prieigą prie mokslinių tyrimų ir technologinių inovacijų ir Europos vidaus vandenilio rinkos kūrimą, taip pat bendradarbiavimą su patikimais partneriais iš trečiųjų šalių.

Sąjungoje labai svarbus politinių institucijų, pramonės, MVI, mokslo įstaigų ir NVO bei pilietinės visuomenės bendradarbiavimas. Todėl tokių institucijų, kaip Europos švaraus vandenilio aljansas ir Vandenilio Europa, veikla yra tokia svarbi. Reikėtų siekti plataus visuomenės pritarimo Europos žaliajam kursui, visų pirma vandenilio gamybai, transportui ir naudojimui. Reikalaujama, kad valstybės narės nacionaliniu lygmeniu nustatytų vandenilio strategijas. Europos institucijos stengsis užtikrinti investicijų į vandenilį finansavimą iš Bendrijos programų ir fondų.

Pakeitimais taip pat atsižvelgiama į sprendimus, priimtus Europos Komisijos plane „RePowerEU“, kuriuo reaguojama į Rusijos smurtinį ir nusikalstamą Ukrainos užpuolimą, ir į tai, kad Sąjunga turi greitai atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos. Pasiūlytas veiksmingas ir visiškai skaidrus su energijos tiekimo Sąjungai saugumu susijusių investicijų į infrastruktūrą būdas; investicijos turi atitikti perspektyvius sprendimus ir apsaugoti jas nepanaudojamo turto kūrimo. Taip pat pasiūlyti sprendimai biometano naudojimui skatinti, siekiant iki 2030 m. gruodžio 31 d. pagaminti ir gamtinių dujų sistemoje pradėti naudoti bent 35 mlrd. m³ biometano. Buvo nustatyta valstybės narės dujų importo iš trečiosios šalies riba ir būtinybė periodiškai peržiūrėti nukrypti leidžiančią nuostatą, taikomą dujotiekiams iš trečiųjų šalių (abiem atvejais iš Europos ekonominei erdvei nepriklausančių šalių). Kaip jau prieš 12 metų ragino Europos Parlamentas, buvo sugriežtintos taisyklės, susijusios su galimybe ES bendrai pirkti dujas iš trečiųjų šalių. Toliau taikomos nuostatos dėl bendros energijos rinkos atvėrimo Energijos bendrijos šalims, visų pirma Ukrainai. Reglamento pakeitimais taip pat įtraukti neseniai pagal Dujų laikymo reglamentą priimti sprendimai.

Vertinant Europos Komisijos pateiktą reglamento projektą rimtos abejonės buvo pareikštos tik dėl pasiūlymo, kad naujai sukurtą vandenilio rinką ir infrastruktūrą valdytų nauja institucija – Europos vandenilio tinklų operatorių tinklai (ENNOH). Po daugelio ilgų diskusijų pranešėjas pasiūlė sprendimą, kuriuo būtų išvengta kitos energijos rinkos institucijos kūrimo Sąjungoje, atsižvelgiant į tai, kad ši rinkos dalis vis dar yra pradiniame raidos etape; Tuo pat metu pranešėjas palankiai vertina tai, kad aiškiai ir viešai buvo išsakyti vandenilio rinkos dalyvių poreikiai, nuogastavimai ir viltys pasiūlant Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinkle (ENTSO-G) įsteigti atskirą vandenilio padalinį. Svarbi tokio pasiūlymo priežastis taip pat yra būtinybė perkeisti gamtinių dujų infrastruktūrą į vandenilio infrastruktūrą ir kuo labiau sumažinti nepanaudojamo turto tikimybę. Ateinantis dešimtmetis parodys, ar reikės atskiros struktūros (ENNOH).

Pranešėjas taip pat vertina Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) vaidmenį kuriant ir remiant vandenilio rinką, visų pirma vandenilio gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių, nes ateityje Sąjungoje siekiama sukurti tik dviejų pagrindinių energijos nešiklių – elektros energijos ir vandenilio – rinką, kurioje nedidelę dalį sudarytų biodujos, biometanas ir biomasė. Vandenilis bus gaminamas elektrolizės būdu, be to, jis bus naudojamas ne tik tiesiogiai pramonės ar transporto srityje, bet ir elektros energijai kaupti.

**PRIEDAS SUBJEKTŲ AR ASMENŲ,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS, SĄRAŠAS**

Toliau pateiktą sąrašą visiškai savanoriškai ir tik savo atsakomybe parengė pranešėjas. Rengdamas šį pranešimą pranešėjas gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
European Union <i>Agency</i> for the Cooperation of Energy Regulators (<i>ACER</i>)
Council of European Energy Regulators (CEER)
Energy Community
European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSOE)
European Network of Transmission System Operators for Gas (ENTSOG)
Hydrogen Europe
European Consumer Organisation (BEUC)
Clean Air Task Force
International Association of Oil & Gas Producers (<i>IOGP</i>)
European Biogas Association
Eurogas
Climate Action Network (CAN) Europe
Agora Energiewende
Emerson Automation Solutions
European Steel Association (EUROFER)
Bellona Foundation
European Committee of Manufacturers of Domestic Heating and Cooking Appliances CEFACD - (CEFACD -)
PGNiG S.A.
SolarPower Europe
European Chemical Industry Council (CEFIC)
SSAB
Gas Distributors for Sustainability (GD4S)
France Hydrogen
Energinet
Eurelectric
ENGIE
Iberdrola
Gaz-System S.A.
Confederation of Norwegian Enterprise (NHO)
Gas Naturally
Euroheat & Power
European Industrial Gases Association (EIGA)
Polenergia S.A.

2.2.2023

TEISĖS REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto
pirmininkui
Cristianui-Silviu Buşoi
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atsinaujinančiųjų išteklių ir gamtinių dujų bei vandenilio vidaus rinkų (nauja redakcija) (COM(2021)0804 – C9-0470/2021 – 2021/0424(COD))

Gerb. pirmininke,

Teisės reikalų komitetas išnagrinėjo nurodytą pasiūlymą pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnį dėl išdėstymo nauja redakcija.

Minėtojo straipsnio 3 dalyje nurodyta:

„Jei už teisės reikalus atsakingas komitetas mano, kad be tų esminių pakeitimų, kurie jau buvo nurodyti pasiūlyme, jame nėra kitų esminių pakeitimų, apie tai jis praneša už atitinkamą klausimą atsakingam komitetui.

Tokiu atveju, be 180 ir 181 straipsniuose įtvirtintų sąlygų, atsakingas komitetas laiko priimtinais tik tuos pakeitimus, kurie susiję su pasiūlymo dalimis, kuriose yra pakeitimų.

Tačiau už atitinkamą klausimą atsakingo komiteto pirmininkas išimties tvarka ir kiekvienu konkrečiu atveju sprenddamas atskirai gali pripažinti priimtinais nepakeistų pasiūlymo dalių pakeitimus, jeigu jis mano, kad tokie pakeitimai būtini siekiant išlaikyti vidinę teksto logiką arba neatsiejamai susiję su kitais priimtinais pakeitimais. Tokios priežastys nurodomos rašytiniame pakeitimų pagrindime.“

Atsižvelgdamas į pridedamą Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės grupės, išnagrinėjusios pasiūlymą dėl išdėstymo nauja redakcija, nuomonę ir laikydamasis pranešėjo rekomendacijų, Teisės reikalų komitetas mano, kad, be aptariamame pasiūlyme nurodytų pakeitimų, pasiūlyme kitų esminių pakeitimų nėra, o, kalbant apie nepakeistų ankstesnio akto nuostatų kodifikavimą su tais esminiais pakeitimais, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamą tekstą nekeičiant jo esmės.

Taigi Teisės reikalų komitetas savo 2023 m. sausio 31 d. neeiliniame posėdyje vienbalsiai¹

¹ Galutiniame balsavime dalyvavo: Adrián Vázquez Lázara (pirmininkas), Sergey Lagodinsky (pirmininko pavaduotojas), Marion Walsmann (pirmininko pavaduotoja), Lara Wolters (pirmininko pavaduotoja), Raffaele Stancanelli (pirmininko pavaduotojas), Pascal Arimont, Manon Aubry, Alessandra Basso, Brando Benifei, Jérémy Decerle (vietoj Pierre'o Karleskindo pagal 209 straipsnio 7 dalį), Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Frances Fitzgerald (vietoj Estebano Gonzálezo Ponso pagal 209 straipsnio 7 dalį), Virginie Joron,

nusprendė rekomenduoti atsakingam Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos (ITRE) komitetui apsvarstyti minėtąjį pasiūlymą vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsniu.

Pagarbiai

Adrián Vázquez Lázara

Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Axel Voss, Tiemo Wölken.-

PRIEDAS. EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS TEISĖS TARNYBŲ KONSULTACINĖS DARBO GRUPĖS NUOMONĖ

KONSULTACINĖ DARBO GRUPĖ
TEISĖS TARNYBŲ

2022 m. gruodžio 6 d., Briuselis

NUOMONĖ

PATEIKTA EUROPOS PARLAMENTUI TARYBAI KOMISIJAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų (nauja redakcija). COM(2021)804 of 15.12.2021 – 2021/0424(COD)

Atsižvelgdama į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo, ypač į jo 9 dalį, konsultacinę darbo grupę, kurią sudaro Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų atstovai, 2022 m. rugsėjo 7 d. ir 30 d. susirinko į posėdžius, kuriuose buvo svarstytas Komisijos pateiktas minėtasis pasiūlymas.

Šiuose posėdžiuose² apsvarsčiusi pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo siekiama nauja redakcija išdėstyti 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, konsultacinę darbo grupę bendru sutarimu nustatė, kad:

1. Pilka spalva, įprastai naudojama esminiams pakeitimams nurodyti, turėjo būti pažymėta:
 - akto pavadinime – žodžių junginys „dėl teisės naudotis (...) sąlygų“, pakeičiamas žodžių rinkiniu „dėl (...) vidaus rinkų“, ir pridedami žodžiai „dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių“ bei „ir vandenilio“;
 - 15 konstatuojamojoje dalyje – išbraukiamas žodis „perdavimo“;
 - 16 konstatuojamojoje dalyje – paskutinis žodis anglų kalba „gas“, keičiamas į „gases“;
 - visas 5 straipsnio 5 dalies tekstas;
 - 9 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje – nuoroda į pirmos pastraipos b punktą, pakeičiama nuoroda į pirmos pastraipos a punktą;
 - 10 straipsnio 1 dalyje – žodis „arba“, esantis prieš žodžius „vandenilio saugyklos“;
 - 22 straipsnio 1 dalyje – žodžiai „dujų perdavimo sistemos operatoriai“, pakeičiami trumpiniu „ENTSO“;
 - 22 straipsnio 2 dalyje – žodis „du“, pakeičiamas žodžiu „keturis“;

² Konsultacinę darbo grupę dirbo naudodamasi dokumentu anglų kalba – svarstomo pasiūlymo teksto originalo kalba.

- 23 straipsnio 8 dalyje pridedami žodžiai „arba 56 straipsnį“;
 - 25 straipsnio 1 dalyje – nuoroda į 23 straipsnį, pakeičiama nuoroda į 52–56 straipsnius;
 - 27 straipsnyje – nuoroda „4–12 straipsniuose“, pakeičiama nuoroda „21–23 straipsniuose“;
 - 29 straipsnio 2 dalies b punkte – nuoroda „14 ir 22 straipsniuose“, pakeičiama nuoroda „56 ir 52 straipsniuose“;
 - 56 straipsnio 3 dalies a punkte – nuoroda į 14 ir 15 straipsnius, pakeičiama nuoroda į 5–7 straipsnius;
 - 56 straipsnio 3 dalies d punkte – nuoroda į 13 straipsnį, pakeičiama nuoroda į 15 ir 16 straipsnius;
 - 58 straipsnio 1 dalyje – išbraukiami žodžiai „23 straipsniui“;
 - 1 priede – išbraukiamas Reglamento (EB) Nr. 715/2009 1 priedo 1.9 punktas;
 - 1 priedo 2.2.2.1 punkte – nuoroda į 16 straipsnio 1 dalį, pakeičiama nuoroda į 5 straipsnį.
2. Oficialiais adaptacijos ženklais turėjo būti pažymėta:
- akto pavadinime – žodžiai „gamtinių dujų perdavimo tinklais“, pakeičiami žodžiais „gamtinių dujų“, ir išbraukiami žodžiai „panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005“;
 - 9 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje – žodžiai „Atsižvelgiant į“, pakeičiami žodžiais „Kalbant apie“.

Apsvarsčiusi šį pasiūlymą, konsultacinė darbo grupė bendru sutarimu nusprendė, kad pasiūlyme, be jame nurodytų pakeitimų, kitų esminių pakeitimų nėra. Konsultacinė darbo grupė taip pat nustatė, kad, kalbant apie nepakeistų ankstesnio teisės akto nuostatų ir minėtųjų esminių pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamą teisės aktą nekeičiant jo esmės.

F. DREXLER
Juriskonsultas
direktorius

J.B. LAIGNELOT
Laikiniai einantis generalinio direktoriaus pareigas

D. CALLEJA CRESPO
Generalinis

3.6.2022

ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO LAIŠKAS

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto
Pirmininkui
Cristianui-Silviu BUȘOI
ASP 11E102
BRIUSELIS

Tema: AGRI komiteto nuomonė dėl Komisijos pasiūlymų dėl reglamento ir direktyvos dėl dujų ir vandenilio rinkų

Gerb. pirmininke,

2022 m. vasario 2 d. posėdyje AGRI komiteto koordinatoriai nusprendė pateikti nuomonę laiško forma ITRE komitetui, kaip atsakingam komitetui, dėl šių dviejų Komisijos pasiūlymų:

- Komisijos pasiūlymo dėl reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (COM/2021/804 – 2021/0424(COD)) ir
- Komisijos pasiūlymo dėl direktyvos dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių (COM/2021/803 – 2021/0425(COD)).

Apskritai AGRI komitetas teigiamai vertina abu Komisijos pasiūlymus (vadinamąjį Dujų teisės aktų rinkinį), nes tai labai reikalinga ir efektyvi sistema, palengvinanti atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant tvarias biodujas ir biometaną, prieigą prie skirstymo ir perdavimo tinklų. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į krizę, kurią sukėlė Rusijos invazija į Ukrainą. Akivaizdu, kad poreikis kuo greičiau pereiti prie švarios energijos niekada nebuvo aktualesnis ir aiškesnis.

Svarbu ir tai, kad norint, jog ES pasiektų Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje nustatytus klimato tikslus ir sumažintų priklausomybę nuo iškastinio kuro tuose sektoriuose, kuriuose sunku tai padaryti, būtina naudoti atsinaujinančiuosius ir mažo anglies dioksido kiekio išteklius bei biodujas. Svarstomu Dujų teisės aktų rinkiniu taip pat išplečiamos vartotojų ir galutinių naudotojų teisės ir dalyvavimas vidaus rinkoje. Be to, AGRI komitetas mano, kad ypač svarbu skatinti ir remti ūkininkus, kurie jau gamina tvarias biodujas ir biometaną arba planuoja pradėti gamybą tinkle ir už jo ribų.

AGRI komitetas pabrėžia, kad būtina sinergija su kitais teisės aktais. Visų pirma turėtų būti užtikrintas Dujų teisės aktų rinkinio ir Atsinaujinančiųjų išteklių energijos II direktyvos (2018 m. gruodžio 11 d. Direktyvos 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją) ir jos naujos redakcijos (Atsinaujinančiųjų išteklių energijos III direktyvos) suderinamumas. Be to, AGRI komitetas prašo atsakingą ITRE komitetą atsižvelgti į toliau nurodytus aspektus.

- Tiekimo patikimumas

Atsižvelgiant į dabartinę energetikos krizę, su kuria susiduria ES, svarstomus Komisijos pasiūlymus prireikus reikėtų peržiūrėti atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius. Savo 2002 m. kovo 8 d. komunikate „REPowerEU“ (COM(2022)108) Komisija siūlo iki 2030 m. biometano gamybą padidinti iki 35 mlrd. m³, o tai atitinka 10 proc. dabartinės gamtinių dujų gavybos. Tai daugiau nei dvigubai daugiau nei Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje numatytas kiekis, o biometano tikslinis rodiklis sudaro daugiau kaip 20 proc. dabartinio ES dujų importo iš Rusijos. Šiam tikslui pasiekti reikės glaudaus Komisijos, valstybių narių ir visos biometano vertės grandinės bendradarbiavimo. Į šį tikslą turi būti atsižvelgta siūlomoje direktyvoje ir reglamente. Kartu su suinteresuotaisiais subjektais Komisija turėtų įvertinti, ar šiam tikslui pasiekti reikia papildomų specialių reguliavimo priemonių. Todėl AGRI komitetas ragina Komisiją parengti veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama geriau išnaudoti žemės ūkio ir miškininkystės šalutinių produktų ar atliekų biomasės išteklių, kurie neturi alternatyvios maisto ar pašarų naudojimo paskirties, potencialą biodujų ir biometano gamybai ir paskirstymui;

- Biodujų ir biometano gamybos susiejimas su žemės ūkiu
- ✓ Siekdama paskatinti žemės ūkio biodujų ir biometano gamybą, Komisija turėtų aiškiau pabrėžti vaidmenį, kurį ji gali atlikti siekiant nustatytų klimato tikslų. Be to, Komisija turėtų užtikrinti, kad, kai įmanoma, visomis teisėkūros priemonėmis (Atsinaujinančiųjų išteklių energijos II direktyva, Dujų teisės aktų rinkiniu, BŽŪP, Direktyva dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, valstybės pagalbos taisyklėmis ir t. t.) būtų remiama didesnė tvarių biodujų ir biometano gamyba žemės ūkio sektoriuje ir pripažįstama įvairi galima šios gamybos nauda.
- ✓ Biodujų ir biometano gamyba gali įvairinti ūkininkų pajamas, sukurti papildomų pajamų srautų ir suteikti plėtros ir investavimo galimybių kaimo vietovėse.
- ✓ Anaerobinio skaidymo įrenginiuose biodujoms ir biometanui gaminti gali būti naudojamos neperdirbamos žemės ūkio atliekos (t. y. mėšlas) ir liekanų srautai, kurių negalima naudoti maistui ar pašarams. Kai tokios žaliavos naudojamos biodujoms gaminti, jos gali veiksmingai padėti sumažinti dėl anaerobinio skaidymo procesų gamtoje išmetamo metano kiekį.
- ✓ Tvariai pagamintos atsinaujinančiosios biodujos ir biometanas padės sumažinti išmetamą teršalų kiekį (transporto, šildymo, energijos gamybos bei pramonės sektoriuose) ir ES priklausomybę nuo iškastinio kuro.
- ✓ Biodujų ir biometano gamyba gali užtikrinti efektyvų maistinių medžiagų perdirbimą. Iš šio augalų degazuotojo substrato regeneruotos maistinės medžiagos gali būti perdirbamos į organines trąšas žemės ūkyje arba pramonėje, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinių trąšų. Į šį potencialą taip pat turėtų būti atsižvelgta BŽŪP strateginiuose planuose.

Be to, AGRI komitetas norėtų pateikti toliau išdėstytas rekomendacijas dėl siūlomo Dujų teisės aktų rinkinio.

- Būtina aiški biodujų ir biometano gamybos apibrėžtis, skirtinga nei gamtinių dujų.

Dabartinė gamtinių dujų apibrėžtis apima ir biodujas, ir biometaną. Tai kelia problemų, nes gamtinės dujos išgaunamos skirtingai nei biodujos ir (arba) biometanas, o tai turėtų atsispindėti siūlomame reglamente ir direktyvoje.

- Teisė įleisti ir sąnaudų pasidalijimas

Būtina užtikrinti, kad ūkininkai neprivalėtų padengti visų sąnaudų, susijusių su patekimu į dujų rinką ir tinklą. Todėl Dujų teisės aktų rinkiniu turėtų būti užtikrinta, kad biodujų ir biometano gamintojams būtų lengva ir nesudėtinga įleisti savo produktus į dujų tinklą. Tai galima padaryti užtikrinant biodujų ir biometano gamintojų „teisę įleisti“, atlikus reikiamus kokybės ir saugos bandymus ir analizę, taip pat gamintojų ir tinklų operatorių sąnaudų pasidalijimą. Dauguma biodujų ir biometano gamintojų yra smulkūs, todėl, jei jiems tektų prisiimti visas išlaidas, jiems kiltų didelių kliūčių prisijungti.

- Remti ir prie tinklo neprijungtą biodujų gamybą

Didelė biodujų ir biometano gamybos dalis yra neprijungta prie tinklų (daugiausia žemės ūkio paskirties žemėje). Todėl, nors Dujų teisės aktų rinkinyje daugiausia dėmesio skiriama gamybos reguliavimui tinkle, svarbu į tai atsižvelgti ir užtikrinti, kad prie tinklo neprijungta biodujų ir biometano gamyba būtų traktuojama taip pat, kaip į dujų perdavimo sistemą įleidžiamos biodujos ir biometanas. Pavyzdžiui, direktyvoje siūlomos supaprastintos leidimų išdavimo procedūros taip pat turėtų būti taikomos prie tinklo neprijungtomis gamybos vietoms. Turėtų būti tiriamos ir integruojamos novatoriškos surinkimo sistemos.

- Dujų tiekimo ŠESD intensyvumo mažinimo tikslas iki 2030 m. ES lygmeniu būtų papildoma atsinaujinančiųjų išteklių dujų sektoriaus varomoji jėga.

Nustačius tikslą sumažinti dujų tiekimo ŠESD intensyvumą, neišvengiamai padidėtų biodujų ir biometano paklausa, nes tai vienas iš efektyviausių būdų sumažinti iškastinių dujų naudojimą. Šis tikslas būtų aiškus ženklas skatinti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio dujų gamybą ir labai prisidėtų prie nuspėjamumo ir pasitikėjimo tarp dujų vertės grandinės ir investuotojų.

- Komisija raginama sudaryti tvarių biodujų ir biometano gamybos potencialo regioninį žemėlapi.

Šis žemėlapis padėtų optimizuoti gamybą ir juo būtų remiamasi rengiant projektus ir vertinant tinklo stiprinimo poreikius. Žemėlapių sudaryme turėtų dalyvauti regioninės valdžios institucijos, viešosios energetikos agentūros, nacionalinės biodujų asociacijos ir tinklų operatoriai. Be to, atsižvelgiant į dabartines aplinkybes, būtų svarbu, kad ES numatytų visas priemones, kuriomis būtų galima reaguoti į poreikį pakeisti iš Rusijos importuojamą energiją.

Kaip AGRI komiteto pirmininkas, norėčiau paprašyti ITRE komiteto tinkamai atsižvelgti į šią nuomonę savo pranešimuose dėl siūlomo Dujų teisės aktų rinkinio reglamento ir direktyvos.

Pagarbiai

Norbert Lins

ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinka ir vandenilio vidaus rinka (nauja redakcija)			
Nuorodos	COM(2021)0804 – C9-0470/2021 – 2021/0424(COD)			
Pateikimo EP data	15.12.2021			
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	ITRE 17.2.2022			
Nuomonę teikiantys komitetai Paskelbimo plenariniame posėdyje data	BUDG 17.2.2022	ECON 17.2.2022	ENVI 17.2.2022	IMCO 17.2.2022
	AGRI 17.2.2022			
Nuomonė nepareikšta Sprendimo data	BUDG 13.1.2022	ECON 25.1.2022	ENVI 26.1.2022	IMCO 25.1.2022
Pranešėjai Paskyrimo data	Jerzy Buzek 16.2.2022			
Svarstymas komitete	13.7.2022			
Priėmimo data	9.2.2023			
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 54 - : 17 0 : 1			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Michael Bloss, Paolo Borchia, Marc Botenga, Markus Buchheit, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Marie Dauchy, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Valter Flego, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, András Gyürk, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Seán Kelly, Izabela-Helena Kloc, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Eva Maydell, Iskra Mihaylova, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Clara Ponsatí Obiols, Robert Roos, Sara Skytvedal, Maria Spyraki, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Damian Boeselager, Jakop G. Dalunde, Margarita de la Pisa Carrión, Matthias Ecke, Cornelia Ernst, Klemen Grošelj, Elena Kountoura, Dace Melbārde, Alin Mituța, Jutta Paulus, Massimiliano Salini			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Marco Campomenosi, Rosanna Conte, Jarosław Duda, France Jamet, Aušra Maldeikienė, Tilly Metz, Alessandro Panza, Rovana Plumb			
Pateikimo data	16.2.2023			

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

54	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Margarita de la Pisa Carrión, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Rosanna Conte, Marie Dauchy, France Jamet, Alessandro Panza
PPE	Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Jarosław Duda, Christian Ehler, Seán Kelly, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Dace Melbārde, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Sara Skytvedal, Maria Spyraiki, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Valter Flego, Bart Groothuis, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Iskra Mihaylova, Alin Miţuţa, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen
S&D	Beatrice Covassi, Josianne Cutajar, Matthias Ecke, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho

17	-
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
ID	Markus Buchheit
NI	András Gyürk, Clara Ponsatí Obiols
The Left	Marc Botenga, Cornelia Ernst, Elena Kountoura
Verts/ALE	Michael Bloss, Damian Boeselager, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Henrike Hahn, Tilly Metz, Jutta Paulus, Mikuláš Peksa

1	0
PPE	François-Xavier Bellamy

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė